

2021

**Sprawozdanie dotyczące
wyników wykonania budżetu UE –
stan na koniec 2021 r.**

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

PL

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
12 rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

Formularz kontaktowy: eca.europa.eu/pl/Pages/ContactForm.aspx

Strona internetowa: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022

PDF

ISBN 978-92-847-8541-4

doi:10.2865/347003 QJ-07-22-665-PL-N

Na podstawie art. 287 ust. 1, 2 i 4 TFUE oraz art. 258 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012, jak również na mocy art. 43 rozporządzenia Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323

Trybunał Obrachunkowy Unii Europejskiej na posiedzeniu w dniu 10 listopada 2022 r. przyjął

Sprawozdanie dotyczące wyników wykonania budżetu UE – stan na koniec 2021 r.

Sprawozdanie wraz z odpowiedziami instytucji na uwagi Trybunału zostało przesłane organom odpowiedzialnym za udzielanie absolutorium z wykonania budżetu oraz innym instytucjom.

Członkami Trybunału Obrachunkowego są:

Tony MURPHY (Prezes), Ladislav BALKO, Pietro RUSSO, Baudilio TOMÉ MUGURUZA,
Iliana IVANOVA, Nikolaos MILIONIS, Klaus-Heiner LEHNE, Bettina JAKOBSEN,
Jan GREGOR, Mihails KOZLOVS, Rimantas ŠADŽIUS, Juhan PARTS, Ildikó GÁLL-PELCZ,
Eva LINDSTRÖM, Hannu TAKKULA, Annemie TURTELBOOM, Viorel ȘTEFAN,
Ivana MALETIĆ, Francois-Roger CAZALA, Joëlle ELVINGER, Helga BERGER,
Marek OPIOŁA, Jorg Kristijan PETROVIČ, Stef BLOK, George Marius HYZLER,
Lefteris CHRISTOFOROU

Spis treści

Strona

Sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące wyników wykonania budżetu UE – stan na koniec 2021 r.	5
Odpowiedzi instytucji do sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczącego wyników wykonania budżetu UE – stan na koniec 2021 r.	152

**Sprawozdanie
Europejskiego Trybunału
Obrachunkowego
dotyczące wyników wykonania
budżetu UE – stan na koniec 2021 r.**

Spis treści

	Strona
Wstęp	7
Rozdział 1 Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych Komisji w budżecie UE	9
Rozdział 2 Ramy wykonania dotyczące przekrojowych priorytetów politycznych Komisji	43
Rozdział 3 Monitorowanie działań podjętych w związku z zaleceniami	85
Załącznik	146
Odpowiedzi instytucji	152

Wstęp

0.1. Niniejsze sprawozdanie stanowi jedną z dwóch części sprawozdania rocznego Trybunału za rok budżetowy 2021. W tej części omówiono *wyniki* osiągnięte w *programach* wydatków realizowanych w ramach budżetu UE zgodnie ze stanem na koniec 2021 r. Druga część sprawozdania dotyczy natomiast wiarygodności sprawozdania finansowego UE oraz *legalności i prawidłowości transakcji* leżących u jego podstaw.

0.2. Podziału sprawozdania rocznego na dwie części dokonano w ramach kończącego się właśnie dwuletniego programu pilotażowego, którego realizacja rozpoczęła się od sprawozdania rocznego za rok budżetowy 2019. Główną przyczyną rozpoczęcia tego pilotażu był zamiar nadania większej wagi wynikom osiągniętym w ramach budżetu UE w corocznej sprawozdawczości Trybunału. Ponadto dzięki takiemu podziałowi Trybunał był w stanie uwzględnić w swoim sprawozdaniu rocznym *sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE*, które jest podstawowym ogólnym sprawozdaniem na temat wyników wykonania budżetu UE publikowanym przez Komisję. Ponieważ przewidziany w przepisach termin przyjęcia tego dokumentu przypada na koniec czerwca roku n+1, w przeszłości Trybunał nie był w stanie uwzględnić go w swoim sprawozdaniu rocznym, które jest publikowane zazwyczaj na początku października. Po przeprowadzeniu oceny wyników tego pilotażowego projektu i uwzględnieniu jego wpływu na trwające kontrole dotyczące nowych priorytetów UE Trybunał zdecydował się powrócić do wcześniejszego modelu sprawozdawczości na temat wyników, zgodnie z którym były one zamieszczane w rozdziale 3 sprawozdania rocznego. Kontrolerzy będą jednak starali się uwzględnić sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE w sprawozdaniu rocznym Trybunału.

0.3. Głównym tematem tegorocznego sprawozdania jest *uwzględnienie* w budżecie UE pięciu przekrojowych priorytetów politycznych dotyczących:

- (i) walki ze zmianą klimatu;
- (ii) ochrony różnorodności biologicznej;
- (iii) równouprawnienia płci;
- (iv) celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju;
- (v) transformacji cyfrowej.

0.4. Trybunał zakończył już lub przeprowadza obecnie szereg prac kontrolnych dotyczących tych priorytetów. Przy sporządzeniu sprawozdania w miarę możliwości opierano się na wynikach wcześniejszych prac.

0.5. Sprawozdanie Trybunału zostało podzielone na trzy rozdziały.

- o W **rozdziale 1** Trybunał przeanalizował, czy priorytety przekrojowe zostały uwzględnione w wybranych unijnych programach wydatków. Aby odpowiedzieć na to pytanie, Trybunał ocenił ogólne podejście przyjęte przez Komisję oraz stosowane przez nią metody, a także informacje na temat wyników zawarte w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania odnoszące się do przekrojowych priorytetów politycznych. Ocenę przeprowadzono w oparciu o próbę 11 z ogólnej liczby 47 programów wydatków ustanowionych na lata 2021–2027, które odpowiadają łącznie około 90% budżetu na ten okres.
- o W **rozdziale 2** Trybunał przeanalizował, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE na rzecz wspomnianych priorytetów przekrojowych. Aby odpowiedzieć na to pytanie, Trybunał ocenił metody stosowane przez Komisję do monitorowania wydatków w ramach programów omówionych w **rozdziale 1**, a także stosowne informacje na temat wyników, w tym powiązane wskaźniki, podane w odpowiednich *dokumentach programowych*.
- o Wnioski i zalecenia odnoszące się do obu rozdziałów zamieszczono w **rozdziale 2**.
- o W **rozdziale 3** przedstawiono wyniki monitorowania przez Trybunał działań podjętych w następstwie zaleceń pokontrolnych zawartych w sprawozdaniach specjalnych Trybunału opublikowanych w 2018 r.

0.6. W **załączniku** przedstawiono natomiast wyniki monitorowania przez Trybunał działań podjętych w następstwie zaleceń sformułowanych w **rozdziale 3** sprawozdania rocznego Trybunału za 2018 r.

0.7. Trybunał dąży do tego, by przedstawiać swoje uwagi w sposób jasny i zwięzły. Nie zawsze może jednak uniknąć stosowania specjalistycznych terminów dotyczących UE, jej polityk i budżetu bądź rachunkowości i audytu. W związku z tym na swojej stronie internetowej Trybunał zamieścił [glosariusz](#) zawierający definicje i objaśnienia większości tych specjalistycznych terminów. Terminy wyjaśnione w glosariuszu zostały oznaczone *kursywą* przy ich pierwszym wystąpieniu w tekście sprawozdania.

Rozdział 1

**Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych Komisji
w budżecie UE**

Spis treści

	Punkty
Wstęp	1.1.-1.7.
Zakres prac i podejście	1.8.-1.12.
Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych w wybranych unijnych programach budżetowych	1.13.-1.40.
Ustanowiono odpowiednie ramy w celu ujęcia większości przekrojowych priorytetów politycznych w WRF na lata 2021–2027	1.14.-1.17.
W wybranych unijnych programach wydatków uwzględniono przekrojowe priorytety polityczne objęte przeglądem Trybunału	1.18.-1.24.
Komisja opracowała metody monitorowania wydatków w odniesieniu do niektórych przekrojowych priorytetów politycznych	1.25.-1.40.
Sprawozdawczość dotycząca realizowania przekrojowych priorytetów politycznych	1.41.-1.52.
W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania przedstawiono nadmiernie pozytywne wnioski co do postępów w uwzględnianiu poszczególnych celów w polityce	1.42.-1.44.
Dostępnych jest niewiele informacji na temat tego, czy wydatki w istotny sposób przyczyniają się do realizowania wielu priorytetów jednocześnie	1.45.
Obowiązujące wskaźniki wykonania programów mogą zapewnić istotne informacje na temat priorytetów przekrojowych	1.46.-1.48.
Ramy wykonania Komisji nie pozwalają jeszcze na pomiar uzyskanych wyników	1.49.-1.51.
W przeprowadzanym przez Komisję przeglądzie informacji sprawozdawczych występują niedociągnięcia	1.52.

Załączniki

Załącznik 1.1 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w ocenach skutków

Załącznik 1.2 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w przepisach prawa

Załącznik 1.3 – Poziomy docelowe dotyczące wydatków zdefiniowane w odniesieniu do przekrojowych priorytetów politycznych

Wstęp

1.1. UE realizuje strategie polityczne za pośrednictwem zarówno instrumentów polityki niezwiązanych z wydatkami (głównie przepisów), jak i programów wydatków (takich jak polityka regionalna i *wspólna polityka rolna*). Unijne wydatki są finansowane głównie z budżetu UE i instrumentu *Next Generation EU* (NGEU), czyli tymczasowego funduszu unijnego mającego zapewnić wsparcie państwom członkowskim po pandemii COVID-19. Ponadto w budżecie UE uwzględnia się nadrzędne (tzw. przekrojowe) priorytety polityczne UE.

1.2. Obowiązujący obecnie długoterminowy budżet UE (*wieloletnie ramy finansowe* – WRF) obejmuje okres siedmiu lat (od 2021 do 2027 r.) i przewiduje finansowanie na poziomie 1,2 bln euro. W **tabeli 1.1** przedstawiono strukturę WRF, na którą składa się sześć działów operacyjnych i 47 programów wydatków.

Tabela 1.1 – WRF na lata 2021–2027

Dział WRF	Budżet 2021–2027 (w mld euro)	Liczba programów
Dział 1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	169,6	11
Dział 2 – Spójność, odporność i wartości ^(*)	450,4	14
Dział 3 – Zasoby naturalne i środowisko	419,0	5
Dział 4 – Migracja i zarządzanie granicami	16,9	2
Dział 5 – Bezpieczeństwo i obrona	10,4	4
Dział 6 – Sąsiedztwo i świat	110,9	7
<i>Instrumenty szczególne</i>	14,6	4
Ogółem	1 191,8	47

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji (z wyłączeniem wydatków administracyjnych).

(*) Z wyłączeniem *Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności* (RRF) finansowanego w ramach NGEU. Komisja ujmuje RRF w ramach działu 2.

1.3. Ogólną odpowiedzialność za zarządzanie budżetem UE ponosi Komisja. Publikowane przez Komisję sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE jest kluczową publikacją w ramach corocznej procedury udzielania *absolutorium*. Sprawozdanie to opiera się na *rocznych sprawozdaniach z działalności*, dokumentach programowych towarzyszących projektowi budżetu i innych istotnych informacjach. Sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania za 2021 r. obejmuje trzy tomy i zawiera szczegółowe informacje na temat przekrojowych priorytetów UE.

1.4. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym¹ z 2020 r. jako obszary, które należy uwzględnić w sporządzanym przez Komisję sprawozdaniu rocznym towarzyszącym budżetowi ogólnemu UE, wymieniono: klimat, różnorodność biologiczną, kwestię płci oraz cele zrównoważonego rozwoju. Komisja dąży do realizacji tych przekrojowych priorytetów politycznych za pośrednictwem licznych unijnych programów i instrumentów. W [ramce 1.1](#) objaśniono krótko ten proces, nazywany również „uwzględnianiem danej kwestii w polityce”.

Ramka 1.1

Na czym polega „uwzględnianie danej kwestii w polityce”?

Uwzględnianie danej kwestii w polityce oznacza systematyczne branie pod uwagę przekrojowego zagadnienia przy opracowywaniu koncepcji, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie strategii politycznych lub programów.

Praktykę tę stosuje się powszechnie w kontekście takich zagadnień takich jak sprawowanie rządów, ograniczanie ubóstwa, zrównoważenie środowiskowe, zmiana klimatu i równouprawnienie płci.

Jeśli chodzi o budżet UE, **uwzględnianie danej kwestii w polityce** oznacza wzięcie pod uwagę konkretnego przekrojowego priorytetu na etapach opracowywania koncepcji, wdrażania i oceny wszystkich programów budżetowych. Uwzględnienie danego priorytetu może polegać na ustaleniu, że określona część budżetu programu musi zostać wydana na rzecz tego przekrojowego priorytetu, a następnie mierzeniu postępów w osiąganiu tego ustalonego poziomu docelowego.

Źródło: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), „Mainstreaming cross-cutting issues. 7 Lessons from DAC Peer Reviews. Mainstreaming cross-cutting issues advancing gender equality and environmental sustainability”, 2014, oraz SWD(2022) 225 final, *dokument roboczy służb Komisji* pt. „Climate Mainstreaming Architecture in the 2021–2027 MFF”.

1.5. Komisja dąży do stopniowego uwzględniania przekrojowych celów politycznych przy opracowywaniu i wykonywaniu budżetu UE² oraz do zapewnienia, by w unijnych

¹ Porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, część II, pkt 16.

² COM(2021) 366 final, komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram wykonania na potrzeby budżetu UE w obrębie WRF na lata 2021–2027.

programach wydatków brano pod uwagę nie tylko cele właściwe dla samego programu, ale również te przekrojowe cele polityczne.

1.6. UE realizuje szereg polityk horyzontalnych, które zostały zdefiniowane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i innych istotnych dokumentach. Dotyczą one między innymi walki ze zmianą klimatu, ochrony różnorodności biologicznej³, równouprawnienia płci⁴, celów zrównoważonego rozwoju ONZ⁵ oraz transformacji cyfrowej⁶. Ze względu na swój charakter poszczególne priorytety przekrojowe nie są jednakowo istotne we wszystkich programach wydatków.

1.7. Na [rys. 1.1](#) przedstawiono przegląd dokumentów strategicznych Komisji dotyczących tych priorytetów.

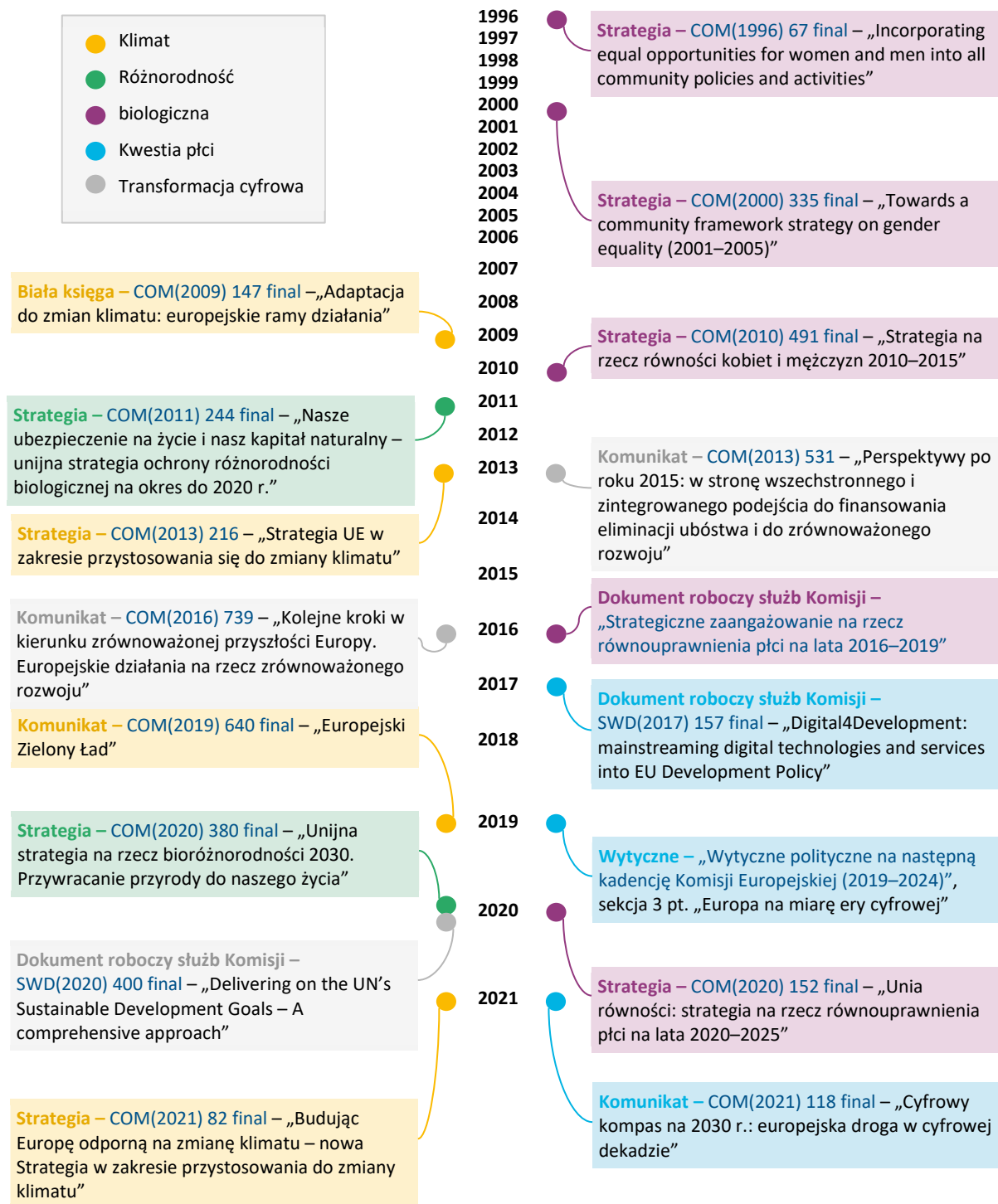
³ Art. 11 i 191 TFUE; art. 37 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

⁴ Art. 8 TFUE.

⁵ Art. 208 TFUE.

⁶ Art. 179 TFUE.

Rys. 1.1 – Dokumenty strategiczne Komisji dotyczące wybranych priorytetów

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Zakres prac i podejście

1.8. W tym roku po raz pierwszy Trybunał przedstawia informacje na temat przekrojowych priorytetów UE jako całości. Główne pytanie kontrolne Trybunału dotyczyło tego, czy Komisja uwzględniła przekrojowe priorytety polityczne w budżecie UE, monitorowała odnośne wydatki i przekazywała poprawne informacje na temat uzyskanych rezultatów. W **rozdziale 1** niniejszego sprawozdania Trybunał ocenił:

- o czy przekrojowe priorytety polityczne zostały uwzględnione w wybranych unijnych programach wydatków;
- o czy w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania Komisja przedstawiła poprawne informacje na temat uwzględniania tych priorytetów.

1.9. Trybunał przeanalizował ogólne podejście do uwzględniania priorytetów przekrojowych w wybranych programach wydatków, a także informacje na temat wyników dotyczące pięciu nadrzędnych priorytetów i przedstawione w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania. Do analizy wybrał następujące priorytety przekrojowe (kierując się przy tym istotnością poszczególnych priorytetów dla WRF na lata 2021–2027 i nowymi priorytetami obowiązującymi w RRF):

walka ze zmianą klimatu (określana też skrótowo jako „klimat” w tekście sprawozdania);

ochrona różnorodności biologicznej (określana też skrótowo jako „różnorodność biologiczna” w tekście sprawozdania);

równouprawnienie płci (określane też skrótowo jako „kwestia płci” w tekście sprawozdania);

cele Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju (określane też skrótowo terminem „cele zrównoważonego rozwoju” w tekście sprawozdania);

transformacja cyfrowa.

1.10. Trybunał zbadał, jak wymienione wyżej priorytety zostały uwzględnione w wybranych przez Trybunał 11 programach wydatków, w ramach których łącznie dokonano 90% ogółu płatności zrealizowanych do końca 2021 r. w czterech działach WRF na lata 2021–2027 (zob. [tabela 1.2](#)). Oceną nie objęto uwzględniania priorytetów przekrojowych w RRF stanowiącym część NGEU. Trybunał odnotowuje jednak, że w RRF obok poziomu docelowego dotyczącego wkładu na rzecz klimatu ustanowiono

nowy priorytet dotyczący transformacji cyfrowej wraz z odnośnym poziomem docelowym.

Tabela 1.2 – Wybrane unijne programy wydatków

Dział WRF	Program	
	Nazwa lub skrót używane w niniejszym sprawozdaniu	Pełna nazwa
1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa 	„CEF – technologie cyfrowe”	Instrument „Łącząc Europę” – technologie cyfrowe
	„Cyfrowa UE”	Program „Cyfrowa Europa”
	„Horyzont Europa”	„Horyzont Europa” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji
2 – Spójność, odporność i wartości 	EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
	Polityka regionalna (EFRR)	Polityka regionalna (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)
3 – Zasoby naturalne i środowisko 	WPR (EFRG i EFRROW)	Wspólna polityka rolna (Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich)
	EFMRA	Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury
	JTM	Mechanizm sprawiedliwej transformacji
	LIFE	Program działań na rzecz środowiska i klimatu
6 – Sąsiedztwo i świat 	IPA III	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej
	ISWMR – Globalny Wymiar Europy	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

1.11. Jako kryteria odniesienia przy przeprowadzaniu niniejszej kontroli Trybunał wykorzystał odpowiednie przepisy unijne, a także wytyczne i instrukcje udostępnione przez Komisję, w tym wytyczne w sprawie lepszego stanowienia prawa oraz powiązany z nimi zestaw narzędzi. Zastosował ponadto zestaw powszechnie akceptowanych kryteriów opracowanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) (zob. pkt [1.14–1.16](#), [1.18](#) i [1.21](#)).

1.12. Jednocześnie w odniesieniu do niektórych kwestii związanych z przekrojowymi priorytetami politycznymi w budżecie UE kontrolerzy Trybunału przeprowadzili już wcześniej kompleksowe prace kontrolne (więcej informacji o odnośnych publikacjach zamieszczono w [ramce 1.2](#) poniżej).

Ramka 1.2

Sprawozdania specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odnoszące się do konkretnych priorytetów przekrojowych

- Sprawozdanie specjalne 09/2022 pt. „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020 – nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”.
- Sprawozdanie specjalne 22/2021 pt. „Zrównoważone finansowanie – potrzeba bardziej spójnych działań UE, aby przekierować finansowanie na zrównoważone inwestycje”.
- Sprawozdanie specjalne 10/2021 pt. „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE – czas, by za słowami poszły czyny”.
- Sprawozdanie specjalne 19/2020 pt. „Cyfryzacja europejskiego przemysłu – ambitna inicjatywa, której powodzenie zależy od trwałego zaangażowania ze strony UE, rządów i przedsiębiorstw”.
- Sprawozdanie specjalne 13/2020 pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”.
- Przegląd 01/2020 pt. „Monitorowanie wydatków na rzecz klimatu z budżetu UE”.
- Przegląd 07/2019 pt. „Sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju – podsumowanie działań instytucji i agencji UE”.
- Sprawozdanie specjalne 31/2016 pt. „Przeznaczenie co najmniej jednego na pięć euro w budżecie UE na działania w dziedzinie klimatu – mimo ambitnych prac istnieje poważne ryzyko, że cel nie zostanie osiągnięty”.
- Sprawozdanie specjalne 17/2013 pt. „Finansowanie przez UE działań związanych ze zmianami klimatu w kontekście pomocy zewnętrznej”.

Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych w wybranych unijnych programach budżetowych

1.13. Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych przy opracowywaniu i wykonywaniu budżetu UE stanowi istotny element w procesie budowania całościowego obrazu wyników osiągniętych ogólnie dzięki budżetowi. Trybunał zbadał, jak Komisja uwzględniła priorytety dotyczące klimatu, różnorodności biologicznej, kwestii płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej w wybranych unijnych programach budżetowych.

Ustanowiono odpowiednie ramy w celu ujęcia większości przekrojowych priorytetów politycznych w WRF na lata 2021–2027

1.14. W grudniu 2020 r. Komisja, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły porozumienie instytucjonalne, w którym określono przepisy dotyczące wdrażania WRF na lata 2021–2027. Zgodnie z porozumieniem w celu zacieśnienia współpracy w zakresie procedur budżetowych i zapewnienia przejrzystości budżetu Komisja sporządza co roku sprawozdanie zawierające informacje na temat aktywów, pasywów i wydatków UE, w tym na temat wymienionych niżej przekrojowych priorytetów politycznych⁷.

- o **Klimat** – co najmniej 30% łącznej kwoty wydatków z budżetu UE i Unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy ma zostać przeznaczone na rzecz celów związanych z klimatem.
- o **Różnorodność biologiczna** – odpowiednio 7,5% w 2024 r. i 10% w 2026 i 2027 r. rocznych wydatków w ramach WRF ma zostać przeznaczone na rzecz celów związanych z różnorodnością biologiczną.
- o **Kwestia płci** – należy opracować metodę pomiaru wydatków związanych z kwestią płci na poziomie programu i zastosować ją w WRF na lata 2021–2027.

⁷ Porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r., część II, pkt 16.

- o **Cele zrównoważonego rozwoju** – cele te mają być brane pod uwagę we wszystkich stosownych programach unijnych w WRF na lata 2021–2027.

1.15. Jeśli chodzi o walkę ze zmianą klimatu, w porozumieniu – obok ogólnego celu dotyczącego wydatków – przewidziano następujące kluczowe elementy:

- o Mechanizm dostosowania do zmian klimatu, zakładający podjęcie działań, jeśli istnieje małe prawdopodobieństwo, że założone poziomy docelowe wydatków związanych z klimatem obowiązujące dla danego programu zostaną osiągnięte.
- o Skuteczna metoda monitorowania poziomu wydatków związanych z klimatem.
- o Stosowanie zasady „nie szkodzić” w celu zagwarantowania, że wydatki z budżetu UE nie utrudniają Unii osiągnięcia założonych celów w zakresie klimatu i środowiska.

1.16. W listopadzie 2021 r. Komisja zaktualizowała swoje wytyczne w sprawie lepszego stanowienia prawa oraz powiązany z nimi zestaw narzędzi. Określają one zasady, którymi kieruje się Komisja przy sporządzaniu wniosków dotyczących nowych przepisów. W zaktualizowanym pakiecie w sprawie lepszego stanowienia prawa uwzględniono cele zrównoważonego rozwoju, rozszerzono też analizę dotyczącą stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód”⁸ oraz zasady domyślnej cyfrowości, a także wdrożenia Europejskiego prawa o klimacie. Podobnie rozbudowano analizę kwestii równouprawnienia płci w ocenach dotyczących wyników i *ocenach skutków*. W proces kształtowania polityki włączono prognozowanie strategiczne, ze szczególnym uwzględnieniem następujących obszarów: polityka ekologiczna, cyfrowa, geopolityczna i społeczno-gospodarcza.

1.17. Wśród wymienionych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym priorytetów, które mają być uwzględniane w budżecie, nie znalazł się priorytet dotyczący transformacji cyfrowej (zob. pkt [1.38](#)).

⁸ Zgodnie z definicją zawartą w art. 17 rozporządzenia w sprawie systematyki ([rozporządzenie \(UE\) 2020/852](#)).

W wybranych unijnych programach wydatków uwzględniono przekrojowe priorytety polityczne objęte przeglądem Trybunału

1.18. Jak zwraca uwagę OECD⁹, aby skutecznie uwzględnić określoną kwestię w polityce, konieczne jest ustanowienie odpowiednich strategii politycznych, celów i poziomów docelowych dotyczących wyników. Należy również monitorować postępy w osiąganiu tych poziomów docelowych. Kwestie, które mają zostać uwzględnione w budżecie, powinny być brane pod uwagę na wszystkich etapach cyklu budżetowego, tak aby zapewnić jak największą przejrzystość co do przydziału środków na rzecz poszczególnych priorytetów przekrojowych¹⁰. Również Komisja podkreśliła zasadnicze znaczenie wskaźników środowiskowych OECD, jeśli chodzi o monitorowanie wydatków związanych z klimatem, ocenę wyników w tej dziedzinie i określanie poziomów docelowych¹¹.

1.19. Trybunał zbadał, w jaki sposób przekrojowe priorytety dotyczące klimatu, różnorodności biologicznej, kwestii płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej zostały uwzględnione w 11 wybranych programach wydatków. Kontrolerzy przeanalizowali w tym celu trzy elementy, które uznali za najbardziej istotne:

- zakres, w jakim Komisja wzięła pod uwagę wpływ przepisów na te priorytety przy sporządzaniu wniosków sektorowych odnoszących się do wybranych unijnych programów finansowania (zob. pkt [1.21](#));
- poziom uwzględnienia priorytetów w przyjętych przepisach prawa (zob. pkt [1.23](#));
- istnienie szczegółowych poziomów docelowych (zob. pkt [1.24](#)).

1.20. Na [rys. 1.2](#) przedstawiono zbiorczo wyniki analizy Trybunału. Opiera się ona na zagregowanej średniej ocenie wspomnianych wyżej trzech elementów (zob. [załącznik 1.1](#), [załącznik 1.2](#) i [załącznik 1.3](#)). Trybunał ustalił, że priorytety zostały faktycznie uwzględnione w wybranych programach wydatków, występują jednak

⁹ OECD, „Mainstreaming cross-cutting issues, 7 Lessons from DAC Peer Reviews” oraz „Strengthening climate resilience. Guidance for Governments & Development Co-operation”.

¹⁰ OECD, „Toolkit for Mainstreaming and Implementing Gender Equality”, 2018; „Gender and the Environment: Building Evidence and Policies to Achieve the SDGs”, 2021.

¹¹ OECD, „Integrating Environmental and Climate Action into Development Co-operation: Reporting on DAC Members’ High-Level Meeting Commitments”, 2021.

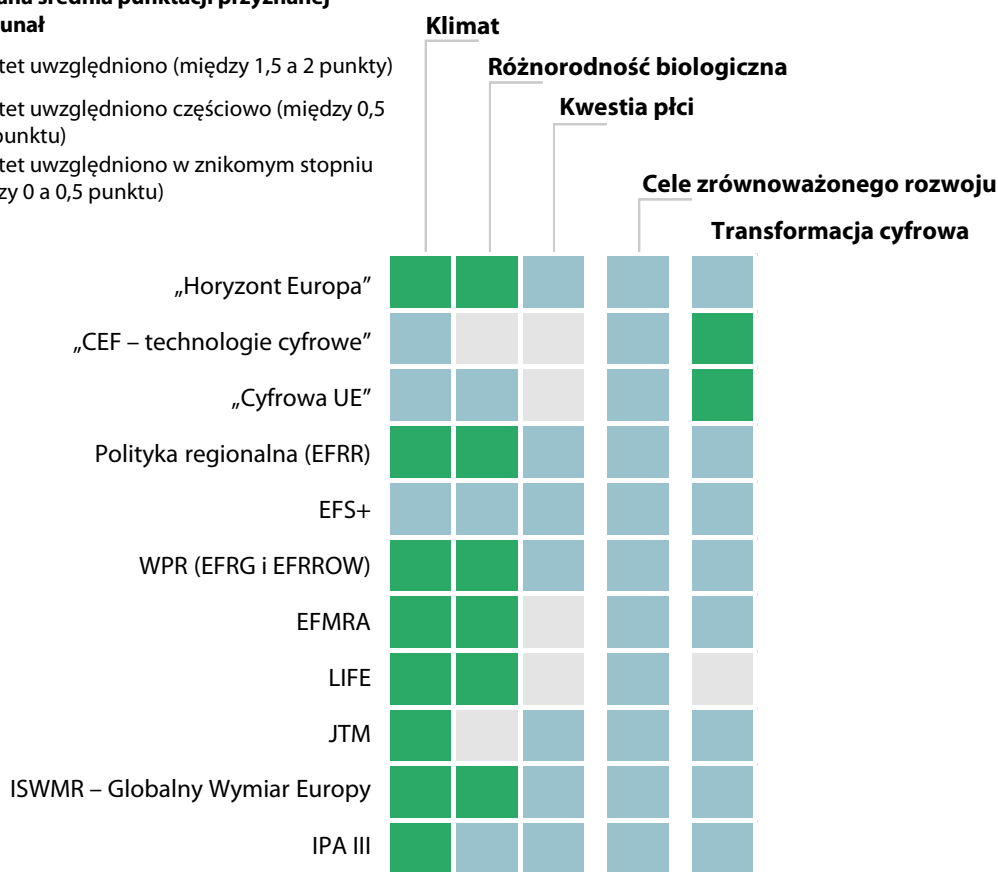
istotne różnice, jeśli chodzi o stopień uwzględnienia poszczególnych z nich (w najmniejszym stopniu uwzględniono kwestię płci).

Rys. 1.2 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w wybranych unijnych programach finansowania

Podsumowanie wyników analizy Trybunału dotyczącej uwzględniania priorytetów przekrojowych pod kątem trzech skontrolowanych aspektów (ocena skutków, przepisy prawa i poziomy docelowe dotyczące wydatków)

Zagregowana średnia punktacji przyznanej przez Trybunał

- Priorytet uwzględniono (między 1,5 a 2 punkty)
- Priorytet uwzględniono częściowo (między 0,5 a 1,5 punktu)
- Priorytet uwzględniono w znikomym stopniu (między 0 a 0,5 punktu)

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

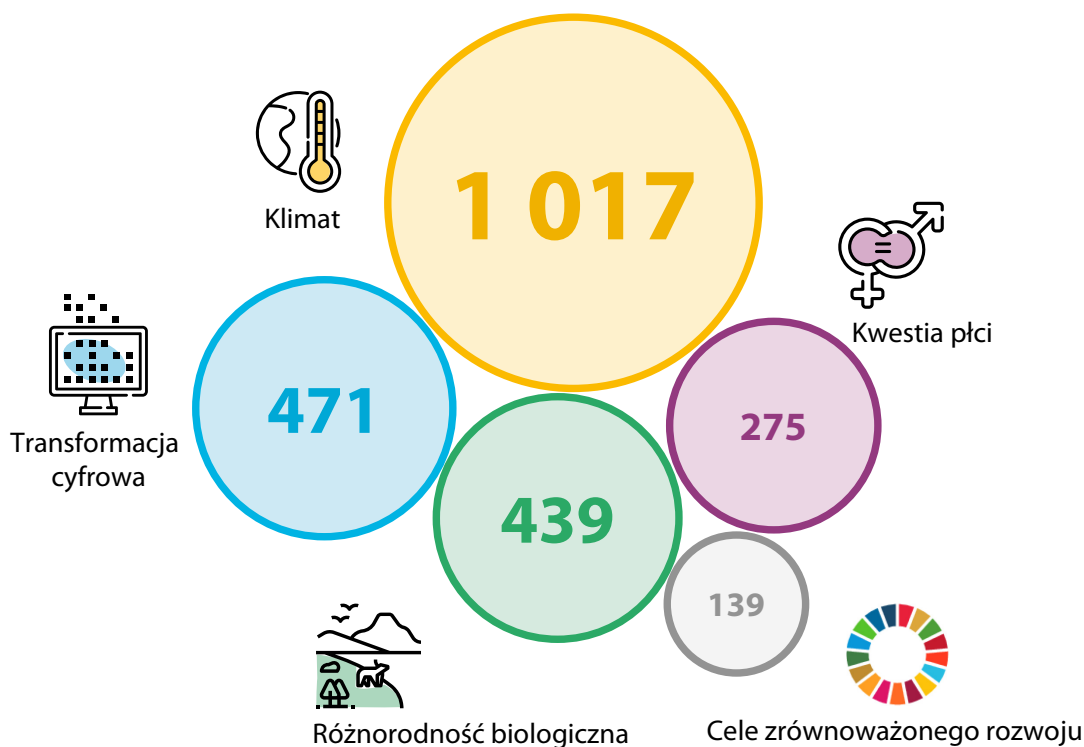
1.21. Zgodnie z programem Komisji dotyczącym lepszego stanowienia prawa przedstawiane przez nią wnioski dotyczące programów finansowania podlegają ocenie skutków. Trybunał zbadał, czy w ocenach skutków dotyczących wybranych unijnych programów wydatków przeanalizowano priorytety przekrojowe, i stwierdził, że priorytety środowiskowe zostały uwzględnione odpowiednio, transformacja cyfrowa i cele zrównoważonego rozwoju – częściowo, a priorytet dotyczący kwestii płci – w najmniejszym stopniu (zob. [załącznik 1.1](#)).

1.22. W każdym wniosku ustawodawczym wskazuje się ogólne cele polityczne, cele szczegółowe i wskaźniki. Cele szczegółowe doprecyzowują, co ma zostać osiągnięte

dzięki danej strategii politycznej¹², wskaźniki natomiast stanowią jakościową lub ilościową miarę postępów danej inicjatywy na drodze do osiągnięcia założonego celu. Mogą się one odnosić do różnych etapów realizacji (wskaźniki *wkładu*, *produktu*, *rezultatu* i *oddziaływania*)¹³.

1.23. Trybunał sprawdził, jak priorytety przekrojowe objęte kontrolą zostały uwzględnione w ramach ogólnych celów politycznych, celów szczegółowych i wskaźników ustanowionych w przepisach prawa regulujących wybrane programy finansowania. Kontrolerzy ustalili, że w przepisach uwzględniono priorytety przekrojowe, lecz kwestia płci została wzięta pod uwagę w mniej niż połowie przeanalizowanych programów (zob. [załącznik 1.2](#)). Najczęściej wzmiankowanym celem był ten odnoszący się do klimatu. Na [rys. 1.3](#) podano liczbę odniesień do wybranych priorytetów w przeanalizowanych przepisach. Choć o celach zrównoważonego rozwoju wspomniano w przypadku wszystkich programów, ten właśnie priorytet przywoływano najrzadziej.

Rys. 1.3 – Wzmianki o wybranych pięciu priorytetach w przepisach prawa

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie wybranych wniosków ustawodawczych.

¹² „Tool #11: Format of the impact assessment report in European Commission” w: „[Better Regulation Toolbox](#)”, listopad 2021 r.

¹³ Tamże, „Tool #43: Monitoring arrangements and indicators”.

1.24. Trybunał sprawdził również, czy w przepisach określono poziomy docelowe. Jedynie w ramach celu związanego z klimatem określono konkretne poziomy docelowe dotyczące kwot z budżetu i przewidziano monitorowanie postępów w osiąganiu tych poziomów (zob. [załącznik 1.3](#)). W przypadku celu dotyczącego różnorodności biologicznej ustanowiono poziom docelowy dla całego budżetu UE. W [tabeli 1.3](#) przedstawiono poziomy docelowe dotyczące wydatków dla poszczególnych wybranych priorytetów.

Tabela 1.3 – Poziomy docelowe dotyczące wydatków dla poszczególnych wybranych priorytetów

Przekrojowe priorytety polityczne	Poziomy docelowe dotyczące wydatków w WRF na lata 2021–2027
Klimat Różnorodność biologiczna	Tak W przypadku klimatu obowiązuje ogólny poziom docelowy zakładający wydatki na rzecz klimatu w wysokości 30% budżetu UE na okres 2021–2027. W przypadku różnorodności biologicznej istnieje dążenie, by ustanowić poziomy docelowe dla całego budżetu UE w wysokości 7,5% wydatków w 2024 r. i 10% w 2026 i 2027 r.
Kwestia płci Transformacja cyfrowa Cele zrównoważonego rozwoju	Nie W budżecie UE na okres 2021–2027 nie ustanowiono żadnych ogólnych poziomów docelowych dotyczących wydatków dla priorytetów odnoszących się do kwestii płci, transformacji cyfrowej i celów zrównoważonego rozwoju.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Komisja opracowała metody monitorowania wydatków w odniesieniu do niektórych przekrojowych priorytetów politycznych

1.25. Aby móc określić kwotę wydatków przeznaczonych na określone przekrojowe priorytety polityczne i przedstawić odnośne informacje, Komisja monitoruje wydatki ponoszone w ramach wielu programów (zob. [ramka 1.3](#)).

Ramka 1.3

Na czym polega monitorowanie wydatków?

Monitorowanie wydatków oznacza system służący do pomiaru wkładu wnoszonego przez różne unijne programy wydatków w realizację danego nadrzędnego priorytetu politycznego. Monitorowanie wiąże się z koniecznością dogłębnego zrozumienia sposobu, w jaki konkretne działania przyczyniają się do realizacji danego priorytetu politycznego, i wymaga zidentyfikowania tych działań w sposób umożliwiający policzenie – lub prześledzenie – powiązanych z nimi zasobów finansowych, a następnie zagregowania tych zasobów na poziomie całego budżetu UE na potrzeby monitorowania postępów.

Źródło: [COM\(2021\) 366 final](#), komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram wykonania na potrzeby budżetu UE w obrębie WRF na lata 2021–2027.

1.26. W [tabeli 1.4](#) przedstawiono, w jaki sposób Komisja monitoruje wydatki związane z przekrojowymi priorytetami politycznymi.

Tabela 1.4 – Metoda monitorowania wydatków związanych z wybranymi priorytetami

Przekrojowe priorytety polityczne	Opracowana metoda monitorowania wydatków
Klimat	Tak Wkład na rzecz klimatu określa się bezpośrednio z systemu księgowego Komisji. Odnośne informacje przedstawia Dyrekcja Generalna ds. Budżetu (DG BUDG). Komisja prowadzi obecnie prace nad zastąpieniem swojego systemu księgowego.
Różnorodność biologiczna Kwestia płci	Tak Każda DG przeprowadza własne obliczenia, DG BUDG natomiast sprawdza spójność wszystkich wkładów wniesionych w ramach poszczególnych programów.
Transformacja cyfrowa Cele zrównoważonego rozwoju	Nie Nie ustanowiono wymogów ani centralnych wytycznych w odniesieniu do monitorowania wydatków związanych z priorytetem dotyczącym transformacji cyfrowej i priorytetem dotyczącym celów zrównoważonego rozwoju w budżecie UE. Niemniej niektóre DG monitorują wydatki w ramach konkretnych programów przyczyniających się do realizacji tych celów. Tak jest w przypadku Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji (DG RTD) (w odniesieniu do celu dotyczącego transformacji cyfrowej) i Dyrekcji Generalnej ds. Partnerstw Międzynarodowych (DG INTPA) (w odniesieniu do transformacji cyfrowej i celów zrównoważonego rozwoju).

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Uwaga: Komisja monitoruje również wydatki związane z priorytetami przekrojowymi dotyczącymi czystego powietrza i migracji.

Klimat

1.27. W WRF na lata 2014–2020 w celu ilościowego określenia kwoty wydatków przyczyniających się do realizacji celów związanych z klimatem Komisja stosowała następujące szczegółowe współczynniki, opierając się na metodyce opracowanej przez OECD (są to tzw. *wskaźniki z Rio*) (zob. pkt [1.28](#) i [1.31](#)):

- o **100%** – oczekuje się, że dana działalność wniesie (bezpośrednio lub pośrednio) istotny wkład w realizację celów dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, zgodnie z unijnymi ambicjami UE w tej dziedzinie;
- o **40%** – oczekuje się, że dana działalność wniesie (bezpośrednio lub pośrednio) odczuwalny, korzystny wkład w realizację celów dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej;
- o **0%** – oczekuje się, że dana działalność będzie neutralna z punktu widzenia celów dotyczących klimatu.

1.28. W WRF na lata 2021–2027 Komisja zaktualizowała metodę monitorowania wydatków związanych z klimatem¹⁴. Współczynniki klimatyczne stosowane przez UE wciąż opierają się na systemie wskaźników z Rio opracowanym przez OECD, ale uwzględniają spodziewane skutki dla klimatu. Wprowadzone zmiany metodyczne obejmują:

- o wprowadzenie wymogu, aby działalność nie odbijała się w istotny sposób negatywnie na realizacji celów środowiskowych UE;
- o stosowanie w większym stopniu monitorowania wydatków ukierunkowanego na efekty, prowadzonego w oparciu o wykaz konkretnych działań (tzw. monitorowanie ukierunkowane na działania);
- o ograniczenie ryzyka, że podobne projekty zostaną zaliczone do odmiennych kategorii w zależności od celów obowiązujących w danym programie;
- o wprowadzenie oznakowania wydatków związanych z klimatem w oficjalnych systemach księgowych i sprawozdawczych stosowanych przez Komisję;
- o zapewnienie powiązań z Europejskim Zielonym Ładem (np. systematyką unijną).

1.29. Trybunał wprawdzie z zadowoleniem przyjmuje te zmiany, lecz w jednym z wcześniejszych sprawozdań z 2022 r. wyraził obawy¹⁵ co do wiarygodności sprawozdawczości dotyczącej klimatu w okresie 2021–2027, ponieważ odnotował, że większość problemów zidentyfikowanych w odniesieniu do okresu 2014–2020

¹⁴ SWD(2022) 225 final, dokument roboczy służb Komisji pt. „Climate Mainstreaming Architecture in the 2021–2027 MFF”.

¹⁵ Sprawozdanie specjalne 09/2022 pt. „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020 – nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”.

pozostaje nierozwiązana. Kontrolerzy Trybunału stwierdzili, że wydatki, o których informowała Komisja, nie zawsze były związane z działaniami w dziedzinie klimatu. Według ogólnej oceny Trybunału Komisja przeszacowała wkład w działania w dziedzinie klimatu pewnych kluczowych elementów finansowania rolnictwa. W przypadku wspólnej polityki rolnej Komisja zamierza zaktualizować swoją metodykę monitorowania wydatków związanych z klimatem w 2026 r.¹⁶

Różnorodność biologiczna

1.30. W sprawozdaniu z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020¹⁷ Komisja stwierdziła, że poczyniła postępy w ustanawianiu metody monitorowania wydatków związanych z różnorodnością biologiczną, którą to metodę wykorzysta następnie do monitorowania zgodności ze swoimi *zobowiązaniami* dotyczącymi budżetów na lata 2024, 2026 i 2027.

1.31. W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania za 2021 r. Komisja obliczyła kwotę wydatków związanych z różnorodnością biologiczną, opierając się na metodzie obliczeń stosowanej w okresie 2014–2020. Stosuje przy tym współczynniki w wysokości 0%, 40% i 100% opracowane na podstawie wskaźników z Rio wprowadzonych przez OECD. W 2020 r. Trybunał zauważył¹⁸, że przyjęte przez Komisję kryteria stosowania tych wskaźników są mniej ostrożne niż kryteria OECD. Przykładowo Komisja stosuje współczynnik 40%, jeśli unijne wsparcie wnosi umiarkowany wkład na rzecz różnorodności biologicznej, tymczasem OECD stosuje taki współczynnik do wydatków na działania, w przypadku których różnorodność biologiczna jest istotnym – ale nie podstawowym – celem.

1.32. W czerwcu 2022 r. Komisja opracowała nową metodę monitorowania różnorodności biologicznej, która nie ma jednak zastosowania do WRF. W tym obszarze prace nad nową metodą wciąż trwają¹⁹.

¹⁶ SWD(2022) 225 final, dokument roboczy służb Komisji pt. „Climate Mainstreaming Architecture in the 2021–2027 MFF”.

¹⁷ COM(2022) 331 final, sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020.

¹⁸ Sprawozdanie specjalne 13/2020 pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”.

¹⁹ Komisja Europejska, „Biodiversity tracking methodology for each programme 2021–2027”.

Kwestia płci

1.33. Istnieją standardy pozwalające monitorować wydatki związane z kwestią płci. Komitet Pomocy Rozwojowej OECD opracował wskaźniki polityki równości płci pozwalające monitorować wydatki w tej dziedzinie. Opracował również minimalne kryteria przyznawania jednego z trzech stosowanych wskaźników punktowych (0, 1 i 2 punkty). Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) opracował natomiast narzędzie służące do monitorowania zasobów przydzielonych na równouprawnienie płci w ramach funduszy unijnych. W ramach tego narzędzia przewidziano trzy możliwe współczynniki (100%, 40% i 0%), analogicznie jak w przypadku metod dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej. EIGE stosuje również specyficzne oznaczenie „0%*” do projektów, w przypadku których konieczna jest dalsza analiza, zanim możliwe będzie przypisanie współczynnika. W *rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów*²⁰ przewidziano trzy kody na potrzeby oceny kwestii równouprawnienia płci, przy czym odpowiadają im takie same współczynniki jak te stosowane w narzędziu EIGE.

1.34. Komisja opracowała pilotażową metodę służącą mierzeniu wydatków związanych z równouprawnieniem płci. Opiera się ona na wspomnianych wyżej narzędziach opracowanych przez OECD i EIGE. Zgodnie z tą metodą poszczególnym interwencjom budżetowym przyznaje się punktację, która odpowiada zakresowi, w jakim dana interwencja finansowana z budżetu UE jest ukierunkowana na równouprawnienie płci. Przyjęte podejście jest podobne do dawnej metody monitorowania wydatków związanych z klimatem, a nie do udoskonalonego podejścia opierającego się na oczekiwanych efektach (zob. pkt [1.28](#)).

1.35. Komisja stosuje następującą punktację:

- **2 punkty** w przypadku interwencji, których głównym celem jest poprawa sytuacji w zakresie równouprawnienia płci;
- **1 punkt** w przypadku interwencji, w których równouprawnienie płci jest istotnym i wyraźnie wskazanym celem, ale nie stanowi głównej przyczyny, dla której się je realizuje;

²⁰ Załącznik I, tabela 7 *rozporządzenia (UE) 2021/1060*; 01 – „Projekty ukierunkowane na kwestię równouprawnienia płci” (współczynnik 100%); 02 – „Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci” (współczynnik 40%); 03 – „Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci” (współczynnik 0%).

- o **0 punktów** w przypadku interwencji, które nie przyczyniają się istotnie do równouprawnienia płci;
- o **punktację 0*** przyznaje się interwencjom, które mogą mieć wpływ na równouprawnienie płci, ale w przypadku których Komisja nie jest w stanie na danym etapie oszacować tego wpływu. Komisja zmienia punktację 0* danej interwencji na odpowiednio 0, 1 lub 2 punkty w momencie, gdy staną się dostępne wystarczające informacje.

1.36. Kryteria oceny stosowane przez Komisję przy przyznawaniu wyżej wymienionej punktacji nie odpowiadają minimalnym kryteriom przyznawania punktów stosowanym w ramach wskaźników polityki równości płci opracowanych przez OECD²¹ ani minimalnym wymogom mającym zastosowanie w narzędziu opracowanym przez EIGE w celu monitorowania zasobów przeznaczonych na równouprawnienie płci w ramach funduszy UE²². W szczególności zarówno OECD, jak i EIGE wymagają, jako minimalne kryterium, ustanowienia celów odnoszących się do kwestii płci lub wskaźników segregowanych według kryterium płci, tymczasem Komisja nie uwzględniła takiego wymogu w swojej metodzie pilotażowej.

1.37. W odróżnieniu od narzędzia EIGE i rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów w pilotażowej metodzie Komisji nie przewidziano żadnych współczynników. Ponadto metoda nie uwzględnia ewentualnych skutków negatywnych – bierze się w niej pod uwagę to, czy dana interwencja zmniejszy dysproporcje między płciami, ale nie ryzyko, że takie dysproporcje zwiększy.

Transformacja cyfrowa

1.38. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym nie przewidziano żadnego wymogu monitorowania ogólnych wydatków na priorytet dotyczący transformacji cyfrowej (zob. pkt 1.14) i Komisja nie prowadzi takiego monitorowania. OECD²³ uznaje, że należy monitorować postępy w uwzględnianiu przekrojowych – horyzontalnych – priorytetów w ściśle ukierunkowanych – wertykalnych – działaniach politycznych oraz że konieczne

²¹ <https://www.oecd.org/dac/gender-development/dac-gender-equality-marker.htm>

²² <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gender-budgeting/tracking-system>

²³ OECD, „Mainstreaming cross-cutting issues, 7 Lessons from DAC Peer Reviews” oraz „Strengthening climate resilience. Guidance for Governments & Development Co-operation”.

jest ustanowienie odpowiednich poziomów docelowych dotyczących wyników (zob. pkt [1.18](#)).

Cele zrównoważonego rozwoju

1.39. W okólniku dotyczącym projektu budżetów na 2022 i 2023 r. DG BUDG zwróciła się do innych DG o wskazanie, w jaki sposób poszczególne cele zrównoważonego rozwoju były powiązane z programami wydatków. DG miały opisać, w jaki sposób działania w danym programie przyczyniały się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju, przedstawiając przynajmniej jeden obrazowy przykład (zob. pkt [2.52](#)). DG miały również obowiązek zaznaczyć, które wskaźniki programów były istotne w kontekście celów zrównoważonego rozwoju (zob. pkt [1.47](#)).

1.40. W 2020 r. Komisja poinformowała²⁴, że bada możliwość opracowania metody monitorowania wydatków związanych z celami zrównoważonego rozwoju z budżetu UE. Metoda ta nie została jeszcze stworzona, a projekt pilotażowy Komisji dotyczący wskaźników przekrojowych nie obejmuje celów zrównoważonego rozwoju (zob. pkt [1.50](#)).

²⁴ SWD(2020) 400 final, dokument roboczy służb Komisji pt. „Delivering on the UN’s Sustainable Development Goals – A comprehensive approach”.

Sprawozdawczość dotycząca realizowania przekrojowych priorytetów politycznych

1.41. Monitorowanie programów pod kątem wydatków istotnych w kontekście priorytetów przekrojowych stanowi istotny element systemu sprawozdawczości na temat wyników (pkt [1.18](#)). Określenie produktów i rezultatów uzyskanych dzięki taki wydatkom jest dodatkowym i bardziej złożonym zadaniem. Trybunał zbadał, w jaki sposób Komisja oszacowała te rezultaty i przedstawiła stosowne informacje na ten temat.

W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania przedstawiono nadmiernie pozytywne wnioski co do postępów w uwzględnianiu poszczególnych celów w polityce

1.42. Komisja publikuje informacje na temat zarządzania przez nią budżetem UE w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania (zob. pkt [1.3](#)). W sprawozdaniu tym – obejmującym *przegląd wyników programów* i dokumenty programowe – zawarte są informacje na temat realizowania celów programów wydatków, które określono w przepisach sektorowych. Ponadto w odrębnych sekcjach dokumentu omówiono różne cele przekrojowe, w tym w załączniku podsumowano priorytety przekrojowe na 2021 r.

1.43. W tomie I sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania Trybunał wykrył przypadki, gdy przedstawione wnioski były nadmiernie pozytywne:

- Komisja poinformowała, że kluczowe nadrzędne cele polityczne UE zostały w pełni uwzględnione w unijnych programach budżetowych. Trybunał stwierdził jednak, że występują istotne różnice między celami dotyczącymi klimatu i różnorodności biologicznej z jednej strony oraz równouprawnienia płci z drugiej (zob. [rys. 1.2](#)).
- Komisja poinformowała, że metoda monitorowania wydatków na rzecz klimatu została zaktualizowana i zapisana w sposób spójny we wszystkich kluczowych aktach podstawowych. Dokonano jednak przy okazji istotnych przybliżeń, których Komisja w pełni nie wyjaśniła (zob. pkt [2.24](#)).
- Komisja poinformowała, że metoda wykorzystywana do monitorowania wydatków na rzecz różnorodności biologicznej została w dużej mierze

zaktualizowana, analogicznie jak w przypadku klimatu. Nie opracowano jednak jeszcze nowej metody w odniesieniu do WPR (zob. pkt **1.32**).

- o Komisja poinformowała, że większość budżetu UE może potencjalnie pozytywnie przyczynić się do wspierania równouprawnienia płci. Trybunał odnotowuje, że jedynie w 11 z 47 programów zadeklarowano wkłady na rzecz równouprawnienia płci, którym przyznano 1 lub 2 punkty, na łączną kwotę 12 mld euro. Stanowi to 5% środków na zobowiązania na koniec 2021 r. (zob. pkt **2.39–2.43**).

1.44. W odniesieniu do załącznika do sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania, który dotyczy priorytetów przekrojowych, Trybunał sformułował następujące ustalenia:

- o W kwestii klimatu Komisja oszacowała, że w 2021 r. z budżetu UE sfinansowano interwencje związane z klimatem o wartości około 138 mld euro, czyli 32% całości budżetu. Ponadto Komisja zaktualizowała obliczenia dotyczące wkładu na rzecz klimatu w poprzednich WRF i podała, że w okresie od 2014 do 2020 r. UE wydała na działania związane z klimatem 221 mld euro, tj. 20,6% ogólnego budżetu wieloletniego. W ramach niedawnej kontroli Trybunał stwierdził tymczasem, że Komisja zawyżyła wydatki na rzecz klimatu o co najmniej 72 mld euro²⁵. Ustalenia Trybunału zawarte we wcześniejszych sprawozdaniach znalazły potwierdzenie również w przypadku obliczeń za 2021 r. – kontrolerzy stwierdzili, że szacunki były zawyżone (zob. pkt **2.15**).
- o Jeśli chodzi o kwestię płci, Komisja wyjaśniła swoją pilotażową metodę pomiaru wydatków związanych z równouprawnieniem płci i przedstawiła programy w podziale na maksymalną punktację przyznaną realizowanym w ich obrębie interwencjom. W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania Komisja przyznała programowi EFS+ 1 punkt, choć zadeklarowany wkład programu na rzecz równouprawnienia płci wyniósł 0 euro. Ponadto program ten otrzymał w dokumencie programowym punktację 0*.

²⁵ Sprawozdanie specjalne 09/2022 pt. „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020 – nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”.

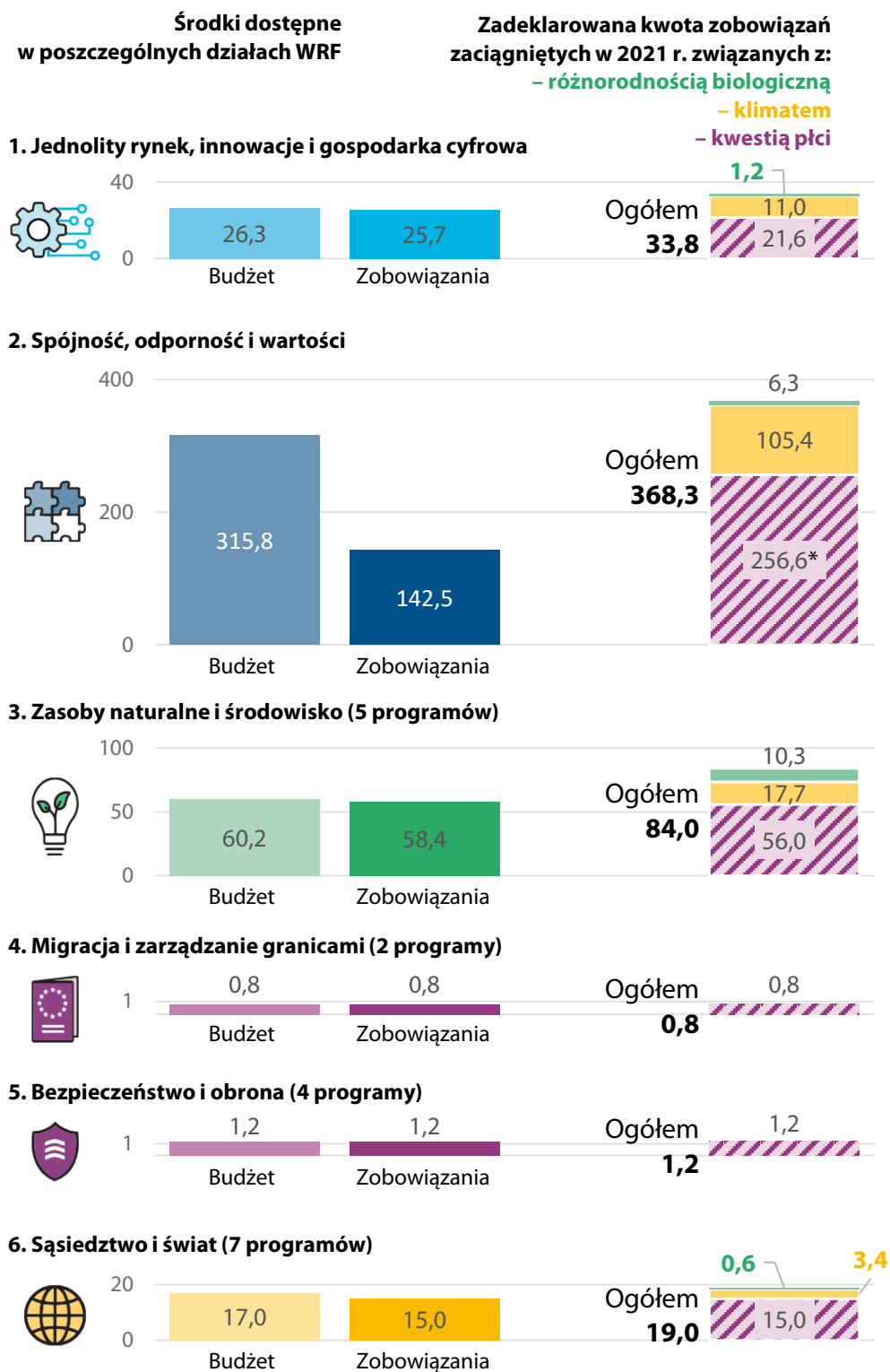
Dostępnych jest niewiele informacji na temat tego, czy wydatki w istotny sposób przyczyniają się do realizowania wielu priorytetów jednocześnie

1.45. W przeglądzie wyników programów zamieszczono sekcję z obliczeniami dotyczącymi wkładów na rzecz klimatu, różnorodności biologicznej i kwestii płci. Trybunał zagregował te informacje dla każdego z działów WRF. Przyczynianie się jednego programu do realizacji wielu priorytetów jednocześnie jest nieodłącznie związane z praktyką uwzględniania priorytetów w polityce. Komisja odnotowuje²⁶, że aby uniknąć podwójnego zliczania wydatków na rzecz przekrojowych priorytetów politycznych, nie wystarczy po prostu dopilnować, aby wydatki na poszczególne cele nie były sumowane. W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania nie wyjaśniono jednak synergii między priorytetami dotyczącymi klimatu, różnorodności biologicznej i kwestii płci. W **rozdziale 2** niniejszego sprawozdania Trybunał przedstawił przykłady takich synergii. Na **rys. 1.4** przedstawiono potencjalne wkłady z budżetu UE na 2021 r. na rzecz wybranych polityk przekrojowych w zestawieniu z łączną kwotą środków dostępną w odnośnym dziale WRF.

²⁶ SWD(2022) 225 final, dokument roboczy służb Komisji pt. „Climate Mainstreaming Architecture in the 2021–2027 MFF”.

Rys. 1.4 – Potencjalne wkłady z budżetu UE na 2021 r. na rzecz wybranych priorytetów przekrojowych zgodnie z informacjami sprawozdawczymi

(w mld euro)

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

* Wkład na rzecz równouprawnienia płci w dziale 2 obejmuje pożyczki zaciągnięte w ramach Next Generation EU (154 mld euro).

Obowiązujące wskaźniki wykonania programów mogą zapewnić istotne informacje na temat priorytetów przekrojowych

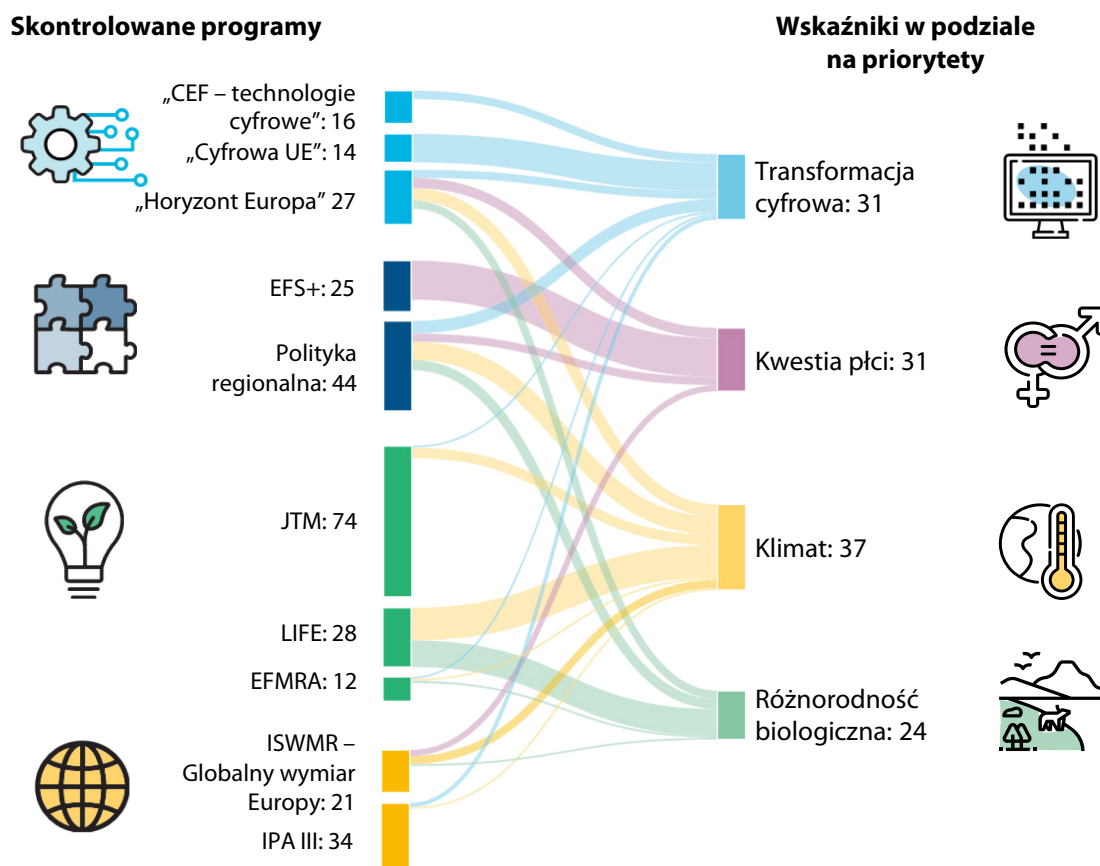
1.46. W komunikacie z 2021 r. w sprawie ram wykonania budżetu UE²⁷ Komisja stwierdziła, że dąży do zapewnienia brania pod uwagę informacji na temat wyników gromadzonych w kontekście całego budżetu UE w celu uzyskania całościowego oglądu sytuacji w zakresie wyników. Zaznaczyła też, że będzie dążyć do pogłębienia wiedzy na temat sposobu, w jaki programy UE mogą najskuteczniej przyczynić się do realizacji przekrojowych celów politycznych.

1.47. Wytyczne dotyczące składania wniosków budżetowych do projektów budżetu na 2022 i 2023 r., które DG BUDG opracowała dla innych jednostek Komisji, obejmowały instrukcje na temat powiązania wskaźników wykonania programów z priorytetami przekrojowymi dotyczącymi klimatu, różnorodności biologicznej, czystego powietrza, kwestii płci, migracji, transformacji cyfrowej, młodzieży oraz *małych i średnich przedsiębiorstw* (MŚP). Przewidziano również możliwość opisanie wkładu danego wskaźnika w realizację dowolnego z 17 celów zrównoważonego rozwoju.

1.48. Trybunał zbadał powyższą klasyfikację wskaźników w wybranych programach wydatków na 2022 i 2023 r. (zob. [rys. 1.5](#)) i stwierdził, że ogólnie rzecz biorąc, jednostki Komisji dokonywały klasyfikacji w sposób spójny i poprawny. Wszystkie programy zawierały pewną liczbę wskaźników powiązanych z wybranymi priorytetami przekrojowymi. Trybunał przeanalizował, ile wskaźników podanych w przeglądzie wyników dla programów wybranych przez Trybunał było powiązanych z priorytetami przekrojowymi, i ustalił, że dotyczyło to niemal połowy z nich (35 z ogólnej liczby 75, czyli 47%). Komisja pracuje nad projektem pilotażowym, który ma na celu opracowanie metodyki dotyczącej zagregowanych wskaźników powiązanych z priorytetami przekrojowymi oraz wykorzystanie ich do pomiaru wyników i w odnośnej sprawozdawczości (zob. pkt [1.50](#) i [1.51](#)).

²⁷ COM(2021) 366 final, komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram wykonania na potrzeby budżetu UE w obrębie WRF na lata 2021–2027.

Rys. 1.5 – Wskaźniki powiązane z priorytetami przekrojowymi w wybranych programach UE

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Ramy wykonania Komisji nie pozwalają jeszcze na pomiar uzyskanych wyników

1.49. Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji sporządziło w 2016 i 2017 r. szereg sprawozdań na temat opracowania wskaźników wykonania dotyczących przekrojowych priorytetów politycznych. Dotyczyły one zagadnień takich jak zagregowane i przekrojowe wskaźniki programowe.

1.50. W 2019 r. Komisja uruchomiła projekt pilotażowy²⁸ mający na celu opracowanie ram pojęciowych na potrzeby zagregowanego pomiaru wyników uzyskanych w różnych programach w odniesieniu do miejsc pracy, klimatu i cyfryzacji. W 2021 r. w prace projektowe zaangażowani zostali eksperci. W toku przygotowań do

²⁸ 6. warsztaty na temat wskaźników wykonania. Przygotowanie do wykonania następnych WRF – podstawowe wskaźniki wykonania w sprawozdawczości rocznej, 25 września 2019 r.

projektu budżetu na 2023 r. Komisja stwierdziła²⁹, że prowadzi prace nad przekrojowym wskaźnikiem dotyczącym łagodzenia zmiany klimatu, który miałby pozwolić oszacować łączny wpływ różnych interwencji sfinansowanych z budżetu UE. Ten projekt pilotażowy został również wspomniany w sprawozdaniu Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020³⁰.

1.51. Trybunał przyznaje, że opracowanie ram wykonania dla priorytetów przekrojowych jest zadaniem złożonym, ale uznaje obecne postępy za niewystarczające. Komisja wciąż nie poddaje ocenie wyników uzyskanych dzięki monitorowanym wydatkom. Jak odnotowali kontrolerzy, OECD³¹ zwróciła uwagę na praktykę Ministerstwa Spraw Zagranicznych Finlandii³², które wydało wytyczne na temat pomiaru wyników dotyczących jego przekrojowych celów politycznych (zob. *ramka 1.4*).

Ramka 1.4

Wykorzystanie zagregowanych wskaźników do monitorowania celów przekrojowych

W 2020 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Finlandii opublikowało wytyczne dotyczące celów przekrojowych w ramach fińskiej polityki rozwojowej i współpracy w tej dziedzinie.

Ogólne rezultaty polityki rozwojowej Finlandia monitoruje za pomocą wspólnych zagregowanych wskaźników obejmujących różne instrumenty współpracy na rzecz rozwoju. Pozwala to prowadzić kompleksową sprawozdawczość na temat rezultatów, w ramach której łączy się dane pochodzące z licznych programów, różnych form współpracy i wielu części świata.

²⁹ COM(2022) 400, „Draft General Budget of the European Union for the Financial Year 2023. Working Document Part I. Programme Statements of operational expenditure”.

³⁰ COM(2022) 331 final, sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020.

³¹ OECD, „Integrating Environmental and Climate Action into Development Co-operation: Reporting on DAC Members’ High-Level Meeting Commitments”, 2021.

³² Ministerstwo Spraw Zagranicznych Finlandii, „Theories of Change and Aggregate Indicators for Finland’s Development Policy 2020”.

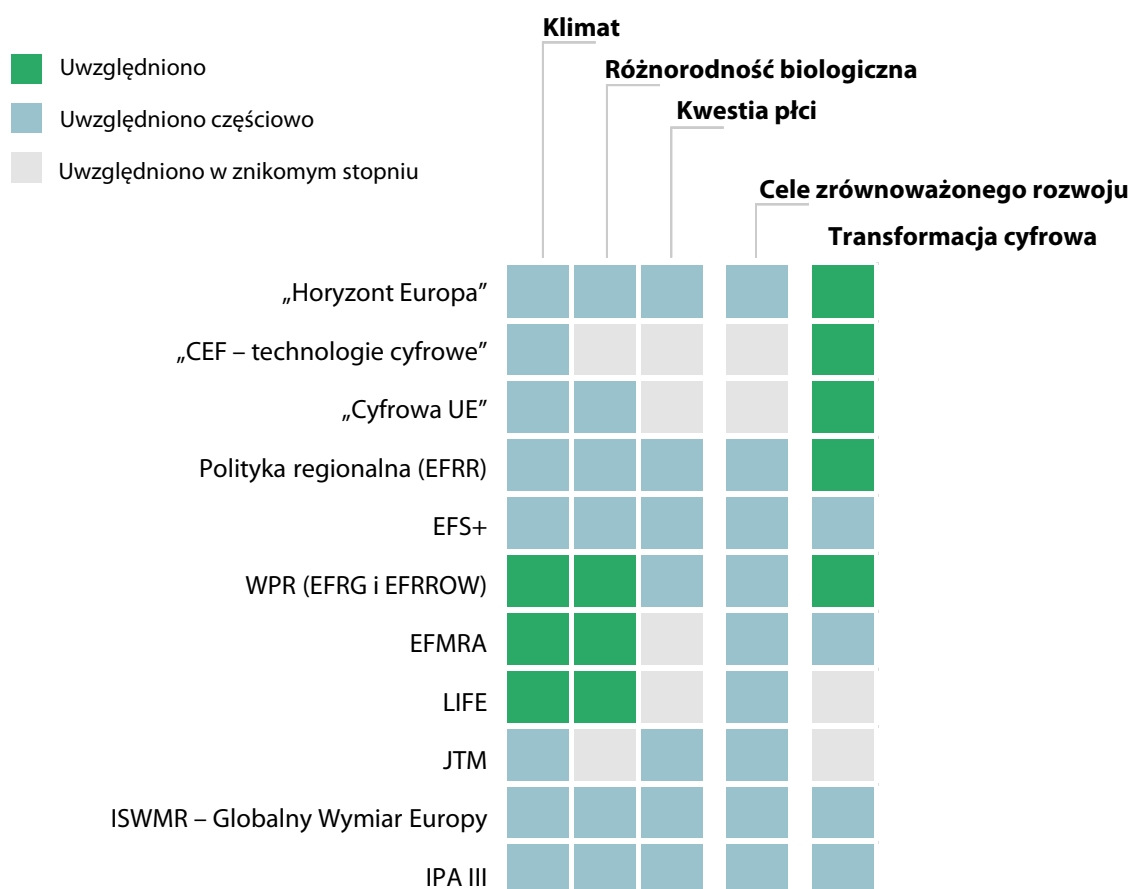
W przeprowadzanym przez Komisję przeglądzie informacji sprawozdawczych występują niedociągnięcia

1.52. W DG BUDG działa specjalny zespół zajmujący się priorytetami przekrojowymi, który dokonuje przeglądu wszystkich danych przesyłanych przez poszczególne jednostki Komisji. Jak wynika z kontroli przeprowadzonej przez Trybunał, dzięki temu przeglądowi udało się poprawić jakość informacji udostępnianych przez DG. Pomimo tego usprawnienia w danych zaprezentowanych w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania opublikowanym 7 czerwca 2022 r. Komisja i tak wykryła szereg błędów i wprowadziła następnie poprawki (zob. pkt **2.14**).

Załączniki

Załącznik 1.1 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w ocenach skutków

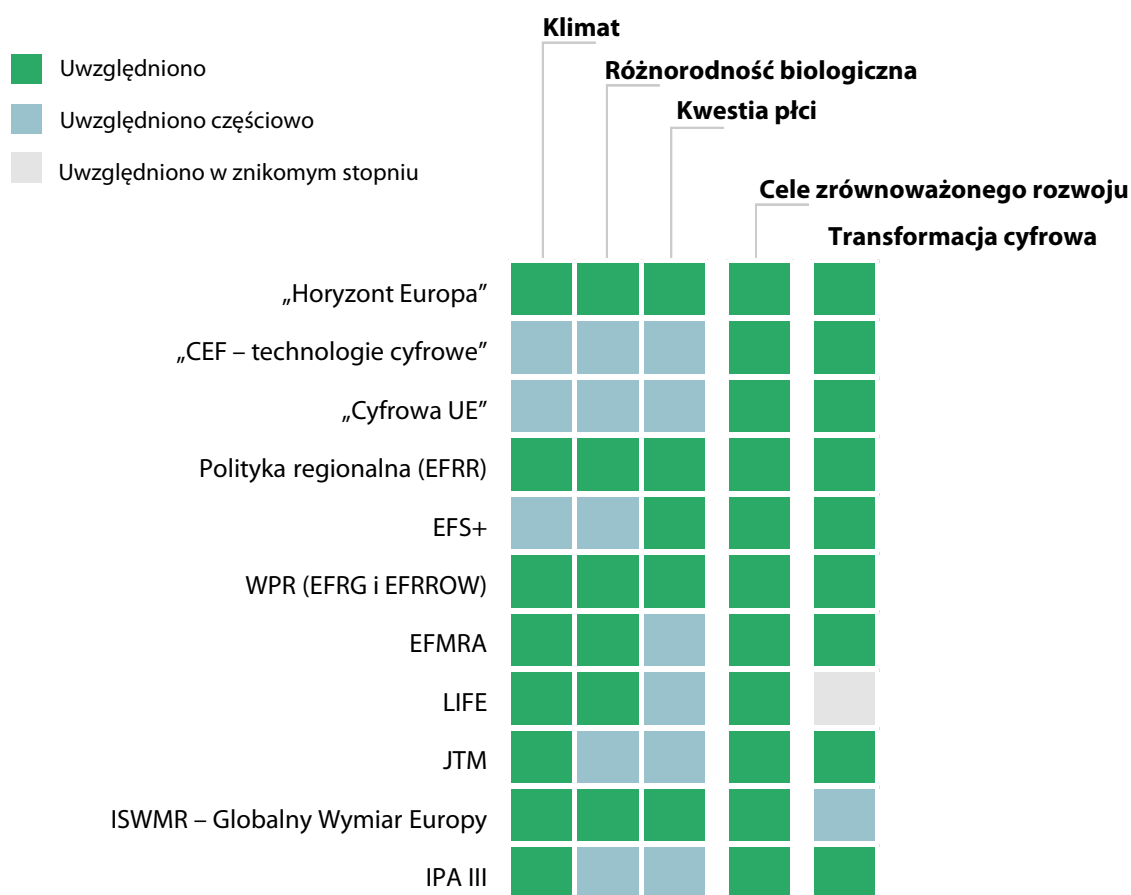
Kryteria	Przyznana punktacja
W ramach oceny skutków nie wskazano priorytetu przekrojowego w programie wydatków i nie przeprowadzono oceny powiązanych z nim skutków, zagrożeń i szans	0 – Uwzględniono w znikomym stopniu
W ocenie skutków wskazano priorytet przekrojowy, ale ocena powiązanych z nim skutków, zagrożeń i szans jest ogólnikowa bądź nie przeprowadzono jej wcale	1 – Uwzględniono częściowo
W ocenie skutków wskazano priorytet przekrojowy i przeprowadzono szczegółową ocenę (ilościową bądź jakościową) powiązanych z nim skutków, zagrożeń i szans	2 – Uwzględniono

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Załącznik 1.2 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w przepisach prawa

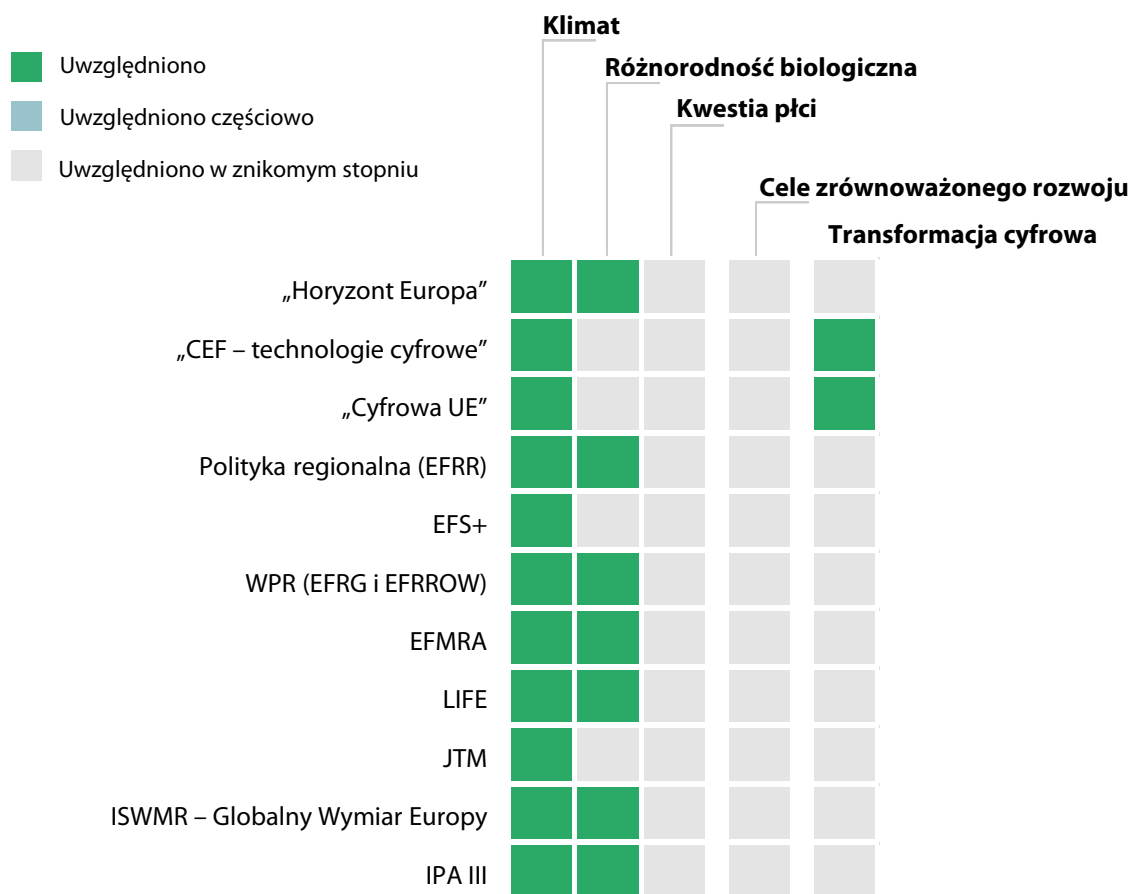
Kryteria	Przyznana punktacja
Priorytet przekrojowy nie został wspomniany w przepisach prawa	0 – Uwzględniono w znikomym stopniu
Priorytet przekrojowy został wspomniany w przepisach prawa albo w motywach, albo wśród celów lub zasad programu	1 – Uwzględniono częściowo
Priorytet przekrojowy został wspomniany w przepisach prawa albo w motywach, albo wśród celów lub zasad programu, a ponadto ustanowiono wskaźniki powiązane z priorytetem	2 – Uwzględniono

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Załącznik 1.3 – Poziomy docelowe dotyczące wydatków zdefiniowane w odniesieniu do przekrojowych priorytetów politycznych

Kryteria	Przyznana punktacja
W programie wydatków nie ustanowiono żadnych poziomów docelowych dotyczących wydatków ani osobnej puli środków dla priorytetu przekrojowego	0 – Uwzględniono w znikomym stopniu
W programie wydatków nie ustanowiono żadnych poziomów docelowych dotyczących wydatków dla priorytetu przekrojowego, ale przewidziano osobną pulę środków	1 – Uwzględniono częściowo
W programie wydatków ustanowiono poziomy docelowe dotyczące wydatków dla priorytetu przekrojowego lub cały program, wraz z przewidzianą osobną pulą środków, przyczynia się do realizacji danego przekrojowego priorytetu politycznego	2 – Uwzględniono

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Rozdział 2

**Ramy wykonania
dotyczące przekrojowych priorytetów politycznych Komisji**

Spis treści

	Punkty
Wstęp	2.1.-2.3.
Zakres kontroli i podejście kontrolne	2.4.-2.6.
Priorytety dotyczące klimatu i różnorodności biologicznej zostały uwzględnione w ramach wykonania	2.7.-2.28.
Wyniki niedawnych kontroli Trybunału wskazują, że deklarowany wkład budżetu UE na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej może być zawyżony	2.9.-2.12.
Nowa metoda Komisji nie wyeliminowała uchybień w sprawozdawczości dotyczącej kwot wydatków	2.13.-2.20.
Komisja monitoruje wydatki, ale postępy, o których poinformowała, w dużej mierze są oparte na szacunkach	2.21.-2.28.
Poczyniono postępy w uwzględnianiu kwestii równouprawnienia płci w ramach wykonania	2.29.-2.46.
Kontrole Trybunału wykazały uchybienia, jeśli chodzi o uwzględnianie kwestii płci w budżecie	2.31.-2.32.
Komisja oszacowała po raz pierwszy ogólny wkład budżetu UE w propagowanie równouprawnienia płci, ale w procesie tym wystąpiły uchybienia	2.33.-2.43.
W przypadku równouprawnienia płci nie ustanowiono żadnych poziomów docelowych dotyczących wydatków i jedynie niewielką liczbę wskaźników	2.44.-2.46.

Dostępne są jedynie ograniczone informacje na temat postępów w ramach programów UE w realizacji celów zrównoważonego rozwoju 2.47.-2.55.

W ramach wcześniejszych prac kontrolnych Trybunał odnotował, że Komisja nie podaje informacji na temat wkładu budżetu w realizację celów zrównoważonego rozwoju 2.49.-2.51.

Komisja zaczęła informować w sprawozdaniach o powiązaniach między unijnymi programami wydatków a celami zrównoważonego rozwoju 2.52.-2.55.

Nowo ustanowiony priorytet – transformacja cyfrowa 2.56.-2.61.

Komisja przedstawiła informacje na temat wkładu niektórych programów na rzecz transformacji cyfrowej 2.58.-2.61.

Wnioski i zalecenia 2.62.-2.68.

Załączniki

Załącznik 2.1 – Kryteria kontrolne wykorzystane do oceny ram wykonania odnoszących się do klimatu, różnorodności biologicznej, równouprawnienia płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej

Załącznik 2.2 – Wkład na rzecz klimatu w 2021 r., szacunki z poprzedniego roku i poziomy docelowe ustanowione w podstawowych aktach prawnych

Załącznik 2.3 – Wkład na rzecz klimatu w 2021 r. jako odsetek łącznej kwoty zobowiązań

Załącznik 2.4 – Wkład na rzecz różnorodności biologicznej w 2021 r. i szacowane przyszłe wkłady (w mld euro)

Załącznik 2.5 – Wkład na rzecz równouprawnienia płci w 2021 r., w podziale według przyznanej punktacji (w mld euro)

Wstęp

2.1. Sprawozdanie Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE opiera się na szeregu publikacji, w tym dokumentach programowych towarzyszących projektowi budżetu, obejmujących 47 unijnych programów wydatków w WRF na lata 2021–2027. W dokumentach programowych podano w odniesieniu do każdego programu obszerne informacje na temat kwot, na które zaciągnięto zobowiązania, i wydatków, a także postępów w osiąganiu założonych celów. Dokumenty te zawierają też informacje na temat wkładu poszczególnych programów w realizację przekrojowych priorytetów UE.

2.2. Zgodnie z wewnętrznymi instrukcjami Komisji dotyczącymi prac przygotowawczych nad budżetem (znanymi pod nazwą „okólnika budżetowego”¹) poszczególne DG mają obowiązek przedstawić szacowane wydatki na cele związane z klimatem, różnorodnością biologiczną i równouprawnieniem płci w okresie 2021–2027, a także informacje na temat przykładowych istotnych osiągnięć w tych dziedzinach.

2.3. Trybunał odnotował w 2020 r., że dokumenty programowe i sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania zawierały informacje na temat wkładu unijnych programów wydatków w realizację celów przekrojowych (np. celów dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej). Zwrócił jednocześnie uwagę, że dostępne były jedynie ograniczone informacje dotyczące tego, na ile programy te przyczyniają się do równouprawnienia płci i realizacji celów zrównoważonego rozwoju².

¹ Okólnik budżetowy na 2023 r. „Standing Instructions”, 15 grudnia 2021 r.

² [Sprawozdanie dotyczące wyników wykonania budżetu UE – stan na koniec 2019 r.](#)

Zakres kontroli i podejście kontrolne

2.4. W niniejszym rozdziale Trybunał ocenił, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania, by zmierzyć wkład budżetu UE w realizację priorytetów przekrojowych³ w odniesieniu do programów⁴ omówionych w **rozdziale 1** (zob. pkt **1.9–1.10**).

2.5. Trybunał oparł się na wynikach swoich wcześniejszych prac kontrolnych, a ponadto ocenił, czy Komisja zastosowała odpowiednie metody monitorowania wydatków na wybrane priorytety w okresie 2021–2027. Kontrolerzy Trybunału ocenili również poprawność informacji sprawozdawczych, które Komisja zawarła w dokumentach programowych, dotyczących wkładu wybranych programów wydatków w realizację przekrojowych priorytetów politycznych. Szczególny nacisk w tym względzie położono na sprawozdania roczne z zarządzania i wykonania za 2020 i 2021 r.

2.6. Podobnie jak w przypadku **rozdziału 1**, również na potrzeby niniejszego rozdziału Trybunał opracował kryteria kontroli na podstawie stosownych przepisów i zobowiązań unijnych, jak również wytycznych i instrukcji wydanych przez Komisję. Skorzystał ponadto z powszechnie akceptowanych kryteriów opracowanych przez OECD (zob. pkt **1.11** i **załącznik 2.1**).

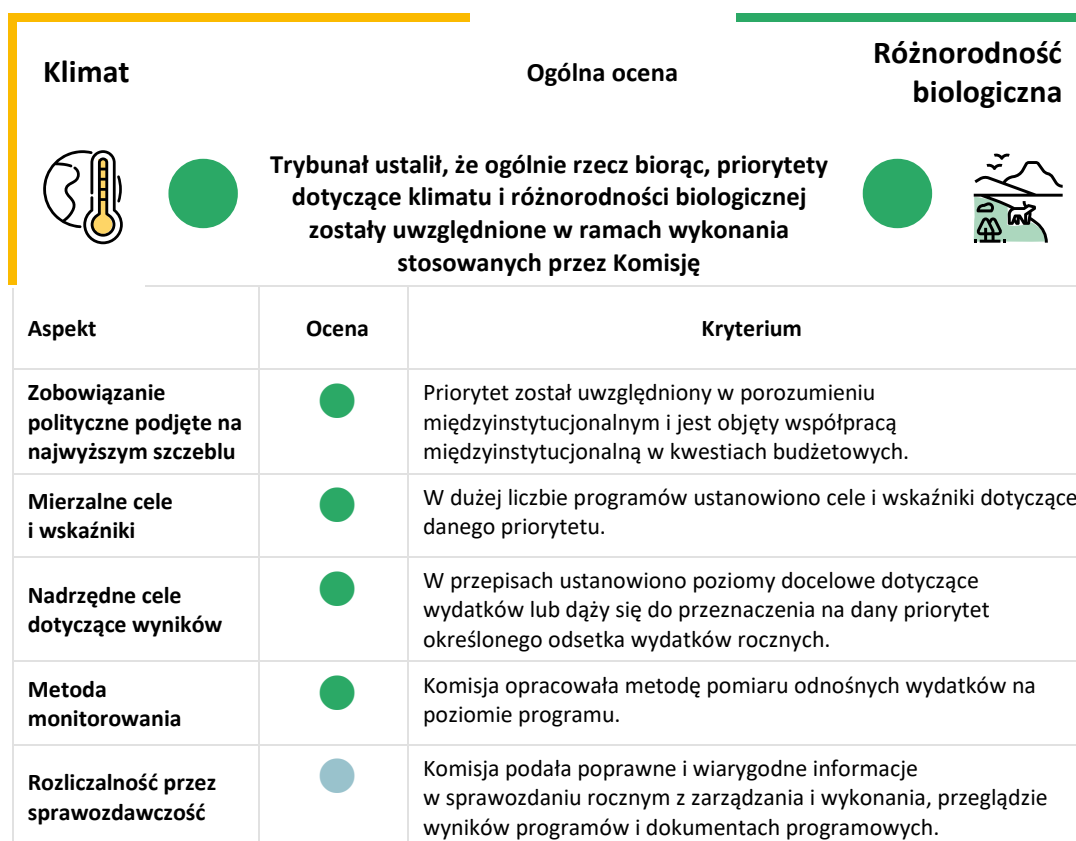
³ Priorytety dotyczące klimatu, różnorodności biologicznej, równouprawnienia płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej.

⁴ Programy: „CEF – technologie cyfrowe”, „Cyfrowa UE”, „Horyzont Europa”, EFS+, polityka regionalna, WPR, EFMRA, JTM, LIFE, IPA III, ISWMR – Globalny Wymiar Europy.

Priorytety dotyczące klimatu i różnorodności biologicznej zostały uwzględnione w ramach wykonania

2.7. Niniejsza sekcja ma w szczególności odpowiedzieć na pytanie, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE w realizację celów dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej. Na [rys. 2.1](#) przedstawiono kryteria zastosowane przez Trybunał w tej ocenie i jej ogólny wynik.

Rys. 2.1 – Ramy wykonania dotyczące klimatu i różnorodności biologicznej

 Zrealizowano

 Zrealizowano częściowo

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Uwaga: Kryteria oceny stosowane przez Trybunał zostały objaśnione bardziej szczegółowo w [załączniku 2.1](#).

2.8. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym dotyczącym WRF na lata 2021–2027 uwzględniono zarówno priorytet dotyczący klimatu, jak i ten dotyczący różnorodności

biologicznej. Zostały one wzięte pod uwagę w dużej liczbie programów (w postaci celów, wskaźników i poziomów docelowych dotyczących wydatków). Komisja opracowała metody pomiaru odnośnych wydatków na poziomie programu, a Trybunał poddał te metody ocenie. W poniższych sekcjach wykazał on, że w informacjach na temat wydatków występują pewne nieprawidłowości.

Wyniki niedawnych kontroli Trybunału wskazują, że deklarowany wkład budżetu UE na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej może być zawyżony

2.9. Ostatnia kontrola Trybunału dotycząca uwzględniania kwestii klimatu w budżecie⁵ wykazała, że wydatki na rzecz klimatu zadeklarowane przez Komisję w odniesieniu do WRF na lata 2014–2020 zostały zawyżone, ponieważ nie wszystkie z nich były w istocie związane z klimatem. Trybunał zwrócił uwagę, że współczynniki zastosowane do monitorowania wydatków w tej dziedzinie nie zawsze były realistyczne, a ponadto nie brano pod uwagę występowania ewentualnych skutków negatywnych.

2.10. W czerwcu 2021 r. Komisja poinformowała, że „UE wydatkowała 20,1% swojego budżetu na lata 2014–2020, czyli 216 mld euro, na przeciwdziałanie zmianie klimatu, przeznaczając na realizację jej celu polegającego na zainwestowaniu w ten obszar co najmniej 20% budżetu”⁶. W maju 2022 r. Trybunał odnotował z kolei, że w niektórych przypadkach brak było dowodów potwierdzających, że wydatki UE wniosły wkład na rzecz klimatu, w innych natomiast wkład ten został zawyżony. Analiza Trybunału wskazuje, że Komisja niesłusznie zaklasyfikowała 72 mld euro jako wydatki na rzecz klimatu. W czerwcu 2022 r. Komisja stwierdziła, że „z najnowszych dostępnych informacji wynika, że w latach 2014–2020 UE przeznaczyła na działania związane

⁵ [Sprawozdanie specjalne 09/2022](#) pt. „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020 – nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”.

⁶ Dyrekcja Generalna ds. Budżetu Komisji Europejskiej, [sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2020, tom I](#), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2021.

z klimatem ekwiwalent 221 mld EUR, czyli 20,6% swojego wieloletniego budżetu ogólnego”⁷.

2.11. Ogólnie rzecz biorąc, Komisja opiera się w swojej sprawozdawczości na kwotach zaplanowanych wydatków lub kwotach zaciągniętych zobowiązań. Jak zwrócił uwagę Trybunał w 2019 r., zadeklarowane kwoty są zawyżone z powodu uwzględnienia środków jeszcze niewykorzystanych lub niewypłaconych (ze względu na np. opóźnienia w realizacji projektów, opóźnienia w płatnościach lub niski stopień zaawansowania projektów)⁸. W sprawozdaniu z 2018 r. Trybunał zwrócił uwagę na wpływ tych zjawisk w okresie 2007–2013⁹, gdy jedna czwarta budżetu nie została zainwestowana.

2.12. Jeśli chodzi o uwzględnianie kwestii różnorodności biologicznej w budżecie¹⁰, Trybunał zwrócił uwagę w 2020 r., że Komisja zawyżyła kwotę wydatków w tej dziedzinie. Podobnie jak w przypadku wydatków na rzecz klimatu Komisja nie monitoruje przy tym ani nie uwzględnia wydatków na rzecz działań, które mogą mieć niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną na użytkach rolnych.

Nowa metoda Komisji nie wyeliminowała uchybień w sprawozdawczości dotyczącej kwot wydatków

2.13. Komisja poinformowała, że w 2021 r. z budżetu UE udzielono wsparcia na rzecz działań związanych z klimatem na kwotę około 138 mld euro oraz na rzecz działań związanych z różnorodnością biologiczną na kwotę około 18 mld euro. Na [rys. 2.2](#) przedstawiono informacje na temat wkładu, jaki w realizację tych dwóch priorytetów wniosły unijne programy wydatków wybrane przez Trybunał do kontroli (zob. [załącznik](#)

⁷ Dyrekcja Generalna ds. Budżetu Komisji Europejskiej, [sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2021, tom I](#), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022.

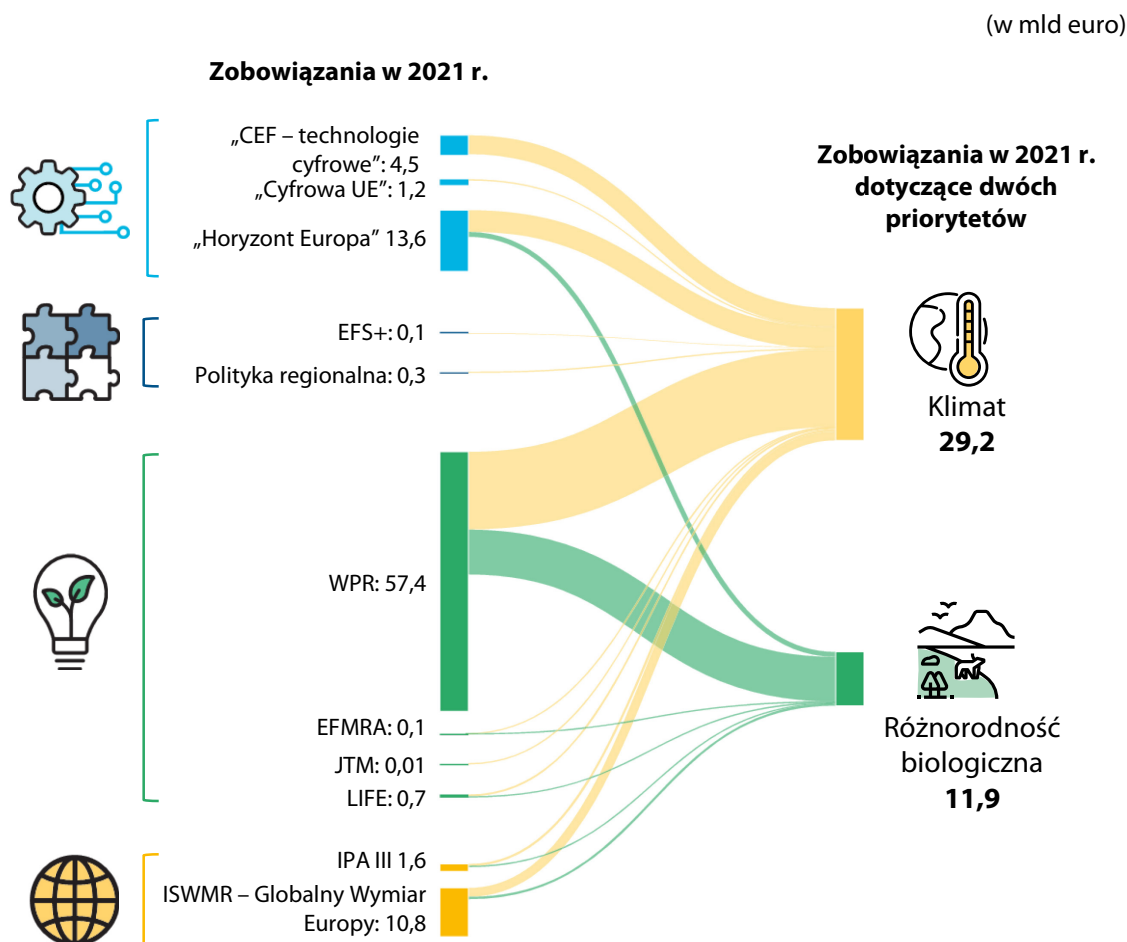
⁸ [Sprawozdanie specjalne 19/2019](#) pt. „INEA – osiągnięto korzyści, lecz należy zaradzić niedociągnięciom w zakresie instrumentu »Łącząc Europę«”, pkt IV.

⁹ [Sprawozdanie specjalne 17/2018](#) pt. „Działania Komisji i państw członkowskich podjęte w ostatnich latach programów z okresu programowania 2007–2013 przyspieszyły powolną absorpcję środków, lecz były niewystarczająco skoncentrowane na rezultatach”.

¹⁰ [Sprawozdanie specjalne 13/2020](#) pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”, pkt 33, 34 i 35.

2.2 i załącznik 2.4). Ogółem wniosły one 29,2 mld euro w realizację celów dotyczących klimatu i 11,9 mld euro w realizację celów dotyczących różnorodności biologicznej.

Rys. 2.2 – Wkłady na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej wniesione przez skontrolowane programy w 2021 r.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

2.14. Polityką budżetu UE, która w największym stopniu przyczynia się do realizacji zarówno celów dotyczących klimatu, jak i tych dotyczących różnorodności biologicznej, jest WPR. Już po opublikowaniu – 7 czerwca 2022 r. – sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania za 2021 r. Komisja wykryła błędy w kwotach podanych dla poszczególnych priorytetów przekrojowych, w tym zawyżenie o 8,8 mld euro kwoty wkładu WPR w realizację celów dotyczących klimatu (wynikające z błędu pisarskiego). Komisja opublikowała poprawione sprawozdanie 11 lipca 2022 r.¹¹ Zgodnie z tą nową

¹¹ COM(2022) 401 final/2, sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE, tom II, załączniki w brzmieniu po przyjęciu sprostowania 11 lipca 2022 r. oraz [wykaz poprawek](#) wprowadzonych 11 lipca 2022 r. na stronie zawierającej przegląd wyników

wersją w 2021 r. WPR wniosła 17,2 mld euro w realizację celów dotyczących klimatu i 9,9 mld euro w realizację celów dotyczących różnorodności biologicznej.

2.15. W [sprawozdaniu specjalnym 09/2022](#) kontrolerzy wskazali, że wydatki na rzecz klimatu w okresie 2014–2020 nie były tak wysokie, jak podaje Komisja¹². Trybunał odnotowuje, że Komisja zaktualizowała swoją metodę monitorowania wydatków związanych z klimatem na potrzeby obecnych WRF (zob. pkt **1.28**). Po przedłużeniu stosowania zasad WPR z okresu 2014–2020 aż do 2022 r.¹³ Komisja nie zastosowała tej nowej metody do WPR w 2021 r., opierając się wciąż na wcześniejszym rozwiązaniu. Korzystając z metodyki zastosowanej w [sprawozdaniu specjalnym 09/2022](#), kontrolerzy Trybunału obliczyli, że kwota podana przez Komisję (17,2 mld euro) jest zawyżona o 8,9 mld euro.

2.16. Trybunał zwrócił uwagę w 2020 r., że monitorowanie przez Komisję wydatków na rzecz różnorodności biologicznej w ramach WPR nie daje wiarygodnych informacji¹⁴. Ze względu na niedostępność danych leżących u podstaw obliczeń kontrolerzy nie byli w stanie obliczyć, o ile zawyżono kwotę tych wydatków (w odróżnieniu od wydatków na rzecz klimatu).

2.17. Między działaniami wnoszącymi wkład na rzecz klimatu i tymi dotyczącymi różnorodności biologicznej występują oczywiste synergie (zob. pkt **1.45**). Jest to nieodłącznie związane z praktyką uwzględniania priorytetów w budżecie. Komisja jednak podaje dane na temat wkładu WPR dla każdego priorytetu odrębnie i nie zamieszcza w sprawozdaniach osobnych informacji na temat wydatków programowych, które przyczyniają się do realizacji więcej niż jednego priorytetu. Jak wynika z [rys. 2.3](#), z łącznego wkładu WPR na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej wynoszącego 27,1 mld euro wydatki na kwotę 5,6 mld euro przyczyniają się do realizacji obu tych priorytetów jednocześnie.

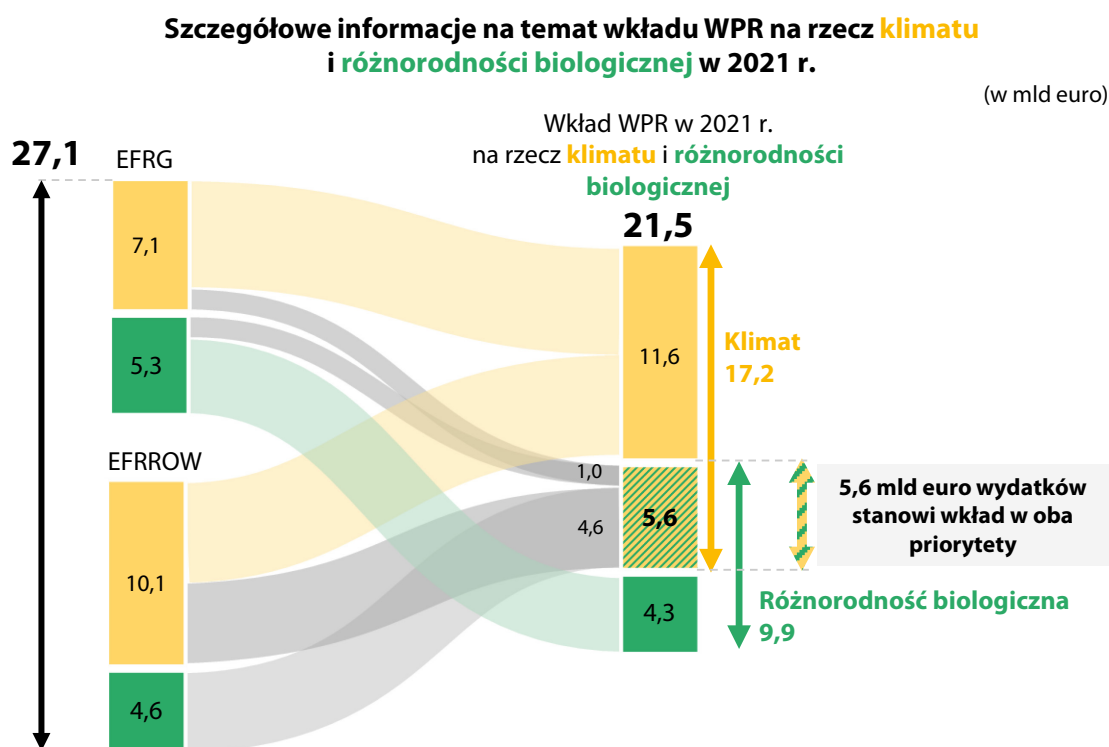
programów po przyjęciu 7 czerwca 2022 r. sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania.

¹² [Sprawozdanie specjalne 09/2022](#) pt. „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020 – nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”, pkt 26–28.

¹³ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2020/2220](#) z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiające niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022.

¹⁴ [Sprawozdanie specjalne 13/2020](#) pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji”, pkt 76.

Rys. 2.3 – Nakładanie się* priorytetów dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej w ramach WPR

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych i danych Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG AGRI).

* Wydatki w ramach programu wnoszące wkład na rzecz jednego priorytetu w wymiarze 100%, a jednocześnie przyczyniające się do realizacji innego priorytetu w wymiarze 40% lub 100%.

2.18. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym nałożono na Komisję wymóg¹⁵, by uwzględniła istnienie „nakładających się na siebie aspektów celów klimatycznych i dotyczących różnorodności biologicznej” przy obliczaniu kwoty wydatków w WRF, które przyczyniają się do realizacji celów dotyczących różnorodności biologicznej. Podobne przepisy znalazły się w programach LIFE¹⁶ i ISWMR – Globalny Wymiar Europy¹⁷ oraz programach objętych rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów¹⁸. Komisja nie przedstawiła informacji na temat nakładających się na siebie aspektów celów klimatycznych i tych dotyczących różnorodności biologicznej w dokumentach programowych ani w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania za 2021 r.

¹⁵ Porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r., część II, pkt 16 lit. e).

¹⁶ Rozporządzenie (UE) 2021/783.

¹⁷ Rozporządzenie (UE) 2021/947.

¹⁸ Rozporządzenie (UE) 2021/1060.

2.19. W dokumentach programowych dotyczących ISWMR – Globalny Wymiar Europy oraz IPA III podano, że wkład tych programów na rzecz różnorodności biologicznej wyniósł odpowiednio 529 mln euro i 33 mln euro. Trybunał ustalił, że odpowiednio 294 mln euro (56%) i 9,6 mln euro (29%) z tych kwot stanowiło jednocześnie wkład na rzecz klimatu. W przypadku programu „Horyzont Europa” różne działania przyczyniają się do realizacji szeregu priorytetów. Przykładowo dwa działania¹⁹ wnoszą wkład na rzecz klimatu w wymiarze 100%, a jednocześnie przyczyniają się do realizacji między innymi priorytetu dotyczącego różnorodności biologicznej. Komisja nie przedstawia osobnych informacji sprawozdawczych na temat takiego nakładania się wielu priorytetów.

2.20. Program ISWMR – Globalny Wymiar Europy stanowi dobry przykład tego, jak przekrojowo monitorować wkłady na rzecz klimatu i przedstawiać odnośne informacje. W dokumentach programowych towarzyszących projektowi budżetu na 2021 r. podano dla tego programu kwoty wkładu na rzecz dostosowania się do zmiany klimatu, na rzecz łagodzenia jej skutków oraz wkładu na rzecz obu tych aspektów. Komisja poinformowała kontrolerów Trybunału, że JRC w ramach prac nad wskaźnikami służącymi do monitorowania unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej dąży do oszacowania nakładania się wydatków z WRF na rzecz różnorodności biologicznej i klimatu.

Komisja monitoruje wydatki, ale postępy, o których poinformowała, w dużej mierze są oparte na szacunkach

2.21. W obszarach polityki, które są ukierunkowane głównie na osiągnięcie celów klimatycznych, w podstawowych aktach prawnych regulujących konkretne programy wydatków określono szczegółowe poziomy docelowe, jeśli chodzi o wkład w realizację tych celów (zob. pkt **1.24**). Komisja podaje szczegółowe wyniki monitorowania rocznych wkładów z poszczególnych programów (w tym również programów, dla których takich szczegółowych poziomów docelowych nie ustalono) w dokumentach

¹⁹ 1) Klaster 5. Kierunek działań 1 – Nauki o klimacie i reakcja na zmianę klimatu: 100% na rzecz klimatu, 36,40% na rzecz różnorodności biologicznej, 5,10% na rzecz czystego powietrza, 8,03% na rzecz transformacji cyfrowej. 2) Klaster 6. Kierunek działań 5 – Lądy, oceany i akweny wodne w ramach działań w dziedzinie klimatu: 100% na rzecz klimatu, 38,40% na rzecz różnorodności biologicznej, 25,50% na rzecz czystego powietrza, 11,40% na rzecz transformacji cyfrowej.

programowych²⁰, a zagregowane dane zamieszcza w preliminarzu towarzyszącym projektowi budżetu²¹.

2.22. W czerwcu 2022 r. Komisja poinformowała, że UE była na dobrej drodze zarówno do zrealizowania ogólnego celu dotyczącego wydatków na rzecz klimatu, jak i osiągnięcia poziomów docelowych dotyczących wydatków, które obowiązują w poszczególnych programach. Ogólny cel zakłada, że w okresie 2021–2027 na wsparcie działań w dziedzinie klimatu przeznaczonych zostanie 30% ogółu wydatków z budżetu UE i NGEU.

2.23. Komisja nie podaje informacji na temat faktycznych wydatków na rzecz klimatu ani w dokumentach programowych, ani w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania. Stosowana przez nią metoda monitorowania opiera się na szacunkach *ex ante*. Wysokość tych kwot ustala się, mnożąc zobowiązania budżetowe przez tzw. unijne współczynniki klimatyczne. Aby ocenić postępy na drodze do osiągnięcia ogólnego poziomu docelowego w wysokości 30% wydatków w okresie 2021–2027, Komisja oszacowała wkład każdego z programów wydatków na rzecz działań w dziedzinie klimatu w perspektywie do 2027 r. W odniesieniu do tych programów, które następnie przeanalizował Trybunał, oszacowała, że ten wkład w okresie 2021–2027 wyniesie 32% ich łącznego budżetu (zob. [załącznik 2.2](#)). W przypadku 2021 r. – pierwszego roku obecnych WRF – odsetek zobowiązań przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych w tych programach wyniósł również 32%. Oznacza to, że ogólnie są one na dobrej drodze do osiągnięcia poziomu docelowego dla okresu 2021–2027 wynoszącego 30% (zob. [załącznik 2.3](#)).

2.24. W projekcie budżetu na 2022 r. opublikowanym w czerwcu 2021 r. Komisja oszacowała wkład każdego programu na rzecz klimatu wniesiony w 2021 r. – w przypadku wybranych programów łączna szacowana kwota wyniosła 48,2 mld euro. Z kolei w projekcie budżetu na 2023 r. opublikowanym w czerwcu 2022 r. Komisja zrewidowała swoje szacunki za 2021 r., w wyniku czego łączna kwota wkładu wybranych programów spadła do 29,2 mld euro (zob. [załącznik 2.2](#)). Ta różnica na przestrzeni jednego roku (spadek o 39%) obrazuje, że szacunki Komisji opierają się w dużej mierze na przybliżeniach. Komisja stwierdziła, że zaktualizuje dotychczasowe

²⁰ COM(2022) 400, „Draft General Budget of the European Union for the Financial Year 2023. Working Document Part I. Programme Statements of operational expenditure”.

²¹ SEC(2022) 250 w COM(2022) 400, „Statement of estimates of the European Commission for the financial year 2023”, czerwiec 2022 r.

dane na temat wydatków i szacunki dotyczące przyszłych wydatków, jak tylko staną się dostępne odpowiednie informacje²².

2.25. Opierając się na najnowszych dostępnych informacjach dotyczących każdego programu wydatków, Komisja szacuje, jaki będzie wkład budżetu UE na rzecz klimatu w kolejnych latach. W rezultacie szacunki te są dokładniejsze w przypadku takich programów jak „Horyzont Europa” lub ISWMR – Globalny Wymiar Europy, którymi Komisja *zarządza bezpośrednio* i które realizowane są w oparciu o przyjęte programy prac). W przypadku programu „Horyzont Europa” kontrolerzy znaleźli dobry przykład takich szacunków – DG RTG oszacowała wkład tego programu na rzecz klimatu w latach 2023–2024 na podstawie szacunków *ex ante* zawartych w programie prac oraz *metadanych* pochodzących z monitorowania wydatków, które były dostępne na koniec kwietnia 2022 r. Na tej podstawie stwierdziła, że program „Horyzont Europa” może nie osiągnąć poziomu docelowego zakładającego przeznaczenie 35% wydatków na rzecz klimatu w latach 2023–2024.

Wskaźniki odnoszące się do kwestii klimatu i różnorodności biologicznej

2.26. W dokumentach programowych towarzyszących rocznemu projektowi budżetu na 2023 r. podano informacje na temat wykonania finansowego i wyników programów z okresu 2021–2027. W przypadku wielu programów proces realizacji dopiero się rozpoczyna i nie uzyskano jeszcze żadnych rezultatów. W podstawowych aktach prawnych regulujących programy z okresu 2021–2027 określono cele, a także wskaźniki pozwalające mierzyć i monitorować postępy na drodze do osiągnięcia tych celów. Komisja wykryła zagrożenia i ograniczenia związane z wykorzystaniem i interpretacją danych odnoszących się do wskaźników.

2.27. Jak wyjaśniono w **rozdziale 1** (zob. pkt **1.48**), w programach zbadanych przez Trybunał zamieszczono pewne wskaźniki powiązane z wybranymi przekrojowymi priorytetami politycznymi. Ponadto Komisja pracuje nad projektem pilotażowym, który ma na celu opracowanie metodyki dotyczącej zagregowanych wskaźników powiązanych z priorytetami przekrojowymi. W **tabeli 2.1** przedstawiono przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów, które są związane z klimatem, w **tabeli 2.2** natomiast – przykłady podobnych wskaźników odnoszących się do różnorodności biologicznej.

²² Tamże.

2.28. Trybunał stwierdził, że w dokumencie programowym dotyczącym polityki regionalnej czytelnie wyjaśniono powiązanie między wynikami programu a wkładem w realizację celów dotyczących klimatu. W dokumencie tym wymieniono dziesięć wskaźników programu²³, które są związane z klimatem. Jak stwierdzono w podsumowaniu, „ogólnie rzecz biorąc, wyniki osiągnięte w odniesieniu do wskaźników związanych z klimatem można uznać za zadowalające”. Ocena taka wynika z tego, że postępy w zakresie osiągnięcia poziomów docelowych na 2023 r. uznano za umiarkowane lub znaczne.

Tabela 2.1 – Przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów i związanych z klimatem

Unijny program finansowania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawczości
JTM	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w celu osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych	Wskaźnik produktu	Co roku
Polityka regionalna (EFRR)	Dodatkowo wytworzona energia ze źródeł odnawialnych	Wskaźnik rezultatu	Pierwsze dane w 2026 r.
LIFE	Liczba osób czerpiących korzyści ze zmniejszenia wrażliwości na niekorzystne skutki zmiany klimatu	Wskaźnik oddziaływania	Co roku

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych

²³ Wskaźniki do celów szczegółowych 4, 5 u 7.

Tabela 2.2 – Przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów i związanych z różnorodnością biologiczną

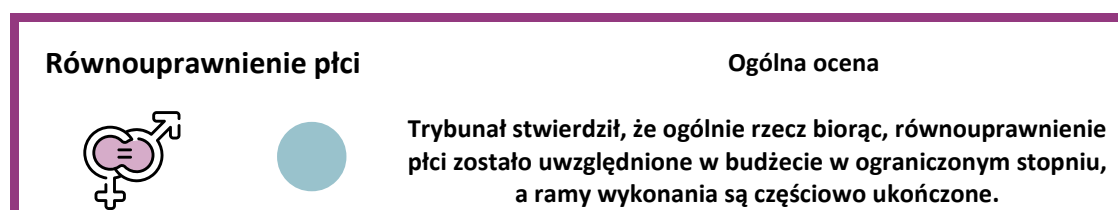
Unijny program finansowania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawczości
LIFE	Liczba projektów, w tym strategicznych projektów przyrodniczych, będących realizacją planów, strategii i programów działania na rzecz uwzględniania kwestii przyrody i różnorodności biologicznej w innych politykach	Wskaźnik produktu	Co roku
EFMRA	Działania przyczyniające się do <i>dobrego stanu środowiska</i> , obejmujące odbudowę przyrody, zachowanie, ochronę ekosystemów, różnorodności biologicznej, zdrowia i dobrostanu	Wskaźnik rezultatu	Co roku
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	Tereny ekosystemów morskich, lądowych i słodkowodnych znajdujących się pod ochroną lub objętych zrównoważoną gospodarką przy wsparciu Unii	Wskaźnik rezultatu	Co roku

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych

Poczyniono postępy w uwzględnianiu kwestii równouprawnienia płci w ramach wykonania

2.29. Niniejsza sekcja ma w szczególności odpowiedzieć na pytanie, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE na rzecz równouprawnienia płci. Na [rys. 2.4](#) przedstawiono kryteria zastosowane przez Trybunał w tej ocenie i jej ogólny wynik.

Rys. 2.4 – Ramy wykonania dotyczące równouprawnienia płci

Ocena poszczególnych aspektów dotyczących wyników

Aspekt	Ocena	Kryterium
Zobowiązanie polityczne podjęte na najwyższym szczeblu		Priorytet został uwzględniony w porozumieniu międzyinstytucjonalnym i jest objęty współpracą międzyinstytucjonalną w kwestiach budżetowych.
Mierzalne cele i wskaźniki		W dużej liczbie programów ustanowiono cele i wskaźniki dotyczące danego priorytetu.
Nadrzędne cele dotyczące wyników		W przepisach ustanowiono poziomy docelowe dotyczące wydatków lub dąży się do przeznaczenia na dany priorytet określonego odsetka wydatków rocznych.
Metoda monitorowania		Komisja opracowała metodę pomiaru odnośnych wydatków na poziomie programu.
Rozliczalność przez sprawozdawczość		Komisja podała poprawne i wiarygodne informacje w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, przeglądzie wyników programów i dokumentach programowych.

- Zrealizowano
- Zrealizowano częściowo
- Nie zrealizowano

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Uwaga: Kryteria oceny stosowane przez Trybunał zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo w [załączniku 2.1](#).

2.30. Kwestię równouprawnienia płci uwzględniono w porozumieniu międzyinstytucjonalnym dotyczącym WRF na lata 2021–2027, a Komisja opracowała

metodę pomiaru odnośnych wydatków. Nie ustanowiono jednak poziomu docelowego dotyczącego wydatków, a Komisja nie przeanalizowała jeszcze, czy znaczna liczba programów wpłynie na tę kwestię. W sekcjach poniżej omówiono uchybienia dotyczące koncepcji i poprawności publikowanych informacji sprawozdawczych. Wprawdzie w niektórych programach stosuje się wskaźniki segregowane według kryterium płci (tj. przedstawiające dane w podziale na płeć), nie są one jednak wykorzystywane w sprawozdawczości ani w ramach monitorowania.

Kontrole Trybunału wykazały uchybienia, jeśli chodzi o uwzględnianie kwestii płci w budżecie

2.31. W wyniku kontroli dotyczącej uwzględniania kwestii płci w budżecie²⁴ Trybunał stwierdził, że w cyklu budżetowym UE nie wzięto dostatecznie pod uwagę równouprawnienia płci. Komisja przywiązywała niewielkie znaczenie analizom dotyczącym płci w polityce i programach UE, a także w ograniczonym zakresie wykorzystywała dane i wskaźniki segregowane według kryterium płci. Ponadto Komisja publikowała niewiele informacji na temat ogólnego wpływu budżetu UE na równouprawnienie płci w dokumentach programowych i sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania.

2.32. Trybunał ustalił, że w WRF na lata 2014–2020 nie stworzono wspólnego systemu monitorowania środków z budżetu UE przydzielonych na równouprawnienie płci i wykorzystywanych do tego celu. Poszczególne DG korzystały ze zróżnicowanych metod szacowania wkładów programów na rzecz równouprawnienia płci, w związku z czym nie można było obliczyć łącznego wkładu dla całego budżetu UE, a DG BUDG nie była w stanie miarodajnie oszacować ogólnego wkładu budżetu UE na rzecz równouprawnienia płci.

²⁴ [Sprawozdanie specjalne 10/2021](#) pt. „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE – czas, by za słowami poszły czyny”.

Komisja oszacowała po raz pierwszy ogólny wkład budżetu UE w propagowanie równouprawnienia płci, ale w procesie tym wystąpiły uchybienia

2.33. W strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025²⁵ Komisja stwierdziła, że rozważy możliwość pomiaru wydatków związanych z równouprawnieniem płci na poziomie programu w WRF na lata 2021–2027. W listopadzie 2020 r. Komisja, Rada i Parlament Europejski uzgodniły, że Komisja powinna opracować metodę pomiaru odnośnych wydatków w poszczególnych programach w WRF na lata 2021–2027²⁶.

2.34. W październiku 2021 r. Rada²⁷ wezwała Komisję, by opracowała solidny system monitorowania środków przydzielonych na wspieranie równouprawnienia płci i wykorzystywanych do tego celu oraz corocznie składała sprawozdania na temat wyników osiągniętych w tej dziedzinie, tak aby zwiększyć rozliczalność i przejrzystość budżetową. Zobowiązała też Komisję, aby w odniesieniu do WRF na lata 2021–2027 zagwarantowała dostępność wiarygodnych informacji na temat środków przeznaczonych na propagowanie równouprawnienia płci i wykorzystanych na ten cel na poziomie programu.

2.35. Komisja opracowała pilotażową metodę monitorowania wydatków związanych z równouprawnieniem płci w WRF na lata 2021–2027 i wprowadziła na zasadzie pilotażu tę metodę we wszystkich unijnych programach finansowania przy opracowywaniu projektu budżetu na 2023 r. W dokumentach programowych towarzyszących projektowi budżetu na 2023 r. Komisja zamieściła dla każdego programu tabelę, w której wskazano jego wkład na rzecz równouprawnienia płci w 2021 r. Poszczególnym programom przyznano punktację, klasyfikując je w oparciu o łączną kwotę zobowiązań na ten rok (zob. pkt **1.35**). W dokumencie programowym dotyczącym polityki regionalnej kwotę wkładu oszacowano na podstawie „rocznych zrealizowanych zobowiązań”, tymczasem w dokumencie programowym dotyczącym EFS+ oparto się na kwocie „rocznych wydatków przyjętych, oszacowanych lub zaplanowanych na okres programowania 2021–2027”. W przypadku programu

²⁵ COM(2020) 152 final, komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025”.

²⁶ Porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020.

²⁷ Konkluzje Rady (UE) 12829/21, „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE (sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego 10/2021)”, 15 października 2021 r.

„Horyzont Europa” w dokumencie programowym odnotowano, że metoda monitorowania działań przyczyniających się do równouprawnienia płci nie została jeszcze opracowana.

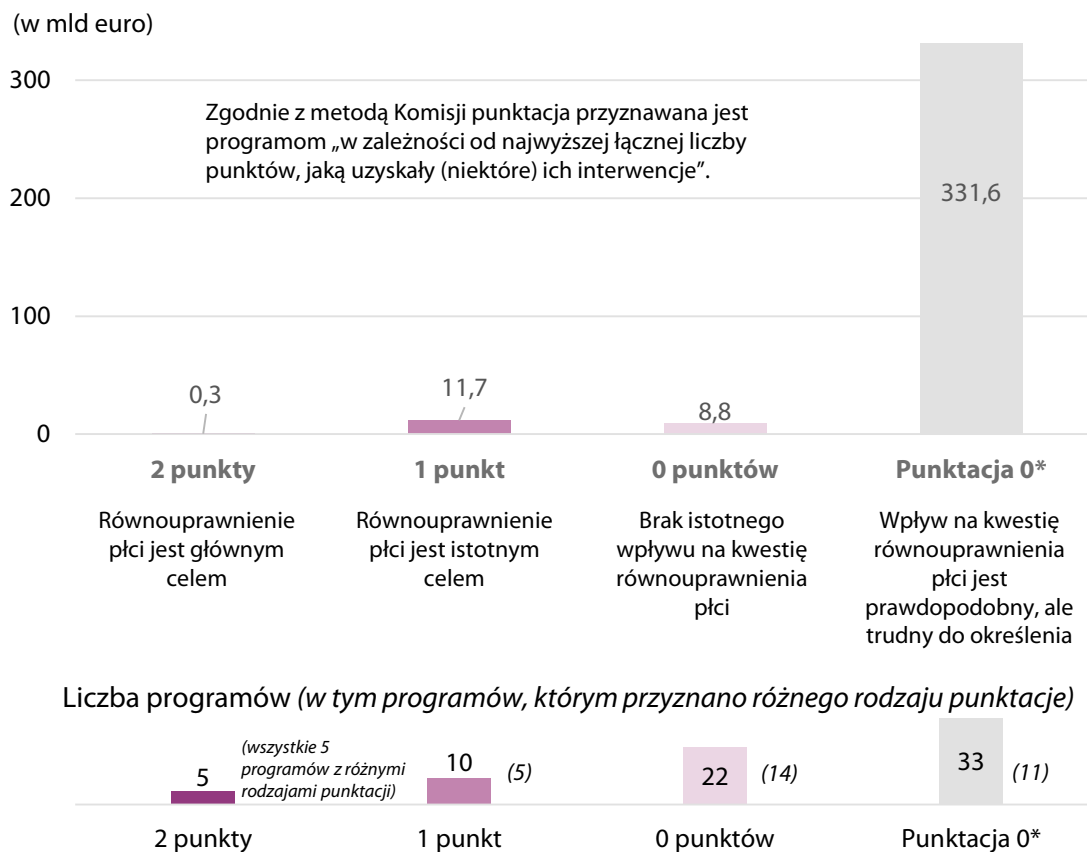
2.36. Trybunał był w stanie powiązać zadeklarowany wkład na rzecz równouprawnienia płci w 2021 r. z danymi na temat zobowiązań jedynie w przypadku trzech²⁸ spośród wszystkich 11 zbadanych programów. Ponadto już po opublikowaniu sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania Komisja wprowadziła poprawki, w tym do danych liczbowych odnoszących się do równouprawnienia płci²⁹.

2.37. Na [rys. 2.5](#) przedstawiono ogólne informacje na temat zadeklarowanego wkładu całego budżetu na rzecz równouprawnienia płci w 2021 r., a także na temat kryteriów stosowanych przez Komisję.

²⁸ CEF, polityka regionalna i EFMRA.

²⁹ Wykaz poprawek wprowadzonych 20 lipca 2022 r. na stronie internetowej zawierającej przegląd wyników programów po przyjęciu 11 lipca 2022 r. sprostowania do sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania.

Rys. 2.5 – Budżet UE i programy wnoszące wkład na rzecz równouprawnienia płci

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji zawartych w projekcie budżetu na rok 2023.

2.38. W projekcie budżetu na 2023 r. i sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania nie ujęto skonsolidowanych informacji na temat kwot wkładów na rzecz równouprawnienia płci. Trybunał nie był w stanie powiązać punktacji przyznanej przez Komisję³⁰ z informacjami odnoszącymi się do poszczególnych programów.

2.39. Komisja podała w projekcie budżetu na 2023 r., że 95% programów wydatków albo wносиło wkład na rzecz równouprawnienia płci (1 lub 2 punkty), albo mogło taki wkład wnosić (punktacja 0*), i stwierdziła w związku z tym, że zgodnie z dostępnymi informacjami mniej niż 5% programów wydatków można uznać na neutralne dla kwestii płci.

³⁰ 2 punkty – 5 programów; 1 punkt – 6 programów, 0 punktów – 7 programów; punktacja 0* – 30 programów.

2.40. Komisja zsumowała przewidziane w budżecie kwoty programów, które otrzymały 1 lub 2 punkty bądź punktację 0*. Niemniej zgodnie z metodą stosowaną przez Komisję punktacja 0* oznacza, że wkład danego programu na rzecz równouprawnienia płci trudno określić i będzie on musiał zostać poddany ponownej ocenie.

2.41. OECD zaleca³¹, by nie przyznawać programom wydatków żadnej punktacji, jeśli ich wkład na rzecz równouprawnienia płci trudno ocenić. Pozwala to uniknąć nieporozumień, jeśli chodzi o rozróżnienie między działaniami, które nie przyczyniają się do równouprawnienia płci (0 punktów) i takimi, w przypadku których wkład ten jest nieznany (punktacja 0*). Trybunał uznaje, że powszechne stosowanie przez Komisję punktacji 0* (33³² programy) zaciemnia obraz sytuacji.

2.42. Trybunał dokonał przeglądu informacji zawartych w sekcji 6.4 („Wkład na rzecz równouprawnienia płci”) dokumentów programowych towarzyszących projektowi budżetu na 2023 r. Ustalił, że z ogólnej liczby 47 programów w przypadku 23 nie podano wystarczającego uzasadnienia dla przyznanej punktacji. W przypadku trzech programów nie podano żadnego uzasadnienia, w pozostałych 20 zaś podane uzasadnienie było niewystarczające lub miało ogólnikowy charakter. Dla 15 z tych 23 programów nie podano szczegółowych informacji na temat tego, jak przyczyniły się one do realizacji celu zrównoważonego rozwoju 5 dotyczącego równouprawnienia płci.

2.43. W [załączniku 2.5](#) przedstawiono wkład na rzecz równouprawnienia płci wniesiony przez 11 programów wybranych do kontroli, w podziale na przyznaną punktację. W przypadku ośmiu z tych programów całej kwocie środków na zobowiązania w 2021 r. przyznano punktację 0*, w przypadku pozostałych natomiast – zróżnicowane punktacje (2, 1 i 0 punktów oraz punktacja 0*). Trybunał stwierdził, że:

- o jeśli chodzi o osiem programów, w których wykorzystano wyłącznie punktację 0*, w przypadku trzech³³ wyjaśniono, dlaczego punktacja ta została przyznana, a tylko

³¹ OECD, „Definition and minimum recommended criteria for the DAC gender equality policy marker”, grudzień 2016 r.

³² W 11 programach zastosowano również inną punktację, w 22 natomiast – wyłącznie punktację 0*.

³³ „Cyfrowa UE”, polityka regionalna i EFS+.

w przypadku jednego³⁴ zadeklarowano wkład na rzecz celu zrównoważonego rozwoju 5 dotyczącego równouprawnienia płci.

- o w przypadku dwóch programów dotyczących *działań zewnętrznych* zastosowano metodykę OECD i nie przyznano punktacji 0*.

W przypadku równouprawnienia płci nie ustanowiono żadnych poziomów docelowych dotyczących wydatków i jedynie niewielką liczbę wskaźników

2.44. W WRF na lata 2021–2027 ustanowiono konkretne poziomy docelowe dotyczące wydatków w odniesieniu do klimatu i różnorodności biologicznej, ale nie ustanowiono takiego poziomu dla kwestii równouprawnienia płci.

Wskaźniki związane z kwestią płci

2.45. Jak wyjaśniono w **rozdziale 1** (zob. pkt **1.48**), programy przeanalizowane przez Trybunał obejmowały pewne wskaźniki powiązane z wybranymi przekrojowymi priorytetami politycznymi. W **tabeli 2.3** przedstawiono przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów, które są związane z równouprawnieniem płci.

Tabela 2.3 – Przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów i związanych z równouprawnieniem płci

Unijny program finansowania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawczości
Polityka regionalna (EFRR)	Liczba miejsc w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi i oświatowych	Wskaźnik produktu	Co roku
EFS+	Liczba bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, uczestniczących w działaniach	Wskaźnik produktu	Co roku
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	Odsetek finansowanych przez UE działań realizowanych w ramach współpracy propagujących równouprawnienie płci i wzmacnianie pozycji kobiet	Wskaźnik wkładu	Co roku

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych

³⁴ LIFE.

2.46. Wskaźniki dotyczące płci mogą odnosić się do wskaźników ilościowych opierających się na danych statystycznych segregowanych według kryterium płci³⁵. Trybunał stwierdził, że wprawdzie w niektórych funduszach obowiązuje prawny wymóg podawania danych w podziale na płeć³⁶, lecz w dokumentach programowych nie zawarto informacji na temat wskaźników i odnośnych poziomów docelowych, które byłyby segregowane według kryterium płci.

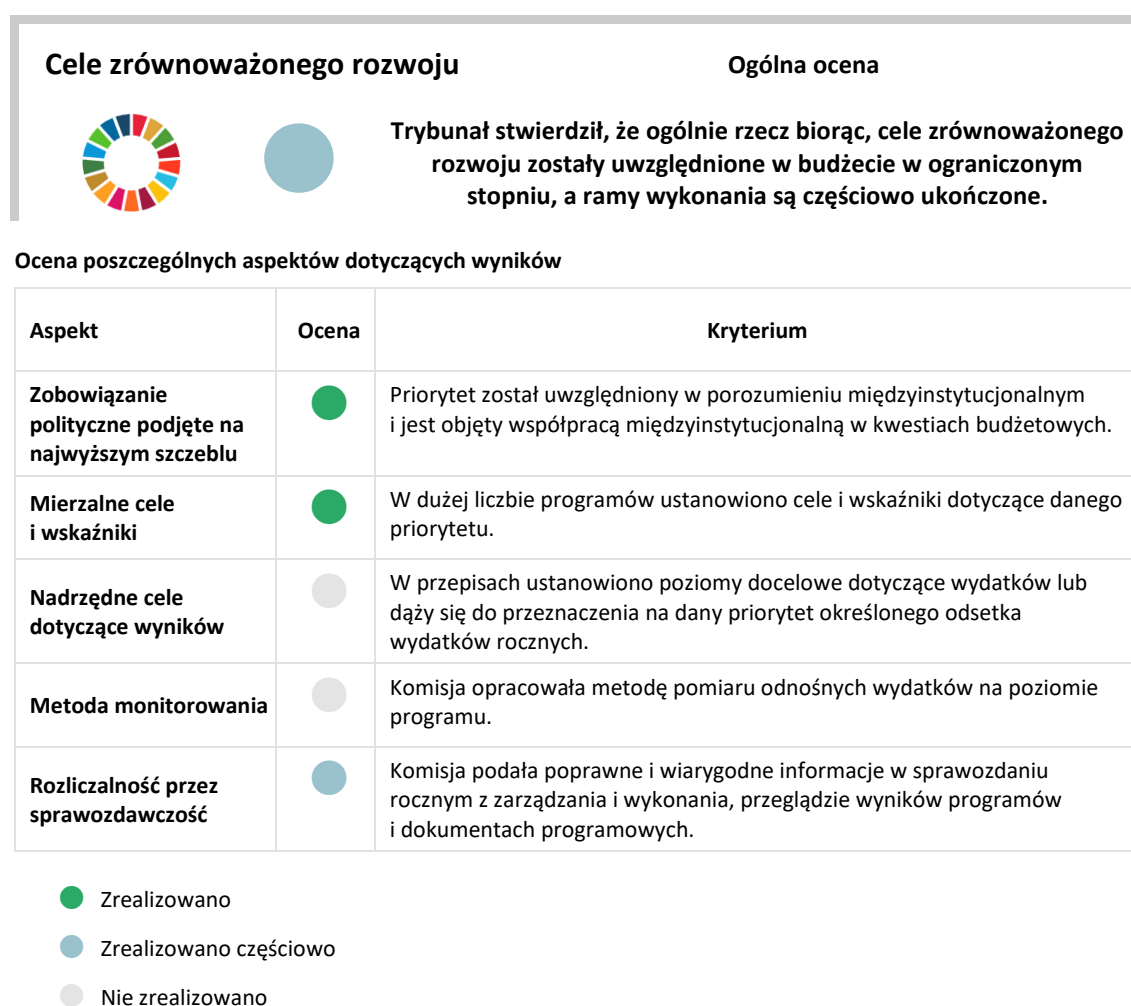
³⁵ OECD, „DAC Network on Gender Equality”.

³⁶ Przykładowo dane na temat wskaźników w ramach EFS+, w tym wskaźnika „Liczba bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, uczestniczących w działaniach”, muszą być podawane w podziale na kobiety, mężczyzn i osoby niebinarne zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

Dostępne są jedynie ograniczone informacje na temat postępów w ramach programów UE w realizacji celów zrównoważonego rozwoju

2.47. Niniejsza sekcja ma w szczególności odpowiedzieć na pytanie, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE w realizację celów zrównoważonego rozwoju. Na [rys. 2.6](#) przedstawiono kryteria zastosowane przez Trybunał w tej ocenie i jej ogólny wynik.

Rys. 2.6 – Ramy wykonania dotyczące celów zrównoważonego rozwoju

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Uwaga: Kryteria oceny stosowane przez Trybunał zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo w [załączniku 2.1](#).

2.48. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym dotyczącym WRF na lata 2021–2027 uwzględniono cele zrównoważonego rozwoju, a w szeregu programów ustanowiono cele i wskaźniki związane z tym priorytetem. Nie ustanowiono jednak poziomu docelowego dotyczącego wydatków, a Komisja nie opracowała jeszcze metody pomiaru stosownych wydatków w ramach poszczególnych programów. Jak wynika z poniższych sekcji, w informacjach występują pewne nieprawidłowości.

W ramach wcześniejszych prac kontrolnych Trybunał odnotował, że Komisja nie podaje informacji na temat wkładu budżetu w realizację celów zrównoważonego rozwoju

2.49. W przeglądzie z 2019 r. dotyczącym sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju³⁷ Trybunał odnotował, że w dokumentach programowych począwszy od 2017 r. w ogólny sposób opisywano (bez podawania konkretnych wartości finansowych), w jaki sposób dany program przyczynia się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. W 2018 r. Komisja stwierdziła, że niemal każdy program wnosi wkład w realizację co najmniej jednego celu zrównoważonego rozwoju.

2.50. Trybunał przyznał w przeglądzie, że włączenie przez Komisję sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju do sprawozdawczości na temat wyników stanowi wyzwanie. Zwrócił jednak uwagę, że może to pomóc Komisji w doprecyzowaniu wskaźników wykonania i lepszym dostosowaniu szczegółowych celów programów i strategii politycznych do celów o wysokim poziomie ogólności.

2.51. Trybunał podkreślił też w przeglądzie, że potrzebne są kompleksowe ramy prowadzenia sprawozdawczości, obejmujące wskaźniki umożliwiające monitorowanie rzeczywistych wydatków na rzecz klimatu i odnośnych rezultatów. Kontrolerzy uznali, że wskaźniki te mogłyby być wykorzystywane do pomiaru postępów w realizacji celu zrównoważonego rozwoju dotyczącego klimatu.

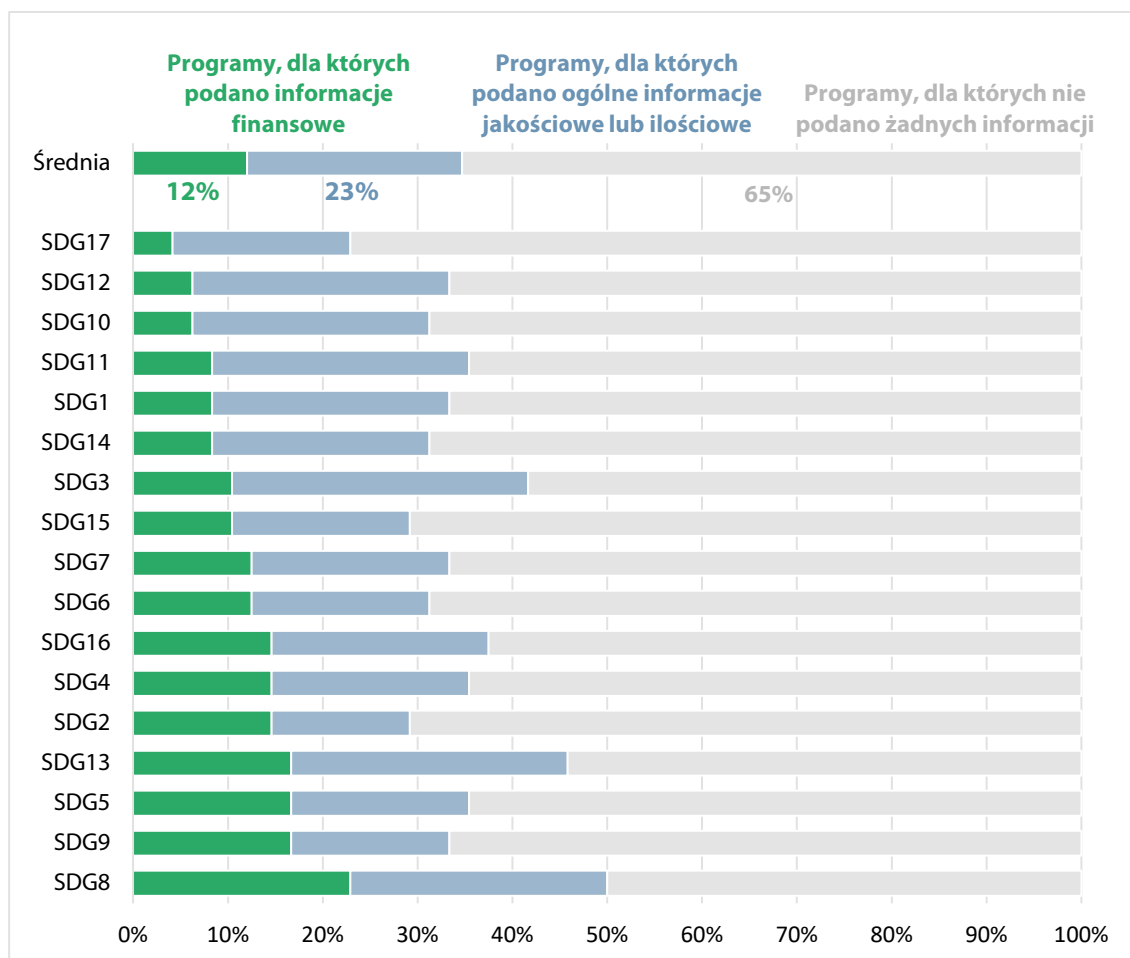
³⁷ Przegląd 07/2019 pt. „Sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju – podsumowanie działań instytucji i agencji UE”.

Komisja zaczęła informować w sprawozdaniach o powiązaniach między unijnymi programami wydatków a celami zrównoważonego rozwoju

2.52. W okólniku budżetowym Komisji na 2023 r. poinstruowano dyrekcje generalne, by wskazały cele zrównoważonego rozwoju, na rzecz których wnoszą wkład ich programy wydatków, oraz przedstawiły obrazowe przykłady. W projekcie budżetu na 2023 r. Komisja stwierdziła, że w 2021 r. 41 programów przyczyniło się do realizacji co najmniej jednego z celów zrównoważonego rozwoju. Przy tej okazji wskazała, na rzecz jakich konkretnie celów wnoszą wkład poszczególne programy, i przedstawiła stosowne przykłady.

2.53. Trybunał poddał przeglądowi ogólne informacje zawarte w sekcji 6.5 dokumentów programowych („Wkład w realizację celów zrównoważonego rozwoju”) i ustalił, że większość programów przyczyniła się w 2021 r. do realizacji przynajmniej jednego celu zrównoważonego rozwoju. Średnio jeden cel zrównoważonego rozwoju jest uwzględniony w jednej trzeciej programów wydatków (zob. [rys. 2.7](#)).

Rys. 2.7 — Informacje na temat celów zrównoważonego rozwoju zawarte w dokumentach programowych

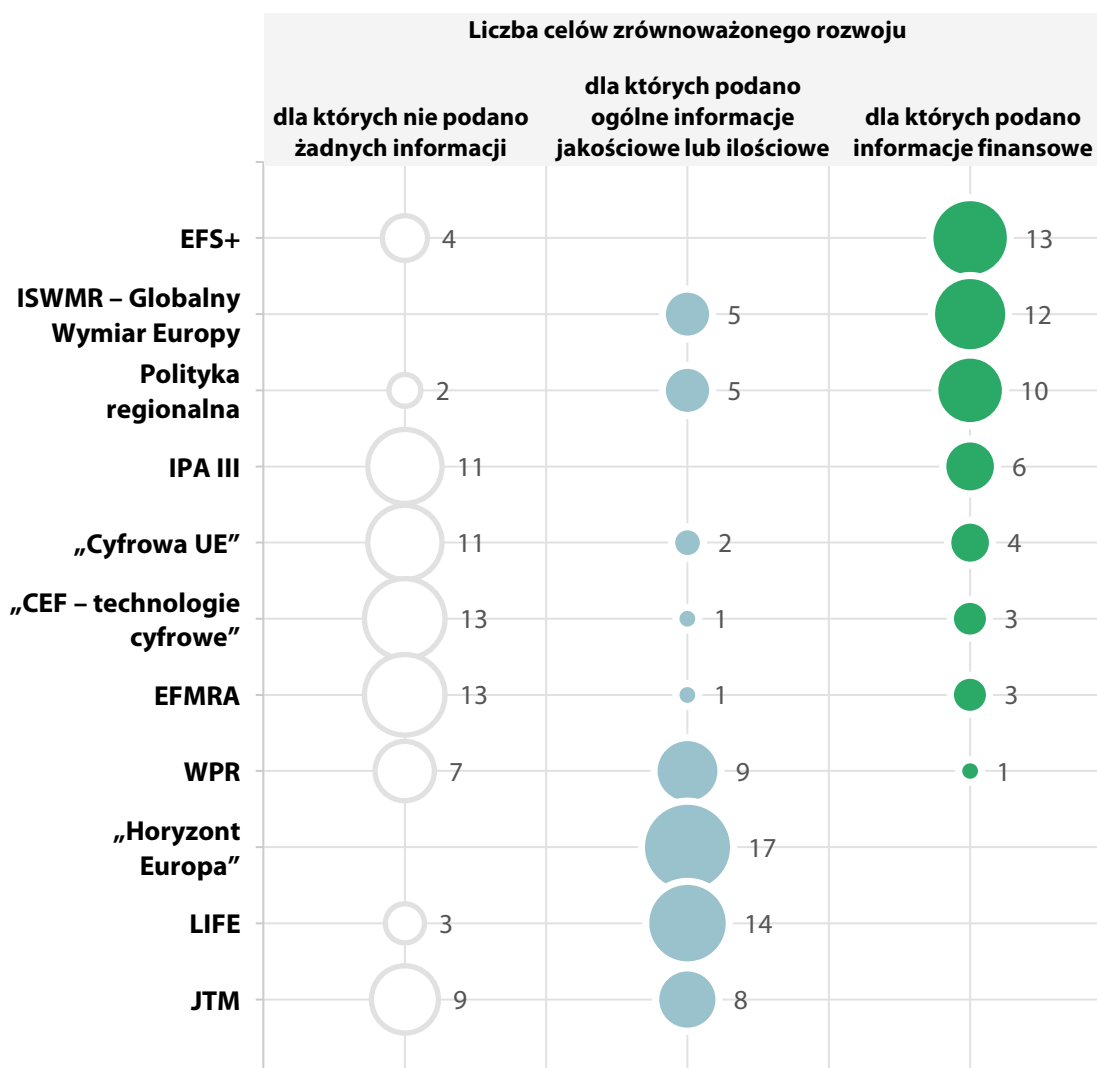
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

2.54. Zakres zawartych w dokumentach programowych informacji na temat wyników różnił się istotnie w zależności od celów zrównoważonego rozwoju. W odniesieniu do 11 wybranych programów Trybunał stwierdził, co następuje (zob. [rys. 2.8](#)):

- o w przypadku ośmiu programów przedstawiono informacje finansowe na temat co najmniej jednego z 17 celów zrównoważonego rozwoju;
- o EFS+, ISWMR – Globalny Wymiar Europy i polityka regionalna to trzy programy, w przypadku których zapewniono najbardziej szczegółowe informacje finansowe;
- o jedyne programy, które objęły wszystkie 17 celów zrównoważonego rozwoju, to ISWMR – Globalny Wymiar Europy i program „Horyzont Europa”.

Rys. 2.8 – W niewielkiej liczbie programów przedstawiono szczegółowe informacje finansowe na temat celów zrównoważonego rozwoju

Informacje na temat poszczególnych celów zrównoważonego rozwoju w dokumentacji programu

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Wskaźniki związane z celami zrównoważonego rozwoju

2.55. Jak wyjaśniono w *rozdziale 1* (zob. pkt **1.48**), programy przeanalizowane przez Trybunał obejmowały pewne wskaźniki powiązane z wybranymi przekrojowymi priorytetami politycznymi. W *tabeli 2.4* przedstawiono przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów, które są związane z celami zrównoważonego rozwoju.

Tabela 2.4 – Przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów i związanych z celami zrównoważonego rozwoju

Unijny program finansowania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawczości
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	Liczba uczniów zapisanych do: a) szkół podstawowych, b) szkół średnich oraz liczba osób, które skorzystały z działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego lub rozwoju umiejętności w placówkach szkoleniowych lub w miejscu pracy przy wsparciu UE	Wskaźnik produktu	Co roku
IPA III	Energochłonność mierzona zużyciem energii pierwotnej i PKB	Wskaźnik rezultatu	Co roku
IPA III	Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 20–64 lata	Wskaźnik oddziaływania	Co roku

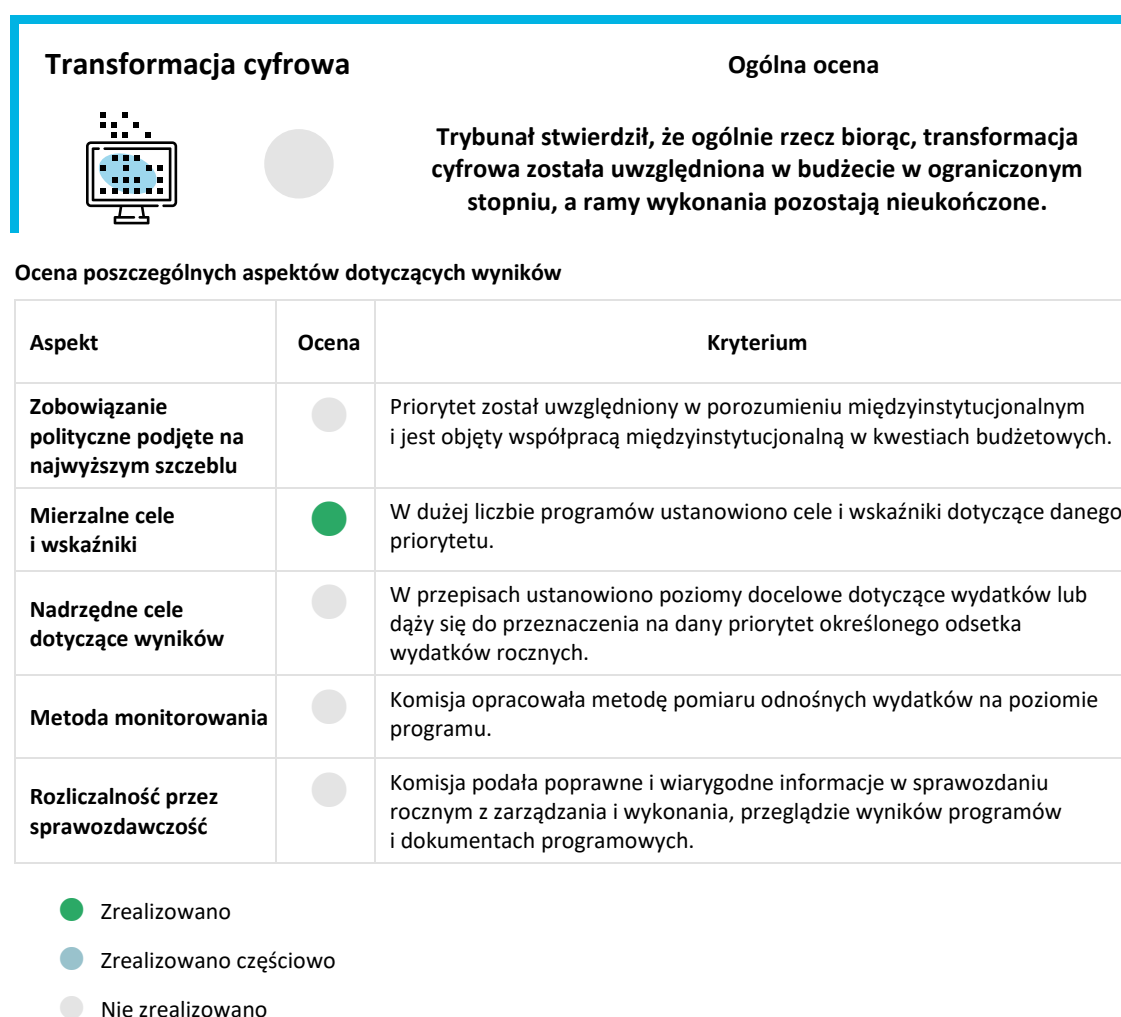
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych

Uwaga: Te trzy wskaźniki odnoszą się odpowiednio do celu zrównoważonego rozwoju 4 – „Dobra jakość edukacji”, celu 7 – „Czysta i dostępna energia” oraz celu 8 – „Wzrost gospodarczy i godna praca”.

Nowo ustanowiony priorytet – transformacja cyfrowa

2.56. Niniejsza sekcja ma w szczególności odpowiedzieć na pytanie, czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE na rzecz transformacji cyfrowej. Na [rys. 2.9](#) przedstawiono kryteria zastosowane przez Trybunał w tej ocenie i jej ogólny wynik.

Rys. 2.9 – Ramy wykonania dotyczące transformacji cyfrowej

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Uwaga: Kryteria oceny stosowane przez Trybunał zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo w [załączniku 2.1](#).

2.57. W porozumieniu międzyinstytucjonalnym dotyczącym WRF na lata 2021–2027 nie uwzględniono transformacji cyfrowej. W przepisach dotyczących WRF i porozumieniu nie określono też poziomów docelowych dotyczących wydatków ani nie nałożono na Komisję wymogu monitorowania wydatków w tej dziedzinie.

Transformacja cyfrowa została ustanowiona jako nowy priorytet w ramach RRF stanowiącego część NGEU. W szczególności ustanowiono kryterium, zgodnie z którym co najmniej 20% łącznych kosztów poniesionych przez poszczególne państwa członkowskie w ramach RRF powinno przyczyniać się do transformacji cyfrowej³⁸.

Komisja przedstawiła informacje na temat wkładu niektórych programów na rzecz transformacji cyfrowej

2.58. Ponieważ w porozumieniu międzyinstytucjonalnym nie ujęto transformacji cyfrowej wśród priorytetów, które należy uwzględnić w budżecie, Komisja nie podała żadnych informacji na jej temat w odnośnych sekcjach dokumentów programowych poświęconych wkładowi poszczególnych programów w realizację priorytetów przekrojowych.

2.59. Informacje na temat transformacji cyfrowej podano jednak w przypadku programów, w których ustanowiono dotyczące jej cele ogólne lub szczegółowe. Przykładowo informacje na temat osiągnięć programu „Cyfrowa Europa” podano zarówno w odnośnym dokumencie programowym, jak i w tomie II sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania.

Wskaźniki związane z transformacją cyfrową

2.60. Jak wyjaśniono w **rozdziale 1** (zob. pkt **1.48**), programy przeanalizowane przez Trybunał obejmowały pewne wskaźniki powiązane z wybranymi przekrojowymi priorytetami politycznymi. W **tabeli 2.5** przedstawiono przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów, które są związane z transformacją cyfrową.

³⁸ [Sprawozdanie specjalne 21/2022](#) pt. „Ocena krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności dokonana przez Komisję – ogólnie właściwa, lecz wdrażanie planów jest obciążone ryzykiem”.

Tabela 2.5 – Przykłady wskaźników pochodzących z różnych programów i związanych z transformacją cyfrową

Unijny program finansowania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawczości
„CEF – technologie cyfrowe”	Nowe połączenia z sieciami o bardzo dużej przepływności dla podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy i bardzo wysokiej jakości połączenia dla społeczności lokalnych	Wskaźnik rezultatu	Co roku
Polityka regionalna (EFRR)	Dodatkowe lokale mieszkalne i przedsiębiorstwa z abonamentem na szerokopasmowy dostęp do sieci o bardzo wysokiej przepustowości	Wskaźnik rezultatu	Pierwsze dane w 2026 r.
„Cyfrowa UE”	Przedsiębiorstwa o wysokim wskaźniku wykorzystania technologii cyfrowych	Wskaźnik oddziaływania	Co roku

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów programowych

2.61. W ramach wyników „Globalna Europa” (wcześniej znanych pod nazwą unijnych ram wyników) przewidziano szereg wskaźników powiązanych z tym priorytetem. Nie zostały one jednak uwzględnione w ramach wykonania programu ISWMR – Globalny Wymiar Europy, ponieważ ramy te wprowadzono dopiero na późniejszym etapie.

Wnioski i zalecenia

2.62. Na podstawie analizy, której wyniki przedstawiono w **rozdziale 1** sprawozdania, Trybunał ustalił, że priorytety dotyczące klimatu, różnorodności biologicznej, kwestii płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej zostały faktycznie uwzględnione w wybranych programach wydatków. Niemniej zakres, w jakim je uwzględniono, różni się istotnie w zależności od priorytetu – w najmniejszym stopniu wzięto pod uwagę kwestię płci (zob. pkt **1.20**).

2.63. Komisja monitoruje wydatki na rzecz klimatu, różnorodności biologicznej i kwestii płci. W przypadku równouprawnienia płci opracowała pilotażową metodę pomiaru wydatków, która jednak nie jest równie zaawansowana jak metody stosowane w odniesieniu do wydatków na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej (zob. pkt **1.25–1.37**).

2.64. Jedynie w przypadku celu odnoszącego się do klimatu obowiązują obecnie konkretne poziomy docelowe dotyczące odsetka budżetu, który powinien być przeznaczony na ten cel. Przewidziano też monitorowanie postępów w osiągnięciu tego poziomu docelowego (zob. pkt **1.24**).

2.65. W 2019 r. Komisja uruchomiła projekt pilotażowy mający na celu opracowanie ram pojęciowych na potrzeby zagregowanego pomiaru wyników uzyskanych w różnych programach w odniesieniu do miejsc pracy, klimatu i cyfryzacji. Trybunał przyznaje, że opracowanie ram wykonania dla priorytetów przekrojowych jest zadaniem złożonym, ale uznaje obecne postępy za niewystarczające (zob. pkt **1.50–1.51**).

Zalecenie 1 – Lepsze uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w ramach wykonania

Mając na uwadze koszty i wykonalność poniższych działań, Komisja powinna lepiej uwzględnić przekrojowe priorytety polityczne w ramach wykonania przez:

- a) analizę rezultatów projektu pilotażowego dotyczącego wskaźników wykonania mierzących wpływ wydatków z budżetu na priorytety przekrojowe oraz wdrożeniestosownych działań na podstawie sformułowanych wniosków;
- b) dopracowanie metody monitorowania wydatków na rzecz kwestii płci, wprowadzenie bardziej rygorystycznych minimalnych kryteriów, które należy

spełnić, aby uzyskać punkty w ramach stosowanych przez UE wskaźników równouprawnienia płci, oraz uwzględnienie równouprawnienia płci w przyszłych wnioskach ustawodawczych dotyczących programów wydatków;

- c) zbadanie, czy należy monitorować wydatki wspierające transformację cyfrową i cele zrównoważonego rozwoju, oraz podjęcie decyzji co do sposobów takiego monitorowania wydatków.

Termin realizacji: przy przygotowaniu WRF na okres po 2027 r.

2.66. Każdego roku DG BUDG przesyła do innych DG instrukcje zwane „okólnikiem budżetowym”, w których zawarte są informacje na temat prac przygotowawczych nad projektem budżetu. Komisja wykryła szereg błędów (w tym błędów istotnych) w danych zaprezentowanych w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania opublikowanym 7 czerwca 2022 r. i w związku z tym następnie opublikowała sprostowania (zob. pkt **1.52** i **2.14**). Ponadto Trybunał uznaje, że zastosowano duże przybliżenia (zob. pkt **2.24**), których Komisja nie wyjaśniła w wystarczającym stopniu.

2.67. Przyczynianie się jednego programu do realizacji wielu priorytetów jednocześnie jest nieodłącznie związane z praktyką uwzględniania priorytetów w budżecie. Między poszczególnymi priorytetami mogą występować synergie. W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania takich synergii nie omówiono (uwaga ta dotyczy w szczególności kwestii klimatu i różnorodności biologicznej) (zob. pkt **1.45** i pkt **2.17–2.19**).

2.68. Ogólnie rzecz biorąc, Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania do pomiaru wkładu budżetu UE w realizację celów dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej. Jeśli chodzi o ramy wykonania służące do pomiaru wkładu na rzecz równouprawnienia płci, odnotowano poprawę sytuacji, ale występują w nich ograniczenia, natomiast ramy do pomiaru wkładu na rzecz celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej wciąż nie zostały opracowane (zob. pkt **2.8**, **2.30**, **2.48** i **2.57**).

Zalecenie 2 – Lepsze informowanie na temat przekrojowych priorytetów politycznych w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania i dokumentach programowych

Aby zwiększyć wiarygodność informacji na temat przekrojowych priorytetów politycznych (w odniesieniu zarówno do pojedynczych programów, jak i całego budżetu UE), które są zawarte w pakiecie dokumentów na potrzeby *zintegrowanej*

sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności, Komisja powinna:

- a) w miarę możliwości przedstawiać w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania poprawne dane finansowe i niefinansowe odnoszące się do przekrojowych priorytetów politycznych;
- b) podawać – zarówno w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, jak i w dokumentach programowych – informacje na temat wykorzystania wydatków przyczyniających się do realizacji kilku przekrojowych priorytetów politycznych jednocześnie, tak aby bardziej uwypuklić synergie między różnymi obszarami polityki, a także opracować swój przyszły system księgowy z myślą o monitorowaniu takiego finansowania;
- c) podawać w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania informacje na temat łącznej kwoty tych wydatków budżetowych, które – jak stwierdzono – wpływają pozytywnie na kwestię równouprawnienia płci.

Termin realizacji: przy sporządzaniu sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania za 2023 r., z wyjątkiem przyszłego systemu księgowego, który powinien zostać wdrożony w następnych wieloletnich ramach finansowych

Załączniki

Załącznik 2.1 – Kryteria kontrolne wykorzystane do oceny ram wykonania odnoszących się do klimatu, różnorodności biologicznej, równouprawnienia płci, celów zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej

Aspekt dotyczący wyników	Kryterium	Ocena danego aspektu dotyczącego wyników
Zobowiązanie polityczne podjęte na najwyższym szczeblu	Priorytet nie został uwzględniony w porozumieniu międzyinstytucjonalnym i nie jest objęty współpracą międzyinstytucjonalną w kwestiach budżetowych.	Nie zrealizowano
	Priorytet został uwzględniony w porozumieniu międzyinstytucjonalnym i jest objęty współpracą międzyinstytucjonalną w kwestiach budżetowych.	Zrealizowano
Mierzalne cele i wskaźniki	W niewielkiej liczbie programów ustanowiono cele i wskaźniki dotyczące danego priorytetu.	Nie zrealizowano
	W pewnej liczbie programów uwzględniono cele i wskaźniki dotyczące danego priorytetu.	Zrealizowano częściowo
	W dużej liczbie programów ustanowiono cele i wskaźniki dotyczące danych priorytetów.	Zrealizowano
Nadrzędne cele dotyczące wyników	W przepisach nie ustanowiono poziomów docelowych dotyczących wydatków ani nie dąży się do przeznaczenia na dany priorytet określonego odsetka wydatków rocznych.	Nie zrealizowano
	W przepisach ustanowiono poziomy docelowe dotyczące wydatków lub dąży się do przeznaczenia na dany priorytet określonego odsetka wydatków rocznych.	Zrealizowano
Metoda monitorowania	Komisja nie opracowała metody pomiaru odnośnych wydatków na poziomie programu.	Nie zrealizowano
	Komisja opracowała metodę pomiaru odnośnych wydatków na poziomie programu.	Zrealizowano

Aspekt dotyczący wyników	Kryterium	Ocena danego aspektu dotyczącego wyników
Rozliczalność przez sprawozdawczość	Komisja podała poprawne i wiarygodne dane dotyczące danego priorytetu przekrojowego w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, przeglądzie wyników programów i dokumentach programowych dla niewielkiej liczby	Nie zrealizowano
	Komisja podała poprawne i wiarygodne dane dotyczące danego priorytetu przekrojowego w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, przeglądzie wyników programów i dokumentach programowych dla pewnych programów.	Zrealizowano częściowo
	Komisja podała pełne, poprawne i wiarygodne dane dotyczące danego priorytetu przekrojowego w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, przeglądzie wyników programów i dokumentach programowych dla wszystkich programów.	Zrealizowano
Ogólna ocena	Wdrożono mniej niż połowę aspektów dotyczących wyników.	0 – Nie zrealizowano
	Wdrożono około połowy aspektów dotyczących wyników.	1– Zrealizowano częściowo
	Wdrożono ponad połowę aspektów dotyczących wyników.	2 – Zrealizowano

Załącznik 2.2 – Wkład na rzecz klimatu w 2021 r., szacunki z poprzedniego roku i poziomy docelowe ustanowione w podstawowych aktach prawnych

Program	Wkład na rzecz klimatu 2021 r. (projekt budżetu na 2022 r.) (w mld euro)	Wkład na rzecz klimatu 2021 r. (projekt budżetu na 2023 r.) (w mld euro)	Łączny szacowany wkład na rzecz klimatu 2021–2027 (w mld euro)	Łączny budżet 2021–2027 (w mld euro)	Szacowany odsetek 2021–2027	Poziomy docelowe w aktach podstawowych
„Horyzont Europa”	5 000	4 750	32 226	92 972	35%	35%
„CEF – technologie cyfrowe”	4 284	4 194	20 944	33 109	63%	60%
„Cyfrowa UE”	0	36	36	6 608	1%	Nie dot.
Polityka regionalna	17 474	37	80 425	293 525	27%	(¹)
EFS+	1 075	0	6 450	118 122	5%	Nie dot.
WPR	15 900	17 212	144 321	386 333	37%	40%
EFMRA	109	48	1 025	6 073	17%	Nie dot.
LIFE	446	375	2 979	5 457	55%	61%
JTM	0	9	20 045	20 097	100%	100%
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	3 618	2 037	27 879	79 756	35%	30%
IPA III	297	509	3 848	14 780	26%	18%
OGÓŁEM	48 203	29 208	340 178	1 056 831	32%	

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

(¹): 30% w przypadku EFRR i 37% w przypadku Funduszu Spójności.

Załącznik 2.3 – Wkład na rzecz klimatu w 2021 r. jako odsetek łącznej kwoty zobowiązań

Program	Łączne zobowiązania na rzecz klimatu – budżet UE i NGEU (w mld euro)	Łączna kwota zobowiązań w 2021 r. (w mld euro)	Odsetek wydatków na rzecz klimatu osiągnięty w 2021 r.	Poziom docelowy określony w podstawowym akcie prawnym
„Horyzont Europa”	4 750	13 586	35%	35%
„CEF – technologie cyfrowe”	4 194	4 510	93%	60%
„Cyfrowa UE”	36	1 160	3%	Nie dot.
Polityka regionalna	37	261	14%	(¹)
EFS+	0	146	0%	Nie dot.
WPR	17 212	57 389	30%	40%
EFMRA	48	107	45%	Nie dot.
LIFE	375	740	51%	61%
JTM	9	10	97%	100%
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	2 037	10 834	19%	30%
IPA III	509	1 572	32%	18%
OGÓŁEM	29 208	90 313	32%	

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

(¹): 30% w przypadku EFRR i 37% w przypadku Funduszu Spójności

Załącznik 2.4 – Wkład na rzecz różnorodności biologicznej w 2021 r. i szacowane przyszłe wkłady (w mld euro)

Program	Wkład na rzecz różnorodności biologicznej w 2021 r.	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem 2021–2027
„Horyzont Europa”	1 068	1 068	960	1 030	884	902	920	6 832
„CEF – technologie cyfrowe”	0	0	0	0	0	0	0	0
„Cyfrowa UE”	0	0	0	0	0	0	0	0
Polityka regionalna	0	2 050	2 424	2 826	3 252	3 705	4 184	18 441
EFS+	0	0	0	0	0	0	0	0
WPR	9 943	9 179	9 021	9 038	9 055	9 072	9 090	64 398
EFMRA	17	129	129	129	129	129	129	791
LIFE	332	344	331	346	366	391	420	2 530
JTM	0	0	0	0	0	0	0	0
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	529	814	837	953	1 174	1 150	1 058	6 515
IPA III	33	84	94	96	96	97	102	602
OGÓŁEM	11 922	13 668	13 796	14 418	14 956	15 446	15 903	100 109

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Załącznik 2.5 – Wkład na rzecz równouprawnienia płci w 2021 r., w podziale według przyznanej punktacji (w mld euro)

Program	Punktacja w kwestii płci – 2	Punktacja w kwestii płci – 1	Punktacja w kwestii płci – 0	Punktacja w kwestii płci – 0*	łącznie w 2021 r.
„Horyzont Europa”	37,7	160,0	0,0	11 195,5	11 393,2
„CEF – technologie cyfrowe”	0,0	0,0	0,0	4 510,1	4 510,1
„Cyfrowa UE”	0,0	0,0	0,0	1 130,0	1 130,0
Polityka regionalna	0,0	0,0	0,0	260,8	260,8
EFS+	0,0	0,0	0,0	143,1	143,1
WPR	0,0	0,0	0,0	55 032,2	55 032,2
EFMRA	0,0	0,0	0,0	106,5	106,5
LIFE	0,0	0,0	0,0	738,7	738,7
JTM	0,0	0,0	0,0	3,9	3,9
ISWMR – Globalny Wymiar Europy	200,0	8 453,0	2 180,0	0,0	10 833,0
IPA III	42,8	498,4	1 025,1	0,0	1 566,3
OGÓŁEM	280,5	9 111,4	3 205,1	73 121,8	85 717,8

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych Komisji.

Rozdział 3

Monitorowanie działań podjętych w związku z zaleceniami

Spis treści

	Punkty
Wstęp	3.1.-3.4.
Uwagi	3.5.-3.21.
Wzrost odsetka zaleceń przyjętych w pełni przez jednostki kontrolowane	3.5.-3.6.
Nieznaczný spadek odsetka zaleceń zrealizowanych w pełni bądź w przeważającej mierze	3.7.-3.8.
75% zaleceń skierowanych do Komisji Europejskiej zrealizowano w pełni lub w przeważającej mierze	3.9.-3.15.
70% zaleceń skierowanych do pozostałych jednostek kontrolowanych zrealizowano w pełni lub w przeważającej mierze	3.16.-3.18.
Spadek odsetka zaleceń, które zrealizowano w terminie	3.19.-3.20.
Poziom realizacji jest skorelowany z akceptacją przez jednostki kontrolowane zaleceń z kontroli	3.21.
Wnioski	3.22.
Załączniki	
Załącznik 3.1 – Szczegółowy status realizacji zaleceń z poszczególnych sprawozdań Trybunału z 2018 r. – Komisja Europejska	
Załącznik 3.2 – Szczegółowy status realizacji zaleceń z 2018 r. zawartych w poszczególnych sprawozdaniach – inne jednostki kontrolowane	
Załącznik 3.3 – Sprawozdania specjalne, w przypadku których Komisja zrealizowała wszystkie zalecenia w pełni lub w przeważającej mierze	

Wstęp

3.1. Każdego roku Trybunał bada, w jakim zakresie skontrolowane przez niego jednostki podjęły działania w związku z jego zaleceniami. Badanie to przeprowadza trzy lata po wydaniu zaleceń. Monitorowanie tych działań następczych stanowi ważny element cyklu kontroli. Jest bowiem źródłem informacji zwrotnych na temat tego, czy skontrolowane jednostki wdrożyły zalecone działania i rozwiązały problemy, na które Trybunał zwrócił uwagę, a jednocześnie stanowi zachętę dla jednostek kontrolowanych, by realizować skierowane do nich zalecenia. Ma również duże znaczenie przy opracowywaniu koncepcji i planowaniu przyszłych prac kontrolnych Trybunału oraz monitorowaniu zagrożeń.

3.2. W tym roku Trybunał przeanalizował realizację zaleceń z 30 z ogólnej liczby 35 sprawozdań specjalnych, które zostały opublikowane w 2018 r. Zalecenia sformułowane w pozostałych pięciu sprawozdaniach specjalnych¹ nie wchodzą w zakres niniejszego opracowania, ponieważ Trybunał zweryfikował status ich realizacji w ramach osobnych kontroli lub zrobi to w przyszłości.

3.3. Łącznie monitorowaniem objęto 325 zaleceń. Z tej liczby 255 było skierowanych do Komisji Europejskiej, pozostałe 70 natomiast do Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych. Podobnie jak w poprzednich latach zalecenia skierowane wyłącznie do państw członkowskich nie zostały objęte niniejszym opracowaniem.

¹ [Sprawozdanie specjalne 22/2018](#) pt. „Mobilność w ramach programu Erasmus+. Miliony uczestników i wielowymiarowa europejska wartość dodana, ale pomiar wyników wymaga udoskonalenia”, [sprawozdanie specjalne 27/2018](#) pt. „Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji – przydatne wsparcie, lecz konieczne są dalsze usprawnienia, aby zapewnić lepsze wykorzystanie środków”, [sprawozdanie specjalne 28/2018](#) pt. „Większość działań na rzecz uproszczenia podjętych w związku z programem »Horyzont 2020« przysłużyła się beneficjentom, lecz nadal istnieją możliwości poprawy”, [sprawozdanie specjalne 30/2018](#) pt. „Prawa pasażerów w UE mają szeroki zakres, jednak pasażerowie wciąż muszą domagać się ich przestrzegania”, [sprawozdanie specjalne 32/2018](#) pt. „Kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki – narzędzie elastyczne, lecz niewystarczająco ukierunkowane”.

3.4. Na potrzeby monitorowania realizacji zaleceń Trybunał dokonał przeglądów dokumentacji i przeprowadził wywiady z pracownikami jednostek kontrolowanych. Aby mieć pewność, że dokonał przeglądu w sposób rzetelny i wyważony, przesłał następnie swoje ustalenia tym jednostkom i uwzględnił otrzymane odpowiedzi w końcowej analizie. W celu uniknięcia podwójnego liczenia zalecenia przypisano do tej jednostki kontrolowanej, która była ich głównym adresatem (z wyjątkiem sprawozdania specjalnego 34/2018, w przypadku którego zalecenia były skierowane do wszystkich pięciu instytucji objętych kontrolą). Wyniki prac Trybunału odpowiadają sytuacji na początku maja 2022 r.

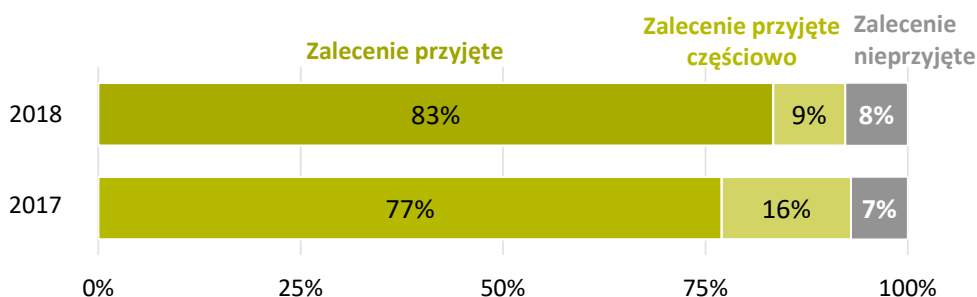
Uwagi

Wzrost odsetka zaleceń przyjętych w pełni przez jednostki kontrolowane

3.5. Spośród 325 zaleceń objętych monitorowaniem przez Trybunał jednostki kontrolowane przyjęły w pełni lub częściowo 300 (92%) z nich, nie przyjęły natomiast 25 (8%) (zob. [rys. 3.1](#)).

3.6. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek zaleceń przyjętych w pełni wzrósł z 77% do 83%, podczas gdy całkowity odsetek zaleceń przyjętych w pełni lub częściowo pozostał praktycznie bez zmian.

Rys. 3.1 – Stopień akceptacji przez jednostki kontrolowane zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach specjalnych Trybunału z 2017 i 2018 r.

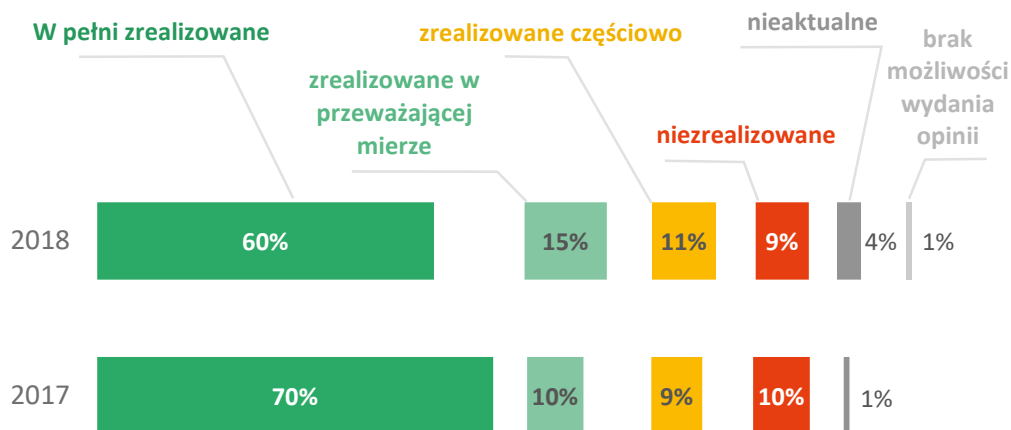
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Nieznaczny spadek odsetka zaleceń zrealizowanych w pełni bądź w przeważającej mierze

3.7. W przypadku 16 z 325 zaleceń objętych monitorowaniem przez Trybunał w momencie sporządzania niniejszego przeglądu nie minął jeszcze termin przewidziany na ich zrealizowanie. Spośród pozostałych 309 zaleceń jednostki kontrolowane zrealizowały w pełni 184 (60%), natomiast 45 zaleceń (15%) zostało zrealizowanych w przeważającej mierze (zob. [rys. 3.2](#)).

3.8. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek zaleceń zrealizowanych w pełni spadł z 70% do 60%, podczas gdy odsetek zaleceń zrealizowanych w przeważającej mierze zwiększył się z 10% do 15%. Łączny odsetek zaleceń zrealizowanych jedynie częściowo lub niezrealizowanych praktycznie się nie zmienił. Status realizacji poszczególnych zaleceń przedstawiono bardziej szczegółowo w [załączniku 3.1](#) i [załączniku 3.2](#).

Rys. 3.2 – Status realizacji przez jednostki kontrolowane zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach specjalnych Trybunału z 2017 i 2018 r.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

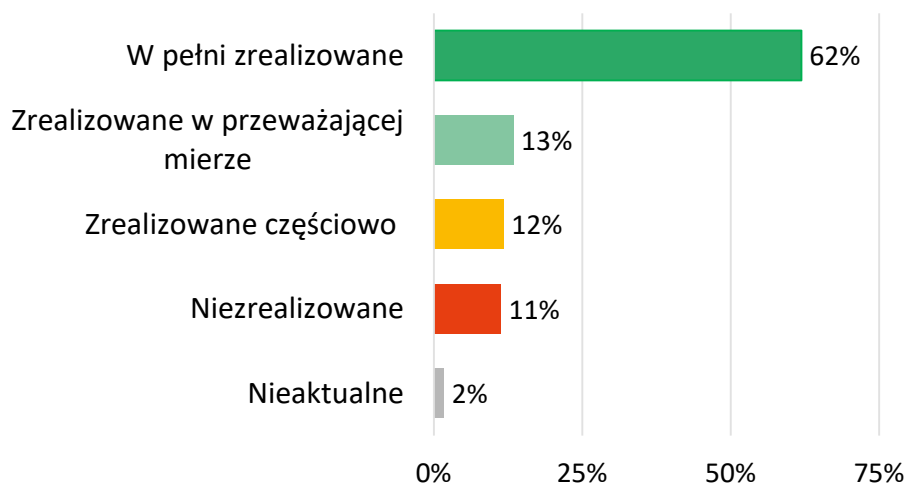
75% zaleceń skierowanych do Komisji Europejskiej zrealizowano w pełni lub w przeważającej mierze

3.9. Łącznie do Komisji skierowano 321 zaleceń. 66 z nich pochodzi z pięciu sprawozdań specjalnych (22/2018, 27/2018, 28/2018, 30/2018 i 32/2018), które są objęte odrębnym przeglądem i w związku z tym nie wchodzą w zakres niniejszego opracowania (zob. pkt 3.2).

3.10. W przypadku 16 z 255 zaleceń zweryfikowanych przez Trybunał w momencie sporządzania niniejszego opracowania nie minął jeszcze termin przewidziany na ich zrealizowanie. Jeśli chodzi o pozostałe 239 zaleceń, Komisja w pełni zrealizowała 148 (62%) z nich, a 32 (13%) – w przeważającej mierze. 28 zaleceń (12%) zrealizowała częściowo, a 27 (11%) nie zrealizowała wcale (zob. [rys. 3.3](#)). Brak realizacji zaleceń Trybunału przez jednostki kontrolowane wynikał najczęściej z tego, że uprzednio

jednostki te ich nie przyjęły (zob. pkt 3.21). W czterech przypadkach (2%) ocena statusu realizacji nie była konieczna, gdyż Trybunał uznał, że przedmiotowe zalecenia są już nieaktualne.

Rys. 3.3 – Realizacja zaleceń Trybunału sformułowanych pod adresem Komisji w sprawozdaniach specjalnych z 2018 r.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

3.11. Status realizacji poszczególnych zaleceń przedstawiono bardziej szczegółowo w [załączniku 3.1](#). Zamieszczono tam również krótki opis wprowadzonych usprawnień i utrzymujących się uchybień (w przypadku zaleceń zrealizowanych częściowo).

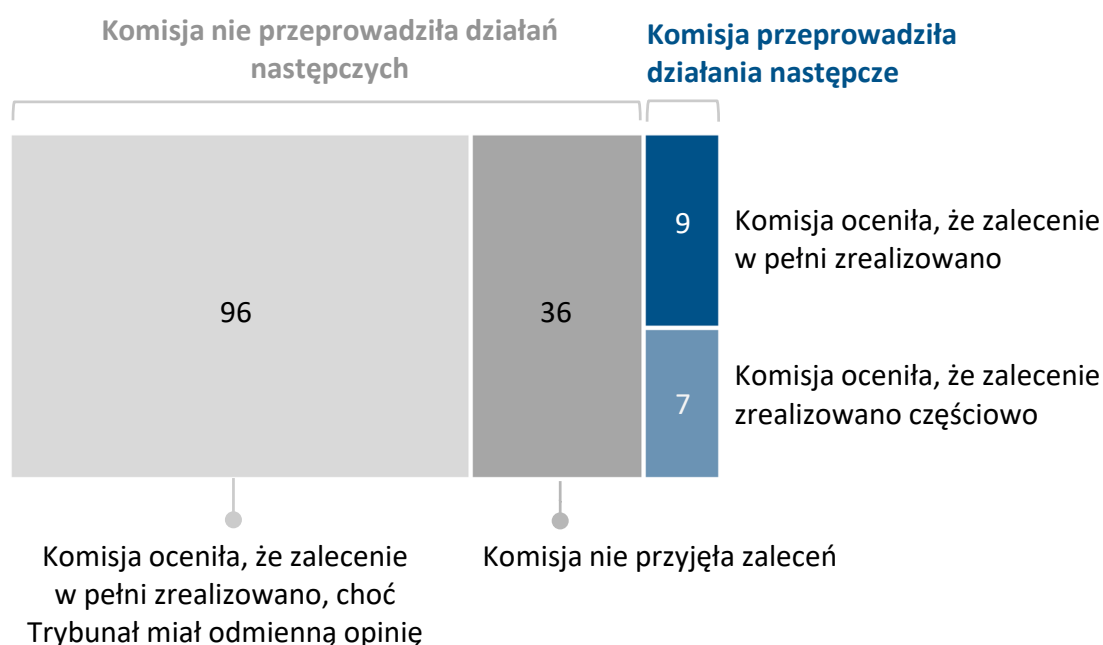
3.12. Komisja zrealizowała w pełni lub w przeważającej mierze wszystkie zalecenia skierowane do niej w 13 z 28 sprawozdań specjalnych, które takie zalecenia zawierały (zob. [załącznik 3.3](#)).

3.13. Komisja niekiedy zapatrywała się inaczej niż Trybunał na to, czy i w jakim zakresie dane zalecenie zostało zrealizowane. Zazwyczaj – jeśli uzna ona zalecenie za zrealizowane w pełni – przestaje je monitorować, nawet jeśli Trybunał inaczej oceni stopień jego wdrożenia.

3.14. Trybunał przeanalizował 101 zaleceń pochodzących ze sprawozdań specjalnych z 2016 r. oraz 47 zaleceń ze sprawozdań z 2017 r., które były niezrealizowane w momencie przeprowadzania przeglądów realizacji zaleceń za lata

2019 i 2020². W bieżącym roku 132 z tych 148 zaleceń pozostały niezrealizowane, a Komisja zaprzestała ich monitorowania (zob. [rys. 3.4](#)). Nie przyjęła ona 36 z tych 132 zaleceń już na etapie publikacji sprawozdań specjalnych Trybunału, w których je zawarto. W przypadku pozostałych 96 uznała natomiast, że w momencie przeprowadzania przez Trybunał przeglądu realizacji zaleceń w dwóch ostatnich latach były już one w pełni zrealizowane, choć Trybunał miał odmienną opinię w tym względzie.

Rys. 3.4 – Monitorowanie przez Komisję zaleceń ze sprawozdań specjalnych z 2016 i 2017 r., które w momencie dokonywania przeglądów przez Trybunał w dwóch ostatnich latach nie były w pełni zrealizowane

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

3.15. Komisja w dalszym ciągu monitorowała pozostałe 16 ze 148 zaleceń, które nie zostały w pełni zrealizowane. W jej opinii dziewięć z tych 16 zaleceń zostało zrealizowanych. Trybunał w dalszym ciągu monitoruje niezrealizowane zalecenia ze sprawozdań specjalnych z 2016 i 2017 r. w oparciu o dane Komisji, nie dokonał jednak ich szczegółowej analizy.

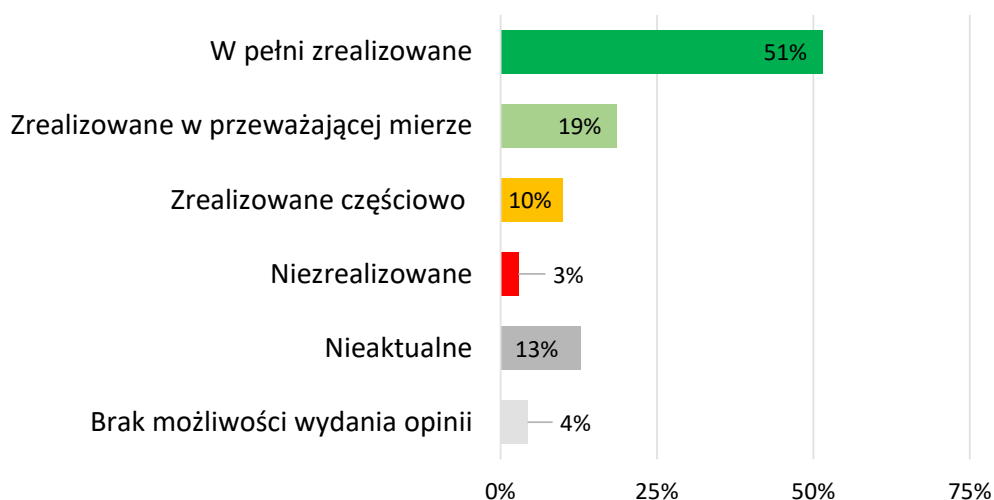
² Zob. pkt 7.11–7.12 [sprawozdania Trybunału dotyczącego wyników wykonania budżetu UE za 2019 r.](#) oraz pkt 7.11–7.13 [sprawozdania Trybunału dotyczącego wyników wykonania budżetu UE za 2020 r.](#)

70% zaleceń skierowanych do pozostałych jednostek kontrolowanych zrealizowano w pełni lub w przeważającej mierze

3.16. W sprawozdaniach specjalnych 02/2018, 14/2018, 15/2018, 29/2018 i 34/2018 znalazło się łącznie 70 zaleceń skierowanych do jednostek kontrolowanych innych niż Komisja Europejska (tj. do Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych).

3.17. Jednostki kontrolowane zrealizowały w pełni 36 (51%) zaleceń, które były do nich skierowane, a 13 (19%) zaleceń zrealizowały w przeważającej mierze (zob. [rys. 3.5](#)). Spośród pozostałych zaleceń siedem (10%) zrealizowały częściowo, a dwóch (3%) nie zrealizowały wcale – w obu tych przypadkach nie przyjęły one zalecenia Trybunału. W trzech przypadkach (4%) Trybunał nie był w stanie wydać opinii (ponieważ brak było np. nowych projektów do analizy), a w dziewięciu przypadkach (13%) ocena statusu realizacji nie była konieczna, gdyż Trybunał uznał, że przedmiotowe zalecenia są już nieaktualne.

Rys. 3.5 – Realizacja zaleceń Trybunału sformułowanych pod adresem jednostek kontrolowanych innych niż Komisja w sprawozdaniach specjalnych z 2018 r.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

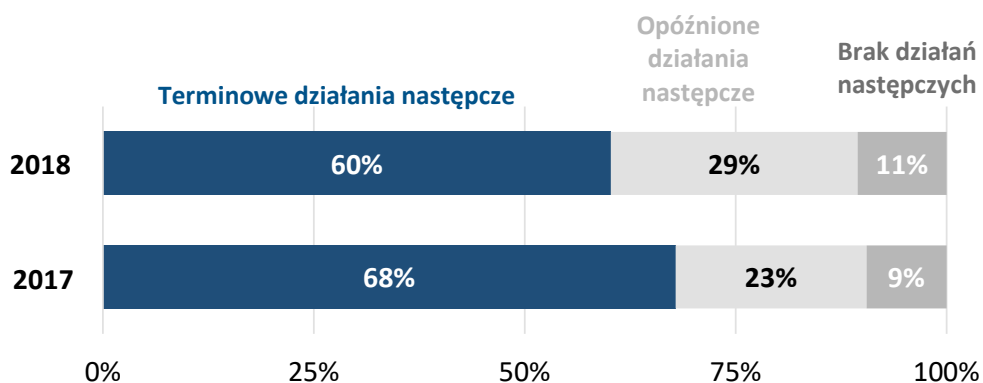
3.18. W [załączniku 3.2](#) przedstawiono szczegółowe informacje na temat statusu realizacji zaleceń skierowanych do jednostek kontrolowanych innych niż Komisja. Zamieszczono tam również krótki opis wprowadzonych usprawnień i utrzymujących się uchybień (w przypadku zaleceń zrealizowanych częściowo).

Spadek odsetka zaleceń, które zrealizowano w terminie

3.19. Przez ostatnie kilka lat Trybunał konsekwentnie wskazywał terminy realizacji zaleceń w swoich sprawozdaniach specjalnych. Terminy te są omawiane i uzgadniane z jednostkami kontrolowanymi, a następnie podawane w sprawozdaniach specjalnych w celu zapewnienia jasnych informacji wszystkim zainteresowanym stronom.

3.20. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek zaleceń, które zostały zrealizowane w terminie, spadł z 68% do 60%, zaś odsetek zaleceń, których realizacja przebiegała z opóźnieniem, jak i zaleceń, w przypadku których nie podjęto żadnych działań, wzrósł (zob. [rys. 3.6](#)). Te zmianę może wyjaśniać fakt, że w porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł też odsetek zaleceń, które nie zostały w pełni zrealizowane.

Rys. 3.6 – Terminowość działań podjętych przez jednostki kontrolowane w odpowiedzi na zalecenia zawarte w sprawozdaniach specjalnych z 2018 i 2017 r.

Uwaga: W obliczeniach pominięto zalecenia, dla których nie wyznaczono terminu realizacji (17 przypadków w 2017 r.) bądź wyznaczony termin jeszcze nie minął (pięć przypadków w 2017 r. i 16 w 2018 r.), w odniesieniu do których Trybunał nie był w stanie wydać opinii (trzy przypadki w 2018 r.) lub które są już nieaktualne (dwa przypadki w 2017 r. i 13 w 2018 r.).

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Poziom realizacji jest skorelowany z akceptacją przez jednostki kontrolowane zaleceń z kontroli

3.21. Analiza przeprowadzona przez Trybunał wykazuje, że 84% zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach specjalnych z 2018 r., które zostały w pełni lub częściowo przyjęte przez jednostki kontrolowane, zostało zrealizowanych w pełni lub w przeważającej mierze. Dla porównania tylko pięć (20%) z 25 zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach specjalnych z 2018 r. i nieprzyjętych przez jednostki kontrolowane zostało wdrożonych w pełni lub w przeważającej mierze. Na [rys. 3.7](#) przedstawiono poziom wdrożenia zaleceń w rozbiciu na różne poziomy akceptacji. Wynika z tego, że poziom wdrożenia jest skorelowany z poziomem akceptacji zaleceń przez jednostki kontrolowane.

Rys. 3.7 – Poziom realizacji zaleceń w rozbiciu na różne poziomy akceptacji przez jednostki kontrolowane

Poziom realizacji	Poziom akceptacji		
	Zalecenie przyjęte	Zalecenie przyjęte częściowo	Zalecenie nieprzyjęte
W pełni zrealizowane	70%	44%	12%
Zrealizowane w przeważającej mierze	15%	24%	8%
Zrealizowane częściowo	11%	24%	8%
Niezrealizowane	4%	8%	72%

Uwaga: Wartości procentowe w przypadku poszczególnych poziomów realizacji dotyczą odnośnych poziomów akceptacji. Z obliczeń wyłączono 16 przypadków, w których nie minął jeszcze termin wyznaczony na realizację, trzy przypadki, w odniesieniu do których Trybunał nie był w stanie wydać opinii, oraz 13 przypadków, w których zalecenie było już nieaktualne.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Wnioski

3.22. Z analizy przeprowadzonej przez Trybunał wynika, że choć odsetek przyjętych zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach specjalnych z 2018 r. wzrósł względem poprzedniego roku, z 77% do 83%, odsetek zaleceń zrealizowanych w pełni lub w przeważającej mierze spadł z 80% do 75%. Analogicznie odsetek zaleceń zrealizowanych w wyznaczonym terminie zmniejszył się z 68% w ubiegłym roku do 60% w tym roku.

Załączniki

Załącznik 3.1 – Szczegółowy status realizacji zaleceń z poszczególnych sprawozdań Trybunału z 2018 r. – Komisja Europejska

Poziom akceptacji zaleceń: przyjęte, przyjęte częściowo, nieprzyjęte.

Terminowość realizacji zaleceń: w terminie, opóźnienie, termin jeszcze nie minął, brak działań następczych, nie dokonano oceny.

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 01/2018 – „Wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich (JASPERS) – czas na lepsze ukierunkowanie działania”	1 lit. a)	122		x						
	1 lit. b)	122		x						
	1 lit. c)	122		x						
	1 lit. d)	122		x						
	1 lit. e)	122			x					
	2 lit. a)	124		x						
	2 lit. b)	124		x						
	3 lit. a)	130			x					

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	3 lit. b)	130	✓	x						
	4 lit. a)	133	✓			W odniesieniu do okresu 2021–2027 Komisja opublikowała plany działania na rzecz budowania zdolności administracyjnych, w których przewidziała, że inicjatywa JASPERS mogłaby być dostępna dla państw członkowskich (na żądanie), tak aby wspomagać je w znalezieniu metod wyeliminowania uchybień w zakresie przygotowania i oceny projektów. W swojej strategii <i>pomocy technicznej</i> Komisja nie uwzględniła działań JASPERS na rzecz budowania zdolności (zwłaszcza tych oferowanych za pośrednictwem platformy współpracy i Centrum Sieci Kontaktów i Kompetencji, które mają stanowić uzupełnienie standardowych usług doradczych). Działania te mogłyby zaradzić sytuacjom, w których zdolności administracyjne państw członkowskich są niewystarczające.				
	4 lit. b)	133	✓		x					
	5 lit. a)	138	✓			W momencie przeprowadzania oceny śródkresowej (sierpień 2021 r.) prace nad ulepszeniem systemu monitorowania JASPERS po 2021 r. wciąż były w toku. Komisja nie ustanowiła jeszcze kompleksowego systemu, który obejmowałby wszystkie usługi i pozwalał na monitorowanie, w jakim zakresie w ramach				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						inicjatywy JASPERS udało się osiągnąć cele długo- i krótkoterminowe.				
	5 lit. b)	138	✓			Komisja przedstawiła ocenę śródkresową inicjatywy JASPERS, która po części stanowi odpowiedź na zalecenie Trybunału. Dotychczas Komisja nie dopilnowała, aby bieżące i przyszłe oceny inicjatywy JASPERS były wystarczająco kompleksowe, w związku z czym nie jest w stanie wyciągnąć wniosków co do tego, czy w ramach inicjatywy udało się osiągnąć główne cele. Prace mające na celu ulepszenie monitorowania są w toku. Są prowadzone w ramach nowo utworzonego Centrum Doradztwa <i>InvestEU</i> .				
	5 lit. c)	138	✓			W 2017 r. w ramach inicjatywy JASPERS ustanowiono nowy <i>kluczowy wskaźnik efektywności</i> : „średnia ważona liczba ukończonych projektów w przeliczeniu na eksperta”. Wskaźnik ten nie stanowi jednak wystarczającej podstawy, by zmaksymalizować <i>efektywność i skuteczność</i> JASPERS, a zwłaszcza zagwarantować, by faktyczne koszty pomocy udzielanej przez JASPERS były w rzetelny sposób monitorowane na poziomie poszczególnych zadań i porównywane z produktami i rezultatami tej inicjatywy. Takiej gwarancji nie daje też ocena śródkresowa JASPERS w obecnym kształcie. Komisja nadal prowadzi wspólnie z JASPERS prace zmierzające do tego,				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						aby program InvestEU opierał się na kluczowych wskaźnikach efektywności.				
	5 lit. d)	138	✓				x			✗

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 03/2018 – „Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makro-ekonomicznej”	1 ppkt (i)	101	✓				x			✗
	1 ppkt (ii)	101	✓				x			✗
	1 ppkt (iii)	101	✓				x			✗
	1 ppkt (iv)	101	✓				x			✗
	2 ppkt (i)	104	✓	x						⚙️
	2 ppkt (ii)	104	✗				x			✗
	2 ppkt (iii)	104	✓				x			✗
	2 ppkt (iv)	104	✗				x			✗
	3 ppkt (i)	107	✓	x						⚙️
	3 ppkt (ii)	107	✓	x						⚙️
	4	108	✓	x						⚙️
	5 ppkt (i)	110	✓	x						⚙️
	5 ppkt (ii)	110	✓	x						⚙️
	6 ppkt (i)	111	✓		x					⚙️

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	6 ppkt (ii)	111	✓		x					
Sprawozdanie specjalne 04/2018 – „Pomoc UE dla Mjanmy/Birmy”	1 (tiret pierwsze)	63	✓	x						
	1 (tiret drugie)	63	✓	x						
	1 (tiret trzecie)	63	✓			Mając na względzie zmiany w sytuacji politycznej, Komisja musiała zmienić sposób prowadzenia działalności w Mjanmie. Obecnie, za pośrednictwem mechanizmu reagowania Nexus, obejmuje ona swoimi działaniami większą część kraju, co wynika z przedłużających się sytuacji kryzysowych. Nie przedstawiła ona dowodów na to, że uszeregowała regiony kraju pod względem pilności potrzeb i wielkości wsparcia udzielanego przez innych darczyńców.				
	2 (tiret pierwsze)	64	✓	x						
	2 (tiret drugie)	64	✓	x						
	3	65	✓	x						
	4	66	✗				x			✗
	5 (tiret pierwsze)	68	✓		x					

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	5 (tiret drugie)	68	✓	x						
	6 (tiret pierwsze)	69	✓	x						
	6 (tiret drugie)	69	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 05/2018 – „Energia ze źródeł odnawialnych na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – istnieje istotna potencjalna synergia, lecz w większości przypadków nie została ona wykorzystana”	1	85	✓		x					
	2	86	✓		x					
	3	88	✓	x						
	4	91	✓		x					
	5	93	✓	x						
	1 lit. a)	67	✓	x						
	1 lit. b)	67	✓	x						
	2	67	✓			Komisja (a w szczególności nowo ustanowiony Europejski Urząd ds. Pracy) korzysta na większą				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 06/2018 – „Swobodny przepływ pracowników – zapewniono podstawową swobodę, lecz lepsze ukierunkowanie środków UE ułatwiłoby mobilność pracowników”						skalę z łatwo dostępnych danych w państwach członkowskich, co może pomóc jej w zidentyfikowaniu przypadków lub obszarów dyskryminacji. Europejski Urząd ds. Pracy nie jest jednak jeszcze w stanie przedstawić usystematyzowanych przeglądowych informacji na temat obszarów dyskryminacji w zakresie swobody przepływu pracowników ani na temat tego, jak sytuacja w tym względzie różni się w poszczególnych państwach członkowskich.				
	3	67	✓	x						⚙️
	4	67	✓	x						⚙️
	5 lit. a)	67	✓	x						⚙️
	5 lit. b)	67	✓	x						⚙️
Sprawozdanie specjalne 07/2018 – „Unijna pomoc przedakcesyjna dla Turcji – jak dotąd przyniosła jedynie ograniczone rezultaty”	1	60	✓	x						⚙️
	2	61	✓	x						⚙️
	3 lit. a)	63	✓	x						⚙️
	3 lit. b)	63	✓	x						⚙️
	3 lit. c)	63	✓	x						⚙️

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	3 lit. d)	63	✓	x						
	4	64	✓	x						
	5	65	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 08/2018 – „Unijne wsparcie dla inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach – wymagany większy nacisk na trwałość”	1 lit. b)	100	✓					x		
	4	104	✓					x		
	5 lit. a)	105	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 09/2018 – „Partnerstwa publiczno-prywatne w UE – znaczne niedociągnięcia i ograniczone korzyści”	1	78	✓	x						
	3 lit. b)	84	✓						x	
	4 lit. b)	90	✗				x			✗
	5 lit. a)	92	✗				x			✗
	5 lit. c)	92	✓	x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 10/2018 – „System płatności podstawowej dla rolników – funkcjonuje sprawnie, lecz w niewielkim stopniu przyczynia się do uproszczenia, ukierunkowania i konwergencji poziomów pomocy”	1	75	✓	x						⌚
	2 lit. a)	77	✗				x			✗
	2 lit. b)	77	✓	x						⌚
	2 lit. c)	77	✓	x						⌚
	3	85	⚠			Komisja przeprowadziła ocenę skutków, aby przeanalizować zmiany w modelu zapewniania wsparcia w ramach systemu <i>płatności podstawowej</i> . W ocenie tej nie uwzględniono jednak wszystkich czynników wyszczególnionych w zaleceniu Trybunału, które mają wpływ na dochody gospodarstw rolnych. Trybunał zwrócił już uwagę na to uchybienie w swojej opinii 07/2018 . W ramach nowego modelu zapewniania wsparcia plany strategiczne w zakresie wspólnej polityki rolnej (WPR) muszą opierać się na szczegółowych ocenach potrzeb, jasno sformułowanych celach i wyrażonych ilościowo wartościach docelowych dla każdego państwa członkowskiego/regionu. W dalszym ciągu nie jest jasne, czy przy ocenie planów strategicznych w zakresie WPR Komisji udało się powiązać proponowane działania ze stosownymi celami operacyjnymi i poziomami bazowymi, tak aby umożliwić pomiar wyników osiągniętych dzięki wsparciu w ramach systemu płatności podstawowej.				⌚

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 11/2018 – „Nowe formy finansowania projektów w zakresie rozwoju obszarów wiejskich – rozwiązania prostsze, lecz nieukierunkowane na rezultaty”	1	77	✓	x						
	2	78	✓	x						
	3 (tiret pierwsze)	80	✓	x						
	3 (tiret drugie)	80	✓	x						
	4	82	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 12/2018 – „Sieci szerokopasmowe w państwach członkowskich UE – pomimo poczynionych postępów nie wszystkie cele strategii »Europa 2020« zostaną osiągnięte”	1	87	✓	x						
	3	87	⚠		x					
	5	87	✓		x					
	6	87	✓	x						
	7	87	✓		x					
	8	87	✓		x					

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 13/2018 – „Przeciwdziałanie radykalizacji postaw prowadzącej do terroryzmu – Komisja odpowiedziała na potrzeby państw członkowskich, ale nie uniknęła pewnych niedociągnięć dotyczących koordynacji i oceny”	1 lit. a)	40	✓	x						
	1 lit. b)	40	✓	x						
	2 lit. a)	40	✓	x						
	2 lit. b)	40	✓	x						
	2 lit. c)	40	✓	x						
	2 lit. d)	40	✓	x						
	2 lit. e)	40	✓	x						
	3 lit. a)	42	✓			Komisja określiła cele, wskaźniki i narzędzia umożliwiające pomiar skuteczności i gospodarnego wykorzystania środków w kontekście osiągnięcia jej celów polityki. Nie opublikowała jednak żadnych sprawozdań, które zawierałyby ocenę tych celów dokonaną na podstawie tak określonych ram. W sprawozdawczości wykorzystano niewielką liczbę wspomnianych powyżej wskaźników, co nie pozwala na dokonanie oceny ogólnej skuteczności i gospodarnego wykorzystania środków w odniesieniu do całej polityki przeciwdziałania radykalizacji.				
	3 lit. b)	42	✓	x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	3 lit. c)	42	✓	x						
	3 lit. d)	42	✓			Komisja zwraca się wprawdzie do wnioskodawców o przedstawienie oceny ich projektów, ale nie wymaga od nich, by wykazywali, w jaki sposób mierzona będzie ich skuteczność. Oznacza to, że w dalszym ciągu przedkładane są projekty, które zawierają takie same uchybienia jak te wspomniane w sprawozdaniu specjalnym.				
Sprawozdanie specjalne 14/2018 – „Europejskie centra doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych – niezbędne są dalsze postępy”	1 lit. a)	65	✓		x					
	1 lit. b)	65	✓	x						
	1 lit. c)	65	✓	x						
	2	67	✓	x						
	4	69	✓	x						
	5 lit. a)	70	✓	x						
	5 lit. b)	70	✓	x						
	6 lit. a)	71	✓		x					
	6 lit. b)	71	✓		x					

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 15/2018 – „Wzmocnienie zdolności sił bezpieczeństwa wewnętrznego w Nigrze i Mali – ograniczone i powolne postępy”	1 (tiret drugie)	64	✓	x						⚙️
	1 (tiret trzecie)	64	✓	x						⚙️
	3 (tiret drugie)	66	✓	x						⚙️
Sprawozdanie specjalne 16/2018 – „Przegląd <i>ex post</i> ustawodawstwa UE – system dobrze ugruntowany, lecz niekompletny”	1 lit. a)	87	✓			Komisja poczyniła postępy, jeśli chodzi o zapewnienie wytycznych na temat opracowywania klauzul dotyczących monitorowania. Najważniejsze usprawnienia były dwojakie: a) opracowanie (i aktualizacja) narzędzia zawierającego bezpośrednie odniesienia do klauzul przeglądowych i powiązanej terminologii; b) wniosek Komisji skierowany do współustawodawców w sprawie „opracowania wspólnych definicji i określenia najlepszych praktyk w ramach regularnego dialogu w kontekście Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa”. Niemniej jak dotąd nie osiągnięto większych postępów w pracach nad vademecum międzyinstytucjonalnym.				⚙️
	1 lit. b)	87	✗				x			✗

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	2 lit. a)	92	✓		x					
	2 lit. b)	92	✓				x			
	2 lit. c)	92	✓	x						
	3	92	✓	x						
	4 lit. a)	95	✓		x					
	4 lit. b)	95	✓	x						
	5	96	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 17/2018 – „Działania Komisji i państw członkowskich podjęte w ostatnich latach programów z okresu programowania 2007–2013 przyspieszyły powolną absorpcję środków, lecz były	1	90	✓		x					
	2 lit. a)	90	✓	x						
	2 lit. b)	90	✓		x					
	3 lit. a)	90	✓	x						
	3 lit. b)	90	✓	x						
	3 lit. c)	90	✓	x						
	4	90	✓			Komisja podjęła inicjatywy w celu zwiększenia zdolności administracyjnych w państwach				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
niewystarczająco skoncentrowane na rezultatach”						członkowskich. Dokonując oceny <i>programów operacyjnych</i> , urzędnicy mają obecnie obowiązek zbadania, czy <i>logika interwencji</i> jest prawidłowa, a także czy określono odpowiednie wskaźniki i wartości docelowe. Weryfikują również inne aspekty związane z wynikami. Jak dotąd nie zapewniono jednak wystarczająco dużego ukierunkowania na osiągnięcie rezultatów. Jak zauważył Trybunał w sprawozdaniu specjalnym 24/2021 , w okresie 2014–2020 o uruchomieniu środków z <i>rezerwy wykonania</i> decydowało głównie osiągnięcie przez państwa członkowskie wartości docelowych w zakresie wydatków i produktów, a wypłata mniej niż 1% środków była uzależniona od osiągniętych rezultatów. Co więcej, przed dokonaniem przeglądu wyników zmodyfikowanych zostało wiele celów pośrednich, dzięki czemu uruchomiono większy odsetek środków z rezerwy wykonania (82%, a nie 56%).				
Sprawozdanie specjalne 18/2018 – „Czy osiągnięto główny cel części zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu?”	1 lit. a)	137	✗				x			✗
	1 lit. b)	137	✗				x			✗
	1 lit. c)	137	✓			W przeglądzie Komisji uwzględniono pewne aspekty dotyczące skuteczności matrycy wymaganych korekt, zgodnie z wymogami wspólnie uzgodnionego stanowiska z 2016 r.				⚙️

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						dotyczącego elastyczności przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu. Nie przedstawiono w nim jednak szczegółowej analizy trzech istotnych kwestii: a) łączne skutki (każdorazowo w ocenie rocznej) dozwolonych odchyień za dany rok i za dwa poprzednie lata; b) różnice pomiędzy tempem redukcji zadłużenia wynikającym z wymogów matrycy a tempem wynikającym z reguły dotyczącej zadłużenia; c) bardziej szczegółowe parametry (lub jasne wymogi) decydujące o potrzebie dokonania korekty budżetowej w krajach o wysokim zadłużeniu w okresie normalnej (>0,5%) i dobrej koniunktury (>=0,75% lub >=1%) w stosunku do poziomu zadłużenia danego kraju.				
	2 lit. a)	141					x			
	2 lit. b)	141					x			
	2 lit. c)	141		x						
	3	142					x			
	4 lit. a)	143			x					
	4 lit. b)	143		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	4 lit. c)	143	✓	x						⚙️
	4 lit. d)	143	✓	x						⚙️
	5 lit. a)	145	✗				x			✗
	5 lit. b)	145	✗				x			✗
	5 lit. c)	145	✗				x			✗
	6 lit. a)	146	✓	x						⚙️
	6 lit. b)	146	✓	x						⚙️
Sprawozdanie specjalne 19/2018 – „Europejska sieć kolejowa dużych prędkości – nieefektywny i fragmentaryczny system zamiast realnego rozwiązania”	1 (tiret pierwsze)	106	✓	x						⚙️
	1 (tiret drugie)	106	✓	x						⚙️
	2 (tiret pierwsze)	106	✓	x						⚙️
	2 (tiret drugie)	106	✓				x			✗
	2 (tiret trzecie)	106	✓					x		🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	2 (tiret czwarte)	106	✓	x						
	2 (tiret piąte)	106	✗				x			✗
	2 (tiret szóste)	106	✓	x						
	3 (tiret pierwsze)	106	✓	x						
	3 (tiret drugie)	106	✓	x						
	3 (tiret trzecie)	106	✓	x						
	4 (tiret pierwsze)	106	✓	x						
	4 (tiret drugie)	106	✓	x						
	4 (tiret trzecie)	106	✓	x						
	4 (tiret czwarte)	106	✓			Komisja poczyniła już kroki w celu wprowadzenia osobnego wskaźnika punktualności w przypadku przewozów kolejami dużych prędkości, a obecnie prowadzi konsultacje z państwami członkowskimi na ten temat. W rozporządzeniu wykonawczym Komisji				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						(UE) 2015/1100 nie wprowadzono jednak jeszcze zmian, które przewidywałyby obowiązkową sprawozdawczość na temat punktualności w przewozach kolejami dużych prędkości (wraz ze standardowymi ramami sprawozdawczości i odnośną metodyką).				
	4 (tired piąte)	106	✓	x						⚙️
Sprawozdanie specjalne 20/2018 – „Afrykańska architektura pokoju i bezpieczeństwa – konieczna jest zmiana ukierunkowania wsparcia unijnego”	1 (tired pierwsze)	63	✓	x						⚙️
	1 (tired drugie)	63	✓	x						⚙️
	1 (ostatnie zdanie)	63	✓	x						⚙️
	2 (tired pierwsze)	64	✓	x						⚙️
	2 (tired drugie)	64	✓		x					⚙️
	2 (tired trzecie)	64	✓	x						⚙️
	2 (tired czwarte)	64	✓	x						⚙️

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 21/2018 – „Wybór i monitorowanie projektów finansowanych w ramach EFRR i EFS w latach 2014–2020 są nadal ukierunkowane głównie na produkty”	2 lit. b)	83	✓	x						🕒
	3 lit. a)	83	✓	x						🕒
	3 lit. b)	83	⚠	x						🕒
Sprawozdanie specjalne 23/2018 – „Zanieczyszczenie powietrza – nasze zdrowie nadal nie jest wystarczająco chronione”	1 lit. a)	89	✓	x						🕒
	1 lit. b)	89	✓	x						🕒
	1 lit. c)	89	⚠	x						🕒
	2 lit. a)	90	✓			W ramach przygotowań do aktualizacji unijnych wartości dopuszczalnych i docelowych zgodnie z najnowszymi wytycznymi WHO Komisja przeprowadziła ocenę skutków. Wniosek ustawodawczy jest planowany na drugą połowę 2022 r.				🕒
	2 lit. b)	90	⚠			W ramach przygotowań do udoskonalenia planów ochrony powietrza Komisja				🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						przeprowadziła ocenę skutków, zorganizowała spotkania z zainteresowanymi stronami i zgromadziła informacje zwrotne na temat interwencji w tym obszarze polityki. Ponieważ przyjęła ona zalecenie częściowo, nie wdrożyła żadnych szczególnych narzędzi dodatkowych, które umożliwiłyby ukierunkowanie planów ochrony powietrza w większym stopniu na rezultaty. Wniosek ustawodawczy jest planowany na drugą połowę 2022 r.				
	2 lit. c)	90	✓			W ramach przygotowań do udoskonalenia planów ochrony powietrza Komisja przeprowadziła ocenę skutków i zorganizowała spotkania z zainteresowanymi stronami. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 2 lit. a).				🕒
	2 lit. d)	90	✓			W ramach przygotowań do dostosowania w razie potrzeby liczby punktów monitoringu jakości powietrza Komisja przeprowadziła ocenę skutków i zorganizowała spotkania z zainteresowanymi stronami. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 2 lit. a).				🕒
	2 lit. e)	90	✓			W ramach przygotowań do ulepszenia metod przekazywania przez państwa członkowskie zatwierdzonych danych i danych w czasie rzeczywistym Komisja przeprowadziła ocenę skutków i zorganizowała spotkania z zainteresowanymi stronami. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 2 lit. a).				🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	2 lit. f)	90	✓			Komisja podjęła działania przygotowawcze w celu wprowadzenia przepisów mających zapewnić obywatelom dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Przeprowadziła ocenę skutków i zorganizowała otwarte konsultacje publiczne oraz spotkania z zainteresowanymi stronami, w trakcie których przedstawiła wyniki analizy przygotowawczej. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 2 lit. a).				🕒
	3 lit. a)	92	✓		x					🕒
	3 lit. b)	92	✓	x						⚙️
	4 lit. a)	93	✓				x			🕒
	4 lit. b)	93	✓	x						⚙️
	4 lit. c)	93	✓	x						⚙️
	4 lit. d)	93	✓			Komisja podejmowała działania w odpowiedzi na zgłoszone skargi, nie korzystając w tym celu ze specjalnego narzędzia. Obecnie prowadzi ona prace nad dokumentem z wytycznymi dla właściwych organów krajowych, który zostanie zamieszczony w internecie. W dalszym ciągu dąży też do opracowania narzędzia internetowego umożliwiającego obywatelom zgłaszanie naruszeń jakości powietrza oraz przekazywanie Komisji informacji zwrotnych na				🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						temat kwestii związanych z działaniami państw członkowskich na rzecz poprawy jakości powietrza.				
	4 lit. e)	93	✓	x						🕒
	4 lit. f)	93	✓			Komisja zwróciła się do państw członkowskich, by za pośrednictwem grupy ekspertów ds. jakości powietrza zharmonizowały swoje podejścia do wskaźników jakości powietrza. Dodatkowym impulsem do takiej harmonizacji jest uruchomiona przez Komisję (we współpracy z Europejską Agencją Środowiska) mobilna aplikacja do śledzenia danych dotyczących jakości powietrza (wraz ze wskaźnikiem jakości powietrza opracowanym przez Agencję). W kilku przypadkach państwa członkowskie podjęły działania w celu dostosowania swoich wskaźników krajowych do europejskiego wskaźnika jakości powietrza. Niektóre państwa członkowskie nie zgodziły się jednak na pełną harmonizację swoich wskaźników.				
Sprawozdanie specjalne 24/2018 – „Wykorzystanie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla	1	116	✓		x					🕒
	2 lit. a)	119	✓	x						🕒
	2 lit. b)	119	✓	x						🕒
	2 lit. c)	119	✓	x						🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
oraz innowacyjnych odnawialnych źródeł energii w projektach demonstracyjnych na skalę komercyjną w UE – w ostatnim dziesięcioleciu nie zostały osiągnięte zamierzone postępy”	2 lit. d)	119							x	
	2 lit. e)	119		x						
	2 lit. f)	119		x						
	3 lit. a)	121		x						
	3 lit. b)	121		x						
	4 lit. a)	126		x						
	4 lit. b)	126		x						
	5 lit. a)	127		x						
	5 lit. b)	127		x						
	5 lit. c)	127		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 25/2018 – „Dyrektywa powodziowa – nastąpiły postępy w ocenie ryzyka, jednak wymagana jest poprawa planowania i wdrażania”	1	102				W październiku 2019 r. grupa robocza ds. powodzi zorganizowała warsztaty z udziałem przedstawicieli państw członkowskich w celu zidentyfikowania i wymiany przykładów dobrych praktyk w zakresie wyznaczania celów w planach zarządzania ryzykiem powodziowym. We wrześniu 2021 r. Komisja opublikowała zestawienie praktyk stosowanych przez państwa członkowskie w ramach zarządzania ryzykiem powodziowym. Komisja planuje ponadto, że w 2024 r. przedstawi sprawozdanie z oceny drugiej rundy planów państw członkowskich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym i trzeciej rundy planów gospodarowania wodami w dorzeczu. Będzie to powiązane z publikacją sprawozdania z wdrażania dyrektywy powodziowej, która przypada w tym samym terminie (zgodnie z art. 16 dyrektywy powodziowej). Termin na przedłożenie tych planów przez państwa członkowskie minął w marcu 2022 r.				
	2 lit. a)	103				Komisja stworzyła grupę roboczą z udziałem przedstawicieli państw członkowskich, by omówić koszty i sposoby sfinansowania działań niezbędnych do wdrożenia ramowej dyrektywy wodnej i dyrektywy powodziowej. Zaplanowała również serię warsztatów, aby wzmocnić zdolności państw członkowskich w zakresie realizacji tych działań. Komisja podtrzymała swoje pierwotne stanowisko w sprawie				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						zalecenia Trybunału, a mianowicie że zamierza przedstawić sprawozdanie z oceny drugiej rundy planów zarządzania ryzykiem powodziowym i trzeciej rundy planów gospodarowania wodami w dorzeczu w 2024 r., a nie w docelowym terminie realizacji zalecenia wyznaczonym przez Trybunał na marzec 2022 r. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 1.				
	2 lit. b)	103	✓			W badaniu z 2021 r. pt. „Investment in Disaster Risk Management in Europe Makes Economic Sense” przeprowadzonym przez Bank Światowy i zleconym przez Komisję, które dotyczyło ekonomicznych aspektów zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości na ich wystąpienie, potwierdzono potrzebę przeprowadzania kompleksowych analiz dorzeczy międzynarodowych z myślą o realizacji inwestycji transgranicznych. Wniosek ten pokrywał się z zaleceniem Trybunału. Komisja podtrzymała swoje pierwotne stanowisko w sprawie zalecenia Trybunału, a mianowicie że zamierza przedstawić sprawozdanie z oceny drugiej rundy planów zarządzania ryzykiem powodziowym i trzeciej rundy planów gospodarowania wodami w dorzeczu w 2024 r., a nie w docelowym terminie realizacji zalecenia wyznaczonym przez Trybunał na marzec 2022 r. Więcej informacji – zob. uwagi do zalecenia 1.				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	3	106				Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi funduszy strukturalnych na lata 2021–2027 finansowane projekty powinny zapewniać „jak najkorzystniejszą relację między kwotą wsparcia, podejmowanymi działaniami i osiąganymi celami”. Trybunał zalecił wykorzystanie do tego celu analizy kosztów i korzyści. Komisja, przy wsparciu inicjatywy JASPERS, opublikowała wytyczne na temat uproszczonej analizy kosztów i korzyści. Państwa członkowskie mają jednak wciąż możliwość korzystania z innych metod, które wprowadzić mogą być łatwiejsze w zastosowaniu, lecz są mniej adekwatne i obiektywne, a zatem zapewniłyby mniejszy poziom pewności, jeśli chodzi o uszeregowanie pod względem ważności środków przeciwpowodziowych zgodnie z planami zarządzania ryzykiem powodziowym.				
	4	107			x					
	5	108			x					
	6A	112				W nowej unijnej strategii w zakresie przystosowania do zmiany klimatu (komunikat COM(2021) 82) Komisja ponownie ogólnie zobowiązała się wspierać pogłębianie wiedzy na temat przystosowania się do zmiany klimatu i tworzenia odnośnych modeli. Aby pomóc państwom członkowskim w opracowaniu				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						lepszych działań, we wrześniu 2021 r. Komisja opublikowała sprawozdanie pt. „Current Practice in Flood Risk Management in the European Union”, a w październiku 2021 r. grupa robocza ds. powodzi (w skład której wchodzi eksperci wyznaczeni przez państwa członkowskie i urzędnicy Komisji) zorganizowała warsztaty dotyczące stosownych zagadnień. 22 grudnia 2024 r. upływa termin na przedstawienie przez Komisję informacji z kontroli dotyczących postępów poczynionych przez państwa członkowskie w zakresie pozyskiwania danych i modelowania. Będzie to powiązane z publikacją kolejnego sprawozdania z wdrażania dyrektywy powodziowej, która przypada w tym samym terminie (zgodnie z art. 16 dyrektywy powodziowej).				
	6B lit. a)	112	✓			Komisja zachęciła państwa członkowskie do oszacowania i modelowania wpływu zmiany klimatu na powodzie w oparciu o pewne studia i badania naukowe. 22 grudnia 2024 r. upływa termin na przedstawienie przez Komisję informacji na temat kontroli zaleconych przez Trybunał. Będzie to powiązane z publikacją sprawozdań z wdrażania ramowej dyrektywy wodnej i dyrektywy powodziowej, która przypada w tym samym terminie.				
	6B lit. b)	112	✓				x			

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	6B lit. c)	112					x			
	7 lit. a)	113				Komisja zaczęła zachęcać państwa członkowskie do planowania działań mających na celu zwiększenie ochrony ubezpieczeniowej przed ryzykiem powodziowym i zwiększenie świadomości publicznej co do korzyści płynących z takiej ochrony (zob. dokument roboczy pt. „Closing the climate protection gap” – SWD(2021) 123). Komisja nie skontrolowała jeszcze, czy państwa członkowskie zaplanowały odpowiednie działania mające na celu zwiększenie świadomości publicznej co do korzyści z ochrony ubezpieczeniowej przed ryzykiem powodziowym.				
	7 lit. b)	113				Komisja zorganizowała warsztaty z udziałem państw członkowskich na temat ubezpieczeń i powodzi i zaplanowała podjęcie odpowiednich działań w kontekście strategii dotyczącej finansowania transformacji w stronę <i>gospodarki zrównoważonej</i> (komunikat COM(2021) 390). Nie skontrolowała jeszcze, czy państwa członkowskie podjęły odpowiednie działania, jeśli chodzi o zwiększenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej przed powodzią.				
	8 lit. a)	115				Komisja skontrolowała, czy pierwsza runda planów zarządzania ryzykiem powodziowym obejmowała informacje na temat planowania przestrzennego, i ustaliła, że zakres takich				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						informacji był bardzo ograniczony. W 2020 r. zorganizowała warsztaty z udziałem państw członkowskich na temat planowania przestrzennego i powodzi. Komisja podtrzymała swoje pierwotne stanowisko, zgodnie z którym nie zamierza zrealizować tego zalecenia i go nie przyjmuje, ponieważ uznaje kwestię zagospodarowania przestrzennego za należącą do kompetencji krajowych.				
	8 lit. b)	115		x						
Sprawozdanie specjalne 26/2018 – „Szereg opóźnień we wdrażaniu informatycznych systemów celnych: jak do nich doszło?”	1 lit. a)	50			x					
	1 lit. b)	50			x					
	2 lit. a)	50		x						
	2 lit. b)	50		x						
	3 lit. a)	50			x					
	3 lit. b)	50		x						
	4	50		x						
	5 lit. a)	50		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	5 lit. b)	50	✓		x					
Sprawozdanie specjalne 31/2018 – „Dobrostan zwierząt w UE – zmniejszanie przepaści między ambitnymi celami a praktycznym wdrażaniem”	1 lit. a)	100	✓	x						
	1 lit. b)	100	✓			Komisja opracowała standardowy formularz, z którego powinny korzystać państwa członkowskie przy sporządzaniu sprawozdań rocznych składanych Komisji. Komisja zamierza wykorzystać wyniki zgłoszone przez państwa członkowskie do określenia wartości bazowych i docelowych wskaźników dotyczących dobrostanu zwierząt w gospodarstwach, niemniej nie zdefiniowała jeszcze tych wskaźników w celu zmierzenia i porównania, w jakim stopniu państwa członkowskie zachowują zgodność z przepisami w istniejących nadal obszarach ryzyka.				
	1 lit. c)	100	✓			Aby uwzględnić wnioski z opublikowanej oceny unijnej strategii w zakresie ochrony i dobrostanu zwierząt (na lata 2012–2015), Komisja zaplanowała szereg działań następczych: plan działań w zakresie oceny adekwatności unijnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, konsultacje publiczne na temat przeglądu przepisów w tej dziedzinie oraz etykietowanie dotyczące dobrostanu zwierząt. Zgodnie ze stanem na początek 2022 r. w Komisji trwały prace nad stworzeniem planu działań w zakresie wspomnianej oceny adekwatności.				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	2 lit. a)	102	✓	x						🕒
	2 lit. b)	102	✓	x						🕒
	3 lit. a)	103	✗				x			✗
	3 lit. b)	103	✓	x						🕒
	4 lit. a)	104	✓			Państwa członkowskie były zobowiązane przedstawić swoje plany strategiczne WPR do 31 grudnia 2021 r. Będą one miały możliwość zapłacić rolnikom za realizację działań wykraczających poza minimalne wymogi w zakresie dobrostanu zwierząt. Obcinanie ogonów prosiętom zostało zidentyfikowane jako problem, który wymaga rozwiązania na szczeblu politycznym – zgodność z przepisami w zakresie dobrostanu zwierząt powinna zostać osiągnięta dzięki strategii „Od pola do stołu”. Krajowe plany strategiczne nie zostały jeszcze zatwierdzone, a Komisja nie przyjęła jeszcze aktu delegowanego, który uzupełniłby rozporządzenie w sprawie planów strategicznych, jeśli chodzi o dobrostan zwierząt. Nierozstrzygnięta pozostaje kwestia ewentualnego pokrywania się zakresów <i>programów rozwoju obszarów wiejskich</i> i systemów prywatnych obejmujących podobne zobowiązania dotyczące dobrostanu zwierząt.				🕒

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	4 lit. b)	104	✓	x						
	4 lit. c)	104	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 33/2018 – „Zwalczanie pustynnienia w UE – rosnące zagrożenie wymagające intensyfikacji działań”	1 lit. a)	74	✓			Komisja podjęła działania, aby zidentyfikować wskaźniki i zebrać dostępną wiedzę, ale nie opracowała jeszcze metodyki, która pozwoliłaby ocenić zakres pustynnienia i degradacji gruntów w UE.				
	1 lit. b)	74	✓			Komisja podjęła pewne działania (takie jak utworzenie Obserwatorium UE ds. Gleb) w celu systematycznego gromadzenia i wymiany informacji na temat pustynnienia i degradacji gruntów, ale nie opublikowała jeszcze tych danych w czytelnej i przystępnej dla odbiorcy postaci.				
	2	76	✓	x						
	3 lit. a)	78	✓			Komisja sfinansowała stosowne badanie i zwróciła uwagę na kwestię neutralności degradacji gruntów w nowej unijnej strategii dotyczącej gleby, ale nie wyjaśniła jeszcze, w jaki sposób UE zamierza osiągnąć neutralność degradacji gruntów do 2030 r.				
	3 lit. b)	78	✓	x						
	3 lit. c)	78	✓					x		

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 34/2018 – „Pomieszczenia biurowe instytucji UE – dobre praktyki zarządcze, ale i rozmaite uchybienia”	1 (akapit pierwszy)	93	✓			W szeregu dokumentów Komisja zarysowała pewne nadrzędne zasady swojej strategii dotyczącej nieruchomości, lecz niektóre z tych zasad stały się w międzyczasie nieaktualne lub nie obejmują całego zasobu budynków Komisji. Komisja nie zaktualizowała ani nie określiła formalnie głównych zasad podejmowania decyzji w ramach ogólnej strategii w zakresie budynków, która obejmowałaby cały jej zasób nieruchomości.				⚙️
	1 (akapit drugi)	93	✓	x						⚙️
	2 ppkt (i)	94	✓						x	↺
	2 ppkt (ii)	94	✓						x	↺
	3	97	✗	x						⚙️
	4	98	✓	x						⚙️
	5 lit. a)	101	✓	x						⚙️
	5 lit. b)	101	✓			Instytucje uzgodniły wspólne reguły pomiaru w odniesieniu do najważniejszych lokalizacji instytucji UE (Bruksela, Luksemburg i Strasburg). To istotny krok na drodze do zwiększenia możliwości porównywania danych dotyczących powierzchni budynków. Nie uzgodniły jednak				⚙️

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						jeszcze wspólnych wskaźników kosztów i obecnie nie wymieniają się żadnymi informacjami na temat wskaźników powierzchni i kosztów w ramach kontaktów międzyinstytucjonalnych. Dane zawarte w dorocznych dokumentach roboczych dotyczących budynków nie pozwalają na obliczenie ani porównanie tych wskaźników.				
	5 lit. c)	101	✓		x					
Sprawozdanie specjalne 35/2018 – „Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe – należy dołożyć dalszych starań”	1 lit. a)	66	✗		x					
	1 lit. b)	66	✗		x					
	2 lit. a)	69	✓	x						
	2 lit. b)	69	✓	x						
	3 lit. a)	71	✓	x						
	3 lit. b)	71	✓	x						
	3 lit. c)	71	✓	x						
	4 lit. a)	74	✓	x						
	4 lit. b)	74	✓	x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	4 lit. c)	74		x						

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Załącznik 3.2 – Szczegółowy status realizacji zaleceń z 2018 r. zawartych w poszczególnych sprawozdaniach – inne jednostki kontrolowane

Poziom akceptacji zaleceń: przyjęte, przyjęte częściowo, nieprzyjęte.

Terminowość realizacji zaleceń: w terminie, opóźnienie, termin jeszcze nie minął, brak działań, nie dokonano oceny.

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 02/2018 – „Skuteczność zarządzania kryzysowego EBC w odniesieniu do banków”	Europejski Bank Centralny (EBC)									
	1 lit. a)	123		x						
	1 lit. b)	123		x						
	2 lit. a)	124		x						
	2 lit. b)	124		x						
	3 lit. a)	125			x					
	3 lit. b)	125			x					
	3 lit. c)	125		x						
	4	126			x					
	5 lit. a)	127		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	5 lit. b)	127				Utworzenie przez EBC pod koniec 2019 r. niezależnej dyirekcji generalnej zajmującej się kontrolami na miejscu należy uznać za krok w dobrą stronę. Choć ostatnio przeprowadzono procedury rekrutacyjne, aby obsadzić wolne stanowiska, zasoby kadrowe w zakresie kontroli na miejscu wciąż nie wystarczają do bieżącej oceny problemów dotyczących jakości aktywów i kompleksowego uwzględnienia tych zagadnień. W toku kontroli na miejscu w niewystarczającym stopniu uwzględniono kwestię ogólnej jakości aktywów banków, które w ramach <i>procesu przeglądu i oceny nadzorczej</i> (SREP) uzyskały cztery punkty. Nie przewidziano żadnej rezerwy na wypadek sytuacji kryzysowej i wciąż występują ograniczenia, jeśli chodzi o zasoby kadrowe na miejscu, którymi dysponuje EBC (umiejętności, dystrybucja geograficzna, dostępność w danym momencie). W ostatnich latach kompleksowe przeglądy jakości aktywów były przeprowadzone głównie w momencie, gdy dany bank zostawał objęty Jednolitym Mechanizmem Nadzorczym. Niemniej w rzadkich przypadkach były one wykorzystywane do kompleksowej weryfikacji ogólnej jakości aktywów banków, których sytuacja się pogarsza, lub adekwatności wiarytelności tych banków (zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. h) dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz pkt 11 wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie czynników uruchamiających stosowanie środków wczesnej interwencji). Jednocześnie niektóre aspekty związane				

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
						z ryzykiem kredytowym i jakością kredytów w ramach wybranych portfeli były rutynowo oceniane w toku kontroli na miejscu.				
	5 lit. c)	127	✓		x					
	6 lit. a)	128	✓	x						
	6 lit. b)	128	✗				x			✗
	7	129	✗				x			✗
	8	130	✗	x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
Sprawozdanie specjalne 14/2018 – „Europejskie centra doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych – niezbędne są dalsze postępy”	Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)									
	3 lit. a)	68	✓	x						🔄
	3 lit. b)	68	✓	x						🔄
Sprawozdanie specjalne 15/2018 – „Wzmocnienie zdolności sił bezpieczeństwa wewnętrznego w Nigrze i Mali – ograniczone i powolne postępy”	Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)									
	1 (tired pierwsze)	64	✓	x						🔄
	2	65	✓			Misji UE dotyczącej budowania zdolności w Nigrze udało się przyspieszyć obsadzanie wolnych stanowisk. Jeśli chodzi o misję UE dotyczącą budowania zdolności w Mali, brak jest dowodów na wykorzystanie przez nią innowacyjnych rozwiązań w celu obsadzenia takich wolnych stanowisk.				🔄
	3 (tired pierwsze)	66	✓	x						🔄
	4	67	✓	x						🔄

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	5	69			x					
Sprawozdanie specjalne 29/2018 – „EIOPA zapewniła ważny wkład w nadzór i stabilność w sektorze ubezpieczeń, nadal występują jednak istotne problemy”	Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)									
	1 lit. a)	93		x						
	1 lit. b)	93				Ze sprawozdań dotyczących przeglądów partnerskich nie wynika, by poszczególne przeglądy koncentrowały się na jednej kwestii dotyczącej konwergencji praktyk nadzorczych. Ponadto wspomniane przeglądy partnerskie nie zostały zakończone w ciągu jednego roku, choć poczyniono w tym względzie istotne postępy.				
	1 lit. c)	93		x						
	2 lit. a)	96		x						
	2 lit. b)	96		x						
	3 lit. a)	97			x					
	3 lit. b)	97			x					
	4 lit. a)	99		x						
	4 lit. b)	99		x						
	5	100		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	6	101	✓		x					
	7 lit. a)	102	✓	x						
	7 lit. b)	102	✓	x						
	7 lit. c)	102	✓					x		
	8 lit. a)	105	✓	x						
	8 lit. b)	105	✓	x						
	8 lit. c)	105	✓	x						
Sprawozdanie specjalne 34/2018 – „Pomieszczenia biurowe instytucji UE – dobre praktyki zarządcze, ale i rozmaite uchybienia”	Parlament Europejski (PE)									
	1 (akapit pierwszy)	93	✓	x						
	1 (akapit drugi)	93	✓		x					
	2 ppkt (i)	94	✓						x	
	2 ppkt (ii)	94	✓						x	
	3	97	✓	x						
	4	98	✓					x		

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	5 lit. a)	101	✓	x						
	5 lit. b)	101	✓			Instytucje uzgodniły wspólne reguły pomiaru w odniesieniu do najważniejszych lokalizacji instytucji UE (Bruksela, Luksemburg i Strasburg). To istotny krok na drodze do zwiększenia możliwości porównywania danych dotyczących powierzchni budynków. Nie uzgodniły jednak jeszcze wspólnych wskaźników kosztów i obecnie nie wymieniają się żadnymi informacjami na temat wskaźników powierzchni i kosztów w ramach kontaktów międzyinstytucjonalnych. Dane zawarte w dorocznych dokumentach roboczych dotyczących budynków nie pozwalają na obliczenie ani porównanie tych wskaźników.				
	5 lit. c)	101	✓		x					
	Rada Unii Europejskiej (Rada)									
	1 (tiret pierwsze)	93	✓		x					
	1 (tiret drugie)	93	✓	x						
	2 ppkt (i)	94	✓						x	
	2 ppkt (ii)	94	✓						x	
	3	97	✓					x		

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	4	98	✓	x						
	5 lit. a)	101	✓			Rada prowadzi obecnie prace nad nową procedurą w zakresie zarządzania przestrzenią biurową, w ramach której zdefiniowane mają zostać nowe wskaźniki. Prace te nie zostały jednak jeszcze zakończone.				
	5 lit. b)	101	✓			Instytucje uzgodniły wspólne reguły pomiaru w odniesieniu do najważniejszych lokalizacji instytucji UE (Bruksela, Luksemburg i Strasburg). To istotny krok na drodze do zwiększenia możliwości porównywania danych dotyczących powierzchni budynków. Nie uzgodniły jednak jeszcze wspólnych wskaźników kosztów i obecnie nie wymieniają się żadnymi informacjami na temat wskaźników powierzchni i kosztów w ramach kontaktów międzyinstytucjonalnych. Dane zawarte w dorocznych dokumentach roboczych dotyczących budynków nie pozwalają na obliczenie ani porównanie tych wskaźników.				
	5 lit. c)	101	✓		x					
	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE)									
	1 (akapit pierwszy)	93	✓		x					
	1 (akapit drugi)	93	✓	x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	2 ppkt (i)	94							x	
	2 ppkt (ii)	94							x	
	3	97		x						
	4	98		x						
	5 lit. a)	101							x	
	5 lit. b)	101				Instytucje uzgodniły wspólne reguły pomiaru w odniesieniu do najważniejszych lokalizacji instytucji UE (Bruksela, Luksemburg i Strasburg). To istotny krok na drodze do zwiększenia możliwości porównywania danych dotyczących powierzchni budynków. Nie uzgodniły jednak jeszcze wspólnych wskaźników kosztów i obecnie nie wymieniają się żadnymi informacjami na temat wskaźników powierzchni i kosztów w ramach kontaktów międzyinstytucjonalnych. Dane zawarte w dorocznych dokumentach roboczych dotyczących budynków nie pozwalają na obliczenie ani porównanie tych wskaźników.				
	5 lit. c)	101		x						
	Europejski Bank Centralny (EBC)									
	1 (akapit pierwszy)	93		x						

Numer i tytuł sprawozdania	Nr	Punkt sprawozdania specjalnego	Poziom akceptacji	Poziom realizacji						Poziom terminowości
				w pełni zrealizowane	zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo	nie-zrealizowane	brak możliwości wydania opinii	nie-aktualne	
	1 (akapit drugi)	93	✓	x						
	2 ppkt (i)	94	✓						x	
	2 ppkt (ii)	94	✓						x	

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Załącznik 3.3 – Sprawozdania specjalne, w przypadku których Komisja zrealizowała wszystkie zalecenia w pełni lub w przeważającej mierze

- [Sprawozdanie specjalne 05/2018](#) – „Energia ze źródeł odnawialnych na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – istnieje istotna potencjalna synergia, lecz w większości przypadków nie została ona wykorzystana”
- [Sprawozdanie specjalne 07/2018](#) – „Unijna pomoc przedakcesyjna dla Turcji – jak dotąd przyniosła jedynie ograniczone rezultaty”
- [Sprawozdanie specjalne 08/2018](#) – „Unijne wsparcie dla inwestycji produkcyjnych w przedsiębiorstwach – wymagany większy nacisk na trwałość”
- [Sprawozdanie specjalne 11/2018](#) – „Nowe formy finansowania projektów w zakresie rozwoju obszarów wiejskich – rozwiązania prostsze, lecz nieukierunkowane na rezultaty”
- [Sprawozdanie specjalne 12/2018](#) – „Sieci szerokopasmowe w państwach członkowskich UE – pomimo poczynionych postępów nie wszystkie cele strategii »Europa 2020« zostaną osiągnięte”
- [Sprawozdanie specjalne 14/2018](#) – „Europejskie centra doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych – niezbędne są dalsze postępy”
- [Sprawozdanie specjalne 15/2018](#) – „Wzmocnienie zdolności sił bezpieczeństwa wewnętrznego w Nigrze i Mali – ograniczone i powolne postępy”
- [Sprawozdanie specjalne 20/2018](#) – „Afrykańska architektura pokoju i bezpieczeństwa – konieczna jest zmiana ukierunkowania wsparcia unijnego”
- [Sprawozdanie specjalne 21/2018](#) – „Wybór i monitorowanie projektów finansowanych w ramach EFRR i EFS w latach 2014–2020 są nadal ukierunkowane głównie na produkty”
- [Sprawozdanie specjalne 23/2018](#) – „Zanieczyszczenie powietrza — nasze zdrowie nadal nie jest wystarczająco chronione”
- [Sprawozdanie specjalne 24/2018](#) – „Wykorzystanie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacyjnych odnawialnych źródeł energii w projektach demonstracyjnych na skalę komercyjną w UE – w ostatnim dziesięcioleciu nie zostały osiągnięte zamierzone postępy”
- [Sprawozdanie specjalne 26/2018](#) – „Szereg opóźnień we wdrażaniu informatycznych systemów celnych: jak do nich doszło?”

- o **Sprawozdanie specjalne 35/2018** – „Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe – należy dołożyć dalszych starań”

Uwaga: Z powyższego wykazu wyłączono cztery zalecenia, które nie wymagały przeprowadzenia oceny stanu realizacji, ponieważ były już nieaktualne, oraz 16 zaleceń, których termin realizacji upływał po momencie przeprowadzenia niniejszego przeglądu przez Trybunał.

Załącznik

Stan realizacji zaleceń z rozdziału 3 sprawozdania rocznego za 2018 r.

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
2018	Zalecenie 3.1 – Komisja powinna działać na rzecz uwzględnienia w oświadczeniach programowych wskaźników, które: a) zapewniają bardziej użyteczne informacje na temat osiągnięć w ramach unijnych programów wydatków dzięki lepszej równowadze między aspektami wkładów, produktów, rezultatów i oddziaływania. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.	X					
2018	Zalecenie 3.1 – Komisja powinna działać na rzecz uwzględnienia w oświadczeniach programowych wskaźników, które: b) są jasno powiązane z działaniami finansowanymi z unijnych programów wydatków. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.		X				

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
2018	Zalecenie 3.1 – Komisja powinna działać na rzecz uwzględnienia w oświadczeniach programowych wskaźników, które: c) odzwierciedlają osiągnięcia tych programów, a nie wyniki Komisji lub innych organów wdrażających te inicjatywy. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.		X				
2018	Zalecenie 3.1 – Komisja powinna działać na rzecz uwzględnienia w oświadczeniach programowych wskaźników, które: obejmują cele danego programu. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.		X				
2018	Zalecenie 3.2 – Aby umożliwić obliczenie postępu w osiąganiu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego, Komisja powinna zaproponować ramy wykonania dla wszystkich programów, przy czym odnośne wskaźniki wykonania muszą posiadać podane niżej cechy. Jeśli Komisja uzna, że cechy te nie są istotne dla konkretnego wskaźnika, powinna uzasadnić takie stanowisko w oświadczeniu programowym:			X			

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
	a) należy określić ilościowo poziom wyjściowy, wskazując przy tym rok wyjściowy. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.						
2018	Zalecenie 3.2 – Aby umożliwić obliczenie postępu w osiągnięciu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego, Komisja powinna zaproponować ramy wykonania dla wszystkich programów, przy czym odnośne wskaźniki wykonania muszą posiadać podane niżej cechy. Jeśli Komisja uzna, że cechy te nie są istotne dla konkretnego wskaźnika, powinna uzasadnić takie stanowisko w oświadczeniu programowym: b) należy określić ilościowo cele pośrednie. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.			X			

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
2018	Zalecenie 3.2 – Aby umożliwić obliczenie postępu w osiągnięciu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego, Komisja powinna zaproponować ramy wykonania dla wszystkich programów, przy czym odnośne wskaźniki wykonania muszą posiadać podane niżej cechy. Jeśli Komisja uzna, że cechy te nie są istotne dla konkretnego wskaźnika, powinna uzasadnić takie stanowisko w oświadczeniu programowym: c) należy określić ilościowo poziom docelowy, wskazując przy tym rok, w którym poziom ten ma zostać osiągnięty. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.			X			
2018	Zalecenie 3.2 – Aby umożliwić obliczenie postępu w osiągnięciu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego, Komisja powinna zaproponować ramy wykonania dla wszystkich programów, przy czym odnośne wskaźniki wykonania muszą posiadać podane niżej cechy. Jeśli Komisja uzna, że cechy te nie są istotne dla konkretnego wskaźnika, powinna uzasadnić takie stanowisko w oświadczeniu programowym:						X

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
	d) należy zagwarantować niezbędny poziom jakości danych, tak aby można z łatwością obliczyć postęp w osiągnięciu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.						
2018	Zalecenie 3.3 – Komisja powinna dążyć do tego, by otrzymywać w terminie informacje dotyczące wyników odnoszące się do wszystkich wskaźników wykonania, np. przez wprowadzenie nowych narzędzi sprawozdawczości w ramach platform internetowych. Termin realizacji: uruchomienie projektu w 2021 r.	X					
2018	Zalecenie 3.4 – Komisja powinna udokumentować proponowane poziomy docelowe, tak aby <i>władza budżetowa</i> mogła ocenić, na ile są one ambitne. Należy zaproponować poziomy docelowe dla wszystkich wskaźników w programach wydatków. Termin realizacji: publikacja w 2022 r. oświadczeń programowych dołączonych do budżetu na 2023 r.			X			

Rok	Zalecenie Trybunału	Osiągnięty postęp – analiza Trybunału					
		w pełni zrealizowane	zrealizowane		niezrealizowane	nie dotyczy	niewystarczające dowody
			zrealizowane w przeważającej mierze	zrealizowane częściowo			
2018	Zalecenie 3.5 – Komisja powinna wprowadzić dalsze udoskonalenia do przeglądu wyników programów, w szczególności przez: a) wykorzystywanie jednej metody przy obliczaniu postępów w osiągnięciu poziomu docelowego względem poziomu wyjściowego. Jeśli Komisja uzna, że takie rozwiązanie nie jest wykonalne w odniesieniu do konkretnego wskaźnika, powinna uzasadnić przyjęte podejście w przeglądzie wyników programów. Termin realizacji: publikacja przeglądu wyników programów w 2021 r.	X					
2018	Zalecenie 3.5 – Komisja powinna wprowadzić dalsze udoskonalenia do przeglądu wyników programów, w szczególności przez: b) wyjaśnienie przyczyn, które stały za wyborem określonych wskaźników wykonania w poszczególnych programach. Termin realizacji: publikacja przeglądu wyników programów w 2021 r.	X					

**Odpowiedzi instytucji do sprawozdania
Europejskiego Trybunału
Obrachunkowego dotyczącego
wyników wykonania budżetu UE –
stan na koniec 2021 r.**

Spis treści

	Strona
Rozdział 1	
Uwzględnianie przekrojowych priorytetów politycznych Komisji w budżecie UE	
Odpowiedzi Komisji Europejskiej	154
Rozdział 2	
Ramy wykonania dotyczące przekrojowych priorytetów politycznych Komisji	
Odpowiedzi Komisji Europejskiej	159
Rozdział 3	
Monitorowanie działań podjętych w związku z zaleceniami	
Odpowiedzi Komisji Europejskiej	166
Odpowiedzi Europejskiego Banku Centralnego	178
Załącznik	
Monitorowanie działań podjętych w związku z zaleceniami z rozdziału 3 sprawozdania rocznego za 2018 r.	
Odpowiedzi Komisji Europejskiej	179

ODPOWIEDZI KOMISJI NA SPRAWOZDANIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO DOTYCZĄCE WYNIKÓW WYKONANIA BUDŻETU UE – STAN NA KONIEC 2021 R.

„ROZDZIAŁ 1 – UWZGLĘDNIANIE PRZEKROJOWYCH PRIORYTETÓW POLITYCZNYCH KOMISJI W BUDŻECIE UE”

WPROWADZENIE DO ODPOWIEDZI KOMISJI

Komisja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w sprawozdaniu rocznym ETO dotyczącym wykonania za 2021 r. skupiono się na uwzględnianiu danych kwestii w polityce.

Uwzględnianie takie jest podstawowym sposobem, z jakiego korzysta Komisja, by realizować cele horyzontalne, takie jak walka ze zmianą klimatu lub wspieranie rozwoju społeczeństwa, w którym panuje większe równouprawnienie płci, przy jednoczesnym utrzymaniu zdecydowanego ukierunkowania programów wydatków na realizację konkretnych celów UE w odpowiednich obszarach polityki. W przypadku wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 uwzględnianie danych kwestii w polityce omawiano ze współprawodawcami, a wypracowane w ten sposób porozumienie zapisano w porozumieniu międzyinstytucjonalnym. Tym dokumentem Komisja kieruje się przy wdrażaniu WRF na lata 2021–2027.

Jak stwierdzono w sprawozdaniu Trybunału (pkt 1.14), w porozumieniu międzyinstytucjonalnym zobowiązano Komisję, by nadal w różnym stopniu uwzględniała dane kwestie w poszczególnych obszarach. Poza względami politycznymi zróżnicowanie to odzwierciedla również ograniczenia, jeżeli chodzi o zasoby i systemy informacyjne. Podczas gdy w przypadku niektórych priorytetów, takich jak klimat i różnorodność biologiczna, istnieją pewne wyraźne zobowiązania do monitorowania wydatków na wkłady, w żadnym obszarze zobowiązania nie obejmują pomiaru rezultatów (w przeciwieństwie do wkładów).

Oprócz ujęcia ambicji w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, Komisja ogłosiła swoje ambicje dotyczące ram wykonania budżetu, w tym priorytetów uwzględnionych w różnych obszarach, w opublikowanym w czerwcu 2021 r. komunikacie w sprawie ram wykonania na potrzeby budżetu UE (COM(2021) 366, dostępnym pod adresem: (<https://europa.eu/!8DF8RG>). Komunikat ten stanowi podstawę ambitnego programu prac, w tym projektów pilotażowych na potrzeby zagregowanego pomiaru rezultatów uzyskanych w określonych obszarach ze wszystkich interwencji z budżetu UE. Obecnie trwają prace w tym obszarze. Chociaż Komisja pozostaje w pełni zaangażowana, postępy w tym obszarze następują jednak wolniej z powodu bezprecedensowych kryzysów i wstrząsów, które nastąpiły w trakcie przyjmowania i od czasu przyjęcia WRF i wymagały od Komisji pełnej uwagi. Biorąc pod uwagę okoliczności i ograniczenia, jakie one nakładają, Komisja skoncentrowała się na zapewnieniu zgodności ze swoimi zobowiązaniami prawnymi.

Z punktu widzenia metod ramy wykonania jakiegokolwiek programu wydatków UE nie muszą obejmować ani celów szczegółowych, ani wskaźników bezpośrednio związanych z priorytetami horyzontalnymi (w przeciwieństwie do priorytetów specyficznych dla programu). Ostateczne cele szczegółowe i kluczowe wskaźniki wykonania w aktach podstawowych poszczególnych programów wydatków UE są w każdym razie wynikiem procesu negocjacji ze współprawodawcami. Przy opracowaniu WRF na lata 2021–2027 Komisja starała się również ograniczyć liczbę celów

szczegółowych i kluczowych wskaźników wykonania oraz ściśle je ze sobą powiązać, co było też odpowiedzią na odpowiednie zalecenie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (zalecenie 3 ze sprawozdań rocznych ETO za rok budżetowy 2017). W związku z tym Komisja nie oczekuje, że kluczowe wskaźniki wykonania będą w jakikolwiek sposób całościowo obejmować priorytety horyzontalne, a tym bardziej cele zrównoważonego rozwoju.

W tym kontekście w sprawozdawczości na temat wpływu uzyskanego dzięki różnym programom wydatków należy ostrożnie agregować dostępne informacje.

W niektórych punktach (np. 1.29, 1.31, 1.44, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12) ETO odnosi się do ustaleń ze swoich poprzednich sprawozdań. Odpowiedzi Komisji na te ustalenia zawarte w tych sprawozdaniach pozostają aktualne.

UWZGLĘDNIANIE PRZEKROJOWYCH PRIORYTETÓW POLITYCZNYCH W WYBRANYCH UNIJNYCH PROGRAMACH BUDŻETOWYCH

Ramy w celu ujęcia przekrojowych priorytetów politycznych w WRF na lata 2021–2027

1.17 Jak przyznaje ETO, porozumienie międzyinstytucjonalne nie zobowiązuje Komisji do monitorowania wkładu całości wydatków UE w transformację cyfrową. Dlatego nie prowadzi się obecnie takiego monitorowania.

Metody monitorowania wydatków w odniesieniu do niektórych przekrojowych priorytetów politycznych

Klimat

1.29 Komisja nieustannie dąży do dokonywania pomiaru wkładów wspólnej polityki rolnej w możliwie najbardziej wiarygodny sposób oparty w możliwie największym stopniu na dowodach naukowych, a jednocześnie ma na uwadze fakt, że stosowana metodyka musi być prosta we wdrażaniu i że należy unikać nadmiernych obciążeń administracyjnych. Komisja zgadza się zmienić współczynniki korygujące, o których mowa w art. 100 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/2115, jeżeli taka zmiana będzie uzasadniona możliwością bardziej precyzyjnego monitorowania wydatków przeznaczanych na realizację celów środowiskowych i klimatycznych.

1.31 Komisja zaktualizowała swoją metodę monitorowania wydatków związanych z różnorodnością biologiczną zgodnie z badaniem opublikowanym w maju 2022 r. i zastosowała ją w całym budżecie UE w kontekście sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania za 2021 r./projektu budżetu na 2023 r.

Kwestia płci

1.36 Komisja świadomie podjęła decyzję o włączeniu do swojej metody monitorowania wydatków związanych z równouprawnieniem płci, także interwencji lub działań w programach, które w swoich aktach podstawowych mogą nie zawierać celów odnoszących się do kwestii płci lub wskaźników segregowanych według kryterium płci. Wynika to stąd, że z jednej strony akty podstawowe dotyczące WRF na lata 2021–2027 zostały już przyjęte (w związku z czym wskazano, w jakim

zakresie uwzględniają one cele odnoszące się do kwestii płci lub wymogi dotyczące danych), a z drugiej strony programy zawierają wystarczające uzasadnienie faktycznego wkładu, jaki wniosą w praktyce, niezależnie od istnienia wskaźników w ich akcie podstawowym.

1.37 Komisja udostępnia na swojej ogólnodostępnej stronie internetowej wszystkie informacje potrzebne stronom zainteresowanym uzyskaniem jednej zagregowanej (ważonej) wartości nominalnej, jeżeli chodzi o wkład budżetu UE w zwiększanie równouprawnienia płci. Przypisywanie wagi, zarówno w ramach narzędzia EIGE, jak i rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, jest procesem sztucznym, stanowi zwykłe założenie metodologiczne i jest powszechnie uznawane za jeden ze sposobów oszacowania rzeczywistej kwoty danej interwencji, która faktycznie jest skutecznie przeznaczona na promowanie równości płci.

Cele zrównoważonego rozwoju

1.39 Zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym towarzyszącym WRF na lata 2021–2027 Komisja zobowiązała się uwzględnić cele zrównoważonego rozwoju we wszystkich stosownych programach (zob. pkt 1.14 powyżej). Komisja wykazała, że wywiązuje się z tego zobowiązania, podając w swoich sprawozdaniach przykłady na to, jak stosowne programy przyczyniają się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA REALIZOWANIA PRZEKROJOWYCH PRIORYTETÓW POLITYCZNYCH

1.41 Komisja przypomina, że zobowiązała się do składania sprawozdań na temat realizacji zobowiązań podjętych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym w odniesieniu do priorytetów horyzontalnych, które zamierza uwzględniać w polityce, choć w różnym zakresie. Żadne ze zobowiązań nie dotyczy obecnie pomiaru danych rezultatów, a tym bardziej ich osiągania. Mimo to Komisja jest jednak zdecydowanie zdania, że zagregowany pomiar rezultatów różnorodnych interwencji budżetowych w obszarach uwzględnionych w polityce jest ważny.

W tym celu Komisja rozpoczęła projekt pilotażowy polegający na ustanowieniu niezbędnych metod uwzględniających odpowiednie ograniczenia. Komisja zawsze podkreślała, że przekraczanie celów, do których osiągnięcia się zobowiązała, podlega ograniczeniom zasobów z administracyjnego punktu widzenia. Komisja musiała również zarządzać bezprecedensowymi kryzysami i wstrząsami, które pojawiły się w trakcie przyjmowania WRF lub po ich przyjęciu, co negatywnie wpłynęło na postępy w tej dziedzinie.

Sprawozdawczość w ramach sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania co do postępów w uwzględnianiu poszczególnych celów w polityce

1.43 Tę pierwszą – Zakresy, w jakich Komisja planuje uwzględnić w polityce priorytety horyzontalne omawiane w niniejszym sprawozdaniu, są różne. W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania stwierdzono, że zakres włączenia kluczowych nadrzędnych celów polityki do programów finansowanych z budżetu UE jest w pełni zgodny z planami lub zobowiązaniami Komisji.

Tiret drugie – Jak wyjaśniono na przykład w odpowiedziach Komisji na sprawozdanie specjalne ETO dotyczące wydatków na rzecz klimatu w WRF na lata 2014–2020, szacunki Komisji dotyczące wkładu budżetu UE w zmianę klimatu są w każdym momencie bieżącego roku, ale także w przeszłości i w przyszłości, odzwierciedleniem najlepszych dostępnych w danym czasie informacji. Komisja zobowiązuje się do aktualizowania swoich szacunków w miarę dostępności nowych informacji oraz do przekazywania w przejrzysty sposób wszystkich informacji, na których opierają się jej szacunki.

Tiret trzecie – W odniesieniu do stwierdzenia ETO w tiret trzecim w pkt 1.43 Komisja zauważa, że opisując zakres, w jakim zaktualizowała metodę monitorowania wydatków na rzecz różnorodności biologicznej, Komisja użyła przysłówka „w dużej mierze” właśnie po to, by wskazać, że aktualizacja obejmowała większość programów, a nie wszystkie.

Tiret czwarte – W poprzednich sprawozdaniach ETO sformułował zarzut, że budżet UE jest w dużej mierze neutralny pod względem płci. Pilotażowa faza zastosowania metod pozwoliła jednak wykazać, że większość budżetu UE może potencjalnie pozytywnie przyczynić się do równouprawnienia płci. Nie jest to sprzeczne ze stwierdzeniem ETO, że w przypadku około 4 % budżetu UE wiadomo, że przyczynia się do zwiększenia równouprawnienia płci. Komisja jasno stwierdza, że działania oznaczone jako „0*” mają potencjał wnoszenia wkładu, ale w żadnym wypadku go nie gwarantują, oraz że ustalenie, w jakim stopniu wnoszą one wkład (a nawet czy taki ewentualny wkład jest pozytywny czy negatywny) wymaga dalszej analizy i danych. Należy przypomnieć, że chodzi tu o nowatorską metodykę i zastosowano ją po raz pierwszy dopiero na zasadzie pilotażowej, tak że istnieje szeroki margines dalszego rozwoju.

1.44 Tiret pierwsze – zob. odpowiedź Komisji do pkt 2.15.

Tiret drugie – Ze względu na fakt, że płeć była istotnym celem przy opracowywaniu komponentu objętego zarządzaniem dzielonym, Komisja zaliczyła program EFS+ w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania do programów, które uzyskały maksymalnie 1 punkt. Uwzględnianie aspektu płci jest w szczególności zasadą horyzontalną EFS+. Aspekt ten należy uwzględniać na wszystkich etapach przygotowania, realizacji, monitorowania i oceny wszystkich programów EFS+. W ramach zarządzania dzielonego EFS+ państwa członkowskie mają ponadto obowiązek programowania ukierunkowanych działań mających na celu zwiększenie trwałego udziału kobiet w zatrudnieniu i rozwój ich kariery zawodowej, a wszystkie kryteria i procedury wyboru stosowane w przypadku EFS+ muszą zapewniać równouprawnienie płci. Wszystkie dane osobowe i wskaźniki EFS+ będą ponadto przedstawiane w podziale na płeć.

Jeżeli chodzi o faktyczne zobowiązania w 2021 r. istotne z punktu widzenia równouprawnienia płci, które zgłoszono w dokumencie programowym, przypisano im 0 pkt ze względu na fakt, że wdrażanie nie rozpoczęło się i nie przyjęto żadnych programów państw członkowskich.

Informacje na temat tego, czy wydatki przyczyniają się do realizowania wielu priorytetów jednocześnie

1.45 Komisja przypomina, że za każdym razem, gdy jedno działanie przyczynia się do osiągnięcia więcej niż jednego celu, należy odnosić się do synergii zamiast podwójnego zliczania (z negatywną konotacją).

Pomiar wyników

1.50 Zob. odpowiedź Komisji do pkt 2.48.

1.51 Komisja określiła ambitny cel, aby w okresie obowiązywania WRF na lata 2021–2027 wykroczyć poza zobowiązania zawarte w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, jeśli chodzi o uwzględnianie danych kwestii w polityce. Tempo postępów w tym zakresie zależy od dostępnych zasobów. Kilka nieprzewidzianych wydarzeń, które nastąpiły w trakcie przyjmowania WRF i po ich przyjęciu, wymagało kompleksowej reakcji ze strony Komisji, w tym poprzez reorientację wykonania budżetu.

Nie ujmując nic znaczeniu fińskiego przykładu, Komisja uważa, że aby móc porównywać równoważne sytuacje należałoby przy porównaniu z działaniami wspieranymi w ramach fińskiej polityki rozwojowej, uwzględnić pełen zakres działań wspieranych z budżetu UE. Komisja ustanowiła wspólne wskaźniki dla konkretnych polityk, takich jak polityka spójności czy RRF. Trudność polega na tym, by mieć jednolite wskaźniki, które można stosować w odniesieniu do całego zakresu działań finansowanych z budżetu UE.

Przeprowadzony przez Komisję przegląd informacji sprawozdawczych

1.52 Komisja dokłada wszelkich starań, by przedstawiane w jej sprawozdaniach informacje na temat wyników były wysokiej jakości. Staranie to oznacza również, że w przypadku wykrycia błędów Komisja koryguje je w przejrzysty sposób.

Załącznik 1.1 – Uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w ocenach skutków

W ocenie skutków Komisja nie uznała różnorodności biologicznej za kluczowy priorytet horyzontalny dla Cyfrowej Europy. W ocenie skutków na s. 65 wspomniano o możliwości osiągnięcia synergii w ramach programu „Cyfrowa Europa” z programem LIFE.

Załącznik 1.3 – Poziomy docelowe dotyczące wydatków zdefiniowane w odniesieniu do przekrojowych priorytetów politycznych

Zgodnie z załącznikiem 2.2 do rozdziału 2 w podstawie prawnej programu „Cyfrowa Europa” nie przewidziano docelowego poziomu wydatków na klimat.

ODPOWIEDZI KOMISJI NA SPRAWOZDANIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO DOTYCZĄCE WYNIKÓW WYKONANIA BUDŻETU UE – STAN NA KONIEC 2021 R.

„ROZDZIAŁ 2 – RAMY WYKONANIA DOTYCZĄCE PRZEKROJOWYCH PRIORYTETÓW POLITYCZNYCH KOMISJI”

WSTĘP

2.3 W swoich sprawozdaniach z wykonania budżetu Komisja dąży do osiągnięcia równowagi między kompleksowością a zwięzłością, tak aby sama sprawozdawczość była przydatna i przyjazna dla czytelnika. Decydując o rodzaju informacji i poziomie szczegółowości, Komisja wykorzystuje uzgodnienia dokonane ze współprawodawcami w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami (porozumienie międzyinstytucjonalne). Oznacza to, że nie we wszystkich dziedzinach przekrojowych dane podaje się w taki sam sposób.

W sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania dotyczącym budżetu UE za 2021 r. zawarto jednak szczegółowe informacje na temat nowej pilotażowej metody monitorowania wkładu na rzecz równouprawnienia płci. Wkład na rzecz realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju ustala się przez podawanie danych na temat konkretnych przykładów.

PRIORYTETY DOTYCZĄCE KLIMATU I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W RAMACH WYKONANIA

Wkład budżetu UE na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej

2.9–2.12 Jeżeli chodzi o sprawozdawczość w zakresie wydatków na rzecz klimatu, Komisja odsyła do swoich odpowiedzi na sprawozdanie specjalne ETO nr 9/2022 dotyczące wydatków na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020.

W odniesieniu do różnorodności biologicznej Komisja opublikowała w czerwcu 2022 r. nową metodę monitorowania wydatków na rzecz różnorodności biologicznej¹ opartą na szeroko zakrojonym badaniu zewnętrznym². Ma ona zapewnić wiarygodne monitorowanie i wyeliminować niedociągnięcia stwierdzone w drodze oceny *ex post* poprzedniej metody monitorowania i konkretnych zaleceń.^{[1][2]} Nowa metoda nie umożliwia monitorowania wydatków, które mogą być szkodliwe dla różnorodności biologicznej, biorąc pod uwagę, że w WRF na lata 2021–2027 skoncentrowano się na uwzględnieniu zasady „nie czynić poważnych szkód” we wszystkich funduszach i programach UE.

1 https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/pdf/Biodiversity_tracking_methodology_for_each_programme_except_CAP.pdf

2 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/793eb6ec-dbd6-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-258471562>

Sprawozdawczość na temat wkładu budżetu UE na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej

2.14 Komisja dokłada wszelkich starań, by w swoich sprawozdaniach przedstawiać informacje wysokiej jakości na temat wyników i nadal zwiększa wiarygodność i jakość przekazywanych informacji. Oznacza to również, że w przypadku wykrycia błędów Komisja informuje o nich w przejrzysty sposób.

Sprostowanie dotyczy jedynie tomu II (załączniki 1 i 4). Komisja jest przekonana, że dzięki skorygowaniu tych błędów sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE zawiera obecnie najbardziej aktualne i dokładne informacje.

2.15 Komisja zauważa, że monitorowanie wydatków związanych z klimatem wdrożono na lata 2014–2020 i ETO ujął już tę kwestię w swoim sprawozdaniu specjalnym nr 09/2022. Komisja odsyła też do swoich odpowiedzi na sprawozdanie specjalne nr 31/2016.

Dla zachowania spójności Komisja stosuje również tę samą metodę w odniesieniu do obecnego okresu przejściowego. 1 stycznia 2023 r. rozpocznie się wdrażanie nowej WPR z stosowaniem metody monitorowania wydatków na rzecz klimatu na lata 2023–2027 zgodnie z przepisami art. 100 rozporządzenia (UE) 2021/2115.

2.16 Komisja odsyła do swoich odpowiedzi przedstawionych w sprawozdaniu specjalnym nr 13/2020.

2.18 Zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z 16 grudnia 2020 r.³, Komisja ma obowiązek *uwzględniania* nakładających się na siebie aspektów i robi to rutynowo. Na przykład jeżeli Komisja uzna, że dana działalność przyczynia się do przeciwdziałania zmianie klimatu, nie wyklucza jej z puli działań, których (potencjalny) wkład w przywrócenie różnorodności biologicznej Komisja ocenia, właśnie dlatego, że uważa, że realizacja tych dwóch celów może przynieść efekt synergii.

Sprawozdawczość dotycząca dokładnego zakresu takiego pokrywania się działań (niewymagana w porozumieniu międzyinstytucjonalnym) jest technicznie skomplikowana i niewykonalna przy zastosowaniu obecnych systemów. Wynika to stąd, że różne priorytety horyzontalne są monitorowane na różnych poziomach szczegółowości, w oparciu o różne mechanizmy i systemy informatyczne.

2.19 Komisja wzięła pod uwagę wszystkie przypadki pokrywania się działań, o których mówi ETO w pkt 2.19, zgodnie z wymogami porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Monitorowanie wydatków i wykorzystanie szacunków w sprawozdaniach z postępów

2.23–2.24 Jak wyjaśniono w odpowiedziach na sprawozdanie specjalne w sprawie wydatków na rzecz klimatu w latach 2014–2020, fakt, że budżet UE obejmuje działania o charakterze wieloletnim, realizowane w bardzo różnych trybach, oznacza, że jedynym sposobem zapewnienia w czasie rzeczywistym rocznego oszacowania wkładu budżetu UE w przeciwdziałanie zmianie klimatu jest zagregowanie wydatków, które znajdują się na różnych etapach cyklu wydatkowania.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32020Q1222%2801%29>

Z tego właśnie powodu Komisja regularnie aktualizuje również dane z przeszłości w świetle wszelkich nowo dostępnych informacji.

2.25 W związku ze stwierdzonym ryzykiem nieosiągnięcia poziomu docelowego w wysokości 35 % wydatków na klimat na lata 2023–2024 podmioty odpowiedzialne za programowanie zwiększyły do jesieni 2022 r. inwestycje w działania w dziedzinie klimatu w programie prac DG RTD. Ostateczna wartość na podstawie szacunków *ex ante* wynosi 35,6 % (ok. 170 mln EUR powyżej docelowego poziomu 35 %).

UWZGLĘDNIANIE KWESTII RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI W RAMACH WYKONANIA

Uwzględnianie aspektu płci

2.31 Komisja zauważa, że opublikowane w maju 2021 r. sprawozdanie z kontroli dotyczące uwzględniania aspektu płci w budżecie UE, o której wspomina ETO (sprawozdanie specjalne nr 10/2021⁴), dotyczyło głównie struktury WRF na lata 2014–2020.

Wkład z budżetu UE w propagowanie równouprawnienia płci

2.35 W przypadku EFS+ Komisja przyznaje, że tekst, o którym mowa w pkt 2.35, pojawił się w wyniku błędu pisarskiego (z przyczyn technicznych odniesienie to zostało wprowadzone ręcznie w tabeli i w tych dwóch przypadkach nie zostało odpowiednio zaktualizowane). Pod tabelą powinien pojawić się tylko jeden podpis w brzmieniu: „Skonsolidowane informacje na temat zrealizowanych zobowiązań rocznych (kwota wg punktacji w ramach poszczególnych programów w mln EUR)”.

Jeżeli chodzi o odniesienie do sformułowania zawartego w dokumencie programowym dotyczącym programu „Horyzont Europa” w pkt 2.35, Komisja pragnie wyjaśnić, że odnosi się ono do potrzeby opracowania specjalnego systemu, specyficznego dla programu „Horyzont Europa”, w celu oznaczenia działań w ramach programu i przydzielonego budżetu, tak by można je było zgłaszać zgodnie z nowo opracowaną metodą Komisji, w oparciu o którą prowadzona jest cała sprawozdawczość objęta sekcją 6.4.

2.36 Zgłoszone kwoty dotyczące równouprawnienia płci odnoszą się do rocznych zobowiązań realizowanych w ramach każdego programu (kwota wg punktacji w ramach poszczególnych programów w mln EUR). Suma zobowiązań zgłoszonych w ramach liczby punktów, do których kwalifikuje się program, jest równa kwocie zobowiązań w ramach wykonania uchwalonego budżetu w 2021 r. Do celów metody nie zgłasza się kwot wniesionych na promowanie równouprawnienia płci w ramach REACT-EU.

W ograniczonej liczbie przypadków zaktualizowano dane liczbowe istotne dla równouprawnienia płci, aby uwzględnić bardziej aktualne informacje otrzymywane od właściwych dyrekcji generalnych (DG).

2.38 Informacje co do kwot wkładów na rzecz równouprawnienia płci udostępniono w odniesieniu do wszystkich poszczególnych programów w przejrzysty sposób. Komisja przyznaje, że w projekcie

⁴ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_PL.pdf

budżetu (PB) na 2023 r. oraz w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania dotyczącym budżetu UE nie przedstawiono jeszcze skonsolidowanych informacji na temat kwot wkładów na rzecz równouprawnienia płci (1 punkt i 2 punkty). Komisja zadba o to, by skonsolidowane informacje były już dostępne w projekcie budżetu na 2024 r.

Jeżeli chodzi o listę z maksymalną punktacją przyznaną dla poszczególnych programów, Komisja ustaliła, że różnica ta wynika w odniesieniu do:

1 punktu: z zaliczenia EFS+ do 1 punktu (komponent objęty zarządzaniem dzielonym). Wynika to z faktu, że punktację przyznaje się ściśle na podstawie koncepcji/ram wykonania programu, a nie na podstawie kwoty zobowiązań na 2021 r. (w przypadku komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym kwota ta wynosi 0 EUR ze względu na brak programowania/wdrożenia). Z uwagi na późne przyjęcie rozporządzenia w sprawie EFS+ (czerwiec 2021 r.) oraz priorytetowe traktowanie przez organy państw członkowskich innych instrumentów służących przeciwdziałaniu skutkom pandemii COVID-19 (REACT-EU, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa CRII i CRII+), przyjęcie programów EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym zostało odroczone do 2022 r., a transza środków na 2021 r. została przeprogramowana. W rezultacie w 2021 r. nie przyjęto, nie oszacowano ani nie zaprogramowano żadnych wydatków w ramach komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym. Tabela zawierająca kwoty w dokumencie programowym zostanie zatem zaktualizowana po przyjęciu wszystkich programów EFS+;

punktacji 0*: w przypadku Europejskiego Funduszu Obronnego ocena została na zasadzie ostrożności zmieniona na 0 punktów (z punktacji 0*). W związku z tym w projekcie budżetu na 2023 r. punktacja 0* odnosi się do 29 programów.

2.40 W przypadku zsumowanych kwot programów, które otrzymały 1 punkt lub 2 punkty bądź punktację 0*, Komisja odnosi się w szczególności do programu, który albo *wnosi wkład* (1 punkt lub 2 punkty) albo ma *potencjał wniesienia wkładu* (punktacja 0*). Jest to zgodne z definicją poszczególnych punktacji. Zsumowanie to ma na celu podkreślenie potencjalnego znaczenia budżetu UE dla równouprawnienia płci oraz potrzebę dalszego ukierunkowania go na ten cel, w miarę możliwości w zakresie obecnych WRF.

2.41 Komisja postanowiła wykorzystać punktację 0*, by zwrócić uwagę na działania, które mogą przyczynić się do równouprawnienia płci, tak by faktyczne wykonanie budżetu było jak najbardziej ukierunkowane na jak najwięcej wyników poprawiających sytuację w zakresie równouprawnienia płci. Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) również przewiduje tę pośrednią punktację 0*. Komisja bardzo wyraźnie stwierdziła, że w przyszłości wynik ten może zostać zmieniony na 0 punktów, 1 punkt lub 2 punkty wyłącznie na podstawie potwierdzających ten wynik analiz lub danych.

2.42 Wszystkie programy zawierają uzasadnienie przyznanej punktacji w podsekcji „Kluczowe osiągnięcia i wyniki”, która zawiera przegląd adekwatności programu na podstawie literatury naukowej oraz, w stosownych przypadkach, sposób uwzględniania aspektu płci w jego podstawie prawnej/ramach wykonania/planach prac. Jedynym wyjątkiem jest dokument programowy dotyczący mechanizmu sprawiedliwej transformacji oraz, w części, dokument programowy dotyczący Programu UE dla zdrowia, w którym podano wyjaśnienie tylko jednej z dwóch punktacji. W przypadku gdy przyznano jedynie punktację 0*, dokumenty programowe mogą nie zawierać uzasadnienia tej punktacji (np. w przypadku funduszu innowacyjnego). Jest to zgodne z metodą, zgodnie z którą wymagane jest uzasadnienie przy przyznawaniu 0 punktów, 1 punktu i 2 punktów.

2.43 Tiret pierwsze – jeżeli chodzi o wkład na rzecz celu zrównoważonego rozwoju 5 dotyczącego równouprawnienia płci, Komisja przypomina, że wpływ programów z punktacją 0* na równouprawnienie płci jest prawdopodobny, ale nie jest jeszcze znany. Zrozumiałe jest, że na etapie, na którym większość programów nie weszła jeszcze w fazę programowania/wdrażania, w przypadku bardzo niewielu z tych programów istniałyby konkretne przykłady ich wkładu w realizację celu zrównoważonego rozwoju 5, zgodnie z wymogami zawartymi w okólniku budżetowym.

Zob. również odpowiedź Komisji do pkt 2.42.

Poziomy docelowe dotyczące wydatków i wskaźniki w przypadku równouprawnienia płci

2.44 Ustalanie poziomów docelowych dotyczących wydatków w tym obszarze nie jest powszechną praktyką w krajach OECD, nawet tych najbardziej zaawansowanych, ponieważ z takimi poziomami docelowymi wiążą się korzyści i wady (zob. publikacja OECD na temat sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci w krajach OECD pod adresem <https://www.oecd.org/gender/Gender-Budgeting-in-OECD-countries.pdf>).

2.46 Przyjęcie programów EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym opóźniło się do 2022 r. z powodu późnego przyjęcia rozporządzenia w sprawie EFS+ w czerwcu 2021 r. oraz priorytetowego traktowania przez organy państw członkowskich innych instrumentów służących przeciwdziałaniu skutkom pandemii COVID-19. W związku z tym w momencie sporządzania dokumentu programowego na 2022 r. wdrażania jeszcze się nie rozpoczęło.

Po przyjęciu wszystkich programów EFS+ i w trakcie ich wdrażania Komisji będzie uwzględniać w sprawozdaniach dane segregowane według kryterium płci.

INFORMACJE NA TEMAT POSTĘPÓW PROGRAMÓW UE W REALIZACJI CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

2.48 Komisja wywiązuje się ze swoich zobowiązań podjętych w ramach porozumienia międzyinstytucjonalnego w dziedzinie celów zrównoważonego rozwoju, składając coroczne sprawozdania w dokumencie roboczym I załączonym do projektu budżetu dotyczącym wkładu budżetu UE na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Robi to poprzez przedstawienie przeglądu spójności polityki budżetu UE z celami zrównoważonego rozwoju w sekcji horyzontalnej, a także wskazanie, do realizacji których celów zrównoważonego rozwoju przyczyniają się poszczególne programy, podając przy tym w specjalnej sekcji poszczególnych dokumentów programowych konkretne przykłady wspomnianego wkładu.

Sprawozdawczość w zakresie wkładu budżetu w realizację celów zrównoważonego rozwoju

2.51 W odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju w ujęciu ogólnym, zob. odpowiedź Komisji do pkt 2.48.

Jeżeli chodzi o cel zrównoważonego rozwoju dotyczący działań w dziedzinie klimatu, Komisja dysponuje własnymi ramami sprawozdawczości, które uznaje za solidne, i zamierza inwestować

w ich poprawę w odniesieniu do sprawozdawczości na temat skutków, w tym w kontekście wymogów sprawozdawczych, jakie Komisja podjęła w związku z emisją zielonych obligacji w kontekście NGEU.

TRANSFORMACJA CYFROWA

2.59 Sprawozdawczość na temat programu „Cyfrowa Europa” obejmuje informacje na temat transformacji cyfrowej nie w wyniku uwzględniania tego aspektu w polityce, ale dlatego, że transformacja cyfrowa jest jednym z celów szczegółowych programu.

2.60 Zob. odpowiedź Komisji do pkt 1.1 i 1.48.

WNIOSKI I ZALECENIA

2.62 W zaktualizowanych ramach lepszego stanowienia prawa wprowadza się wymóg, by poczynawszy od 2021 r. w ocenach skutków wszystkich odpowiednich przepisów przeprowadzać analizę pod kątem płci.

2.63 Komisja przyznaje, że metoda monitorowania wydatków pod kątem kwestii płci jest nowatorska i stosowana na razie w fazie pilotażowej, z wyprzedzeniem jeżeli chodzi o harmonogram uzgodniony ze współprawodawcami w porozumieniu międzyinstytucjonalnym. W związku z tym istnieje pole do jej poprawy i czynione są wysiłki w tym kierunku.

Zalecenie 1 – Lepsze uwzględnienie przekrojowych priorytetów politycznych w ramach wykonania

a) Komisja przyjmuje to zalecenie.

Niezwłocznie po zakończeniu prac nad metodą Komisja zamierza przedstawić sprawozdanie z wyników prowadzonych obecnie projektów pilotażowych dotyczących ekologii, technologii cyfrowych i miejsc pracy i w stosownych przypadkach podejmie działania następcze w związku z tymi wynikami.

b) Komisja częściowo przyjmuje to zalecenie.

Komisja pracuje nad udoskonaleniem metody i nad uwzględnieniem równouprawnienia płci w programowaniu obecnych programów. Komisja nie jest w stanie podjąć zobowiązań co do treści przyszłych inicjatyw ustawodawczych.

c) Komisja przyjmuje to zalecenie.

2.66 Komisja dokłada wszelkich starań, by informacje na temat wyników przedstawiane w jej sprawozdaniach były wysokiej jakości. Oznacza to również, że w przypadku wykrycia błędów Komisja sprostowuje je w przejrzysty sposób.

Jak wyjaśniono w pkt 2.23, Komisja rutynowo aktualizuje swoje szacunki wydatków na rzecz klimatu w świetle wszelkich nowo dostępnych informacji. Oszacowanie roczne w czasie

rzeczywistym nie jest możliwe, ponieważ wymagałoby to agregacji wydatków, które znajdują się na różnych etapach cyklu wydatkowania.

Zalecenie 2 – Lepsze informowanie na temat przekrojowych priorytetów politycznych w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania i dokumentach programowych

- a) Komisja przyjmuje to zalecenie.
- b) Komisja przyjmuje to zalecenie.
- c) Komisja przyjmuje to zalecenie.

ODPOWIEDZI KOMISJI NA SPRAWOZDANIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO DOTYCZĄCE WYNIKÓW WYKONANIA BUDŻETU UE – STAN NA KONIEC 2021 R.

„ROZDZIAŁ 3 – MONITOROWANIE DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W ZWIĄZKU Z ZALECENIAMI”

UWAGI

3.8, 3.9 i załącznik 3.1 Komisja zauważa znaczny wzrost liczby zaleceń wymagających działań następnych, ze 149 w odniesieniu do 2017 r. do 255 w 2018 r. Należy to rozpatrywać w relacji ze wzrostem liczby sprawozdań specjalnych z zaleceniami skierowanymi do Komisji. Liczba ta wzrosła z łącznej liczby 20 w 2017 r. do 33 w 2018 r.). Powoduje to, że ich realizowanie i monitorowanie staje się większym wyzwaniem. W szczególności spośród wszystkich sprawozdań opublikowanych w 2018 r. sześć sprawozdań specjalnych zawierało 15 zaleceń (tj. zaleceń i odnośnych zaleceń szczegółowych) lub ich większą liczbę (np. sprawozdanie specjalne nr 1/2018 „Wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich (JASPERS)”, sprawozdanie specjalne nr 3/2018 „Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej” oraz sprawozdanie specjalne nr 19/2018 „Europejska sieć kolei dużych prędkości”). Średnia liczba zaleceń skierowanych do Komisji utrzymywała się na stałym poziomie i wynosiła od 9 do 10 zaleceń na sprawozdanie.

Komisja zauważa, że w przypadku 28 zaleceń uznanych przez Trybunał za niezrealizowane jej zdaniem od 23 maja 2022 r. cztery są w pełni zrealizowane oraz że początkowo nie przyjęła 16 i częściowo przyjęła dwa z powodów określonych w opublikowanych odpowiedziach na odpowiednie sprawozdania specjalne.

Podobnie spośród 68 zaleceń oznaczonych słowem „opóźnienie” nie przyjęto pięciu zaleceń. Z tych pięciu Trybunał uznaje: jedno za zrealizowane w pełni, dwa za zrealizowane w przeważającej mierze i dwa za zrealizowane częściowo. Oznacza to, że Komisja podjęła działania, mimo że dane zalecenie nie zostało przyjęte. Ponadto 13 zaleceń początkowo przyjęto tylko częściowo.

3.13–3.15 Komisja uważa za najistotniejsze podejmowanie działań w związku z wszystkimi przyjętymi zaleceniami i realizowanie tych zaleceń. Chociaż system monitorowania zamyka ścieżkę monitorowania, gdy Komisja uznaje dane zalecenie za zrealizowane, jest to bez uszczerbku dla faktu, że Komisja może nadal podejmować działania w przypadku trwających inicjatyw, które należy realizować w sposób ciągły (np. sprawozdanie specjalne nr 7/2020 „Wdrażanie polityki spójności”, zalecenie 3; sprawozdanie specjalne nr 4/2017 „Ochrona budżetu UE przed nieprawidłowymi wydatkami”, zalecenie 4 i sprawozdanie specjalne nr 2/2017 „Negocjacje Komisji dotyczące umów partnerstwa i programów w obszarze spójności na lata 2014–2020”, 2 lit. b) i 5). Takie działania nie znalazłyby odzwierciedlenia w bazie danych Komisji. Ponadto nie można wykluczyć, że Trybunał uważa zalecenia za częściowo zrealizowane, natomiast Komisja uznaje je za w pełni zrealizowane.

3.20 Poziom realizacji i terminowość realizacji działań następnych należy rozpatrywać w powiązaniu z przyjęciem zaleceń Trybunału. Komisja jest w pełni zaangażowana w realizację wszystkich przyjętych zaleceń w terminach określonych w sprawozdaniach specjalnych Trybunału. Nie ma to jednak zastosowania w przypadku zaleceń, których Komisja nie przyjęła z powodów wskazanych w opublikowanych odpowiedziach do właściwego sprawozdania specjalnego.

Ponadto w niektórych przypadkach realizacja działań następnych może wymagać więcej czasu, niż początkowo oczekiwano, ze względu na złożoność środków, zmiany prawne lub związane z polityką, ograniczenie zasobów lub czynniki zewnętrzne, takie jak pandemia COVID-19 i działania podjęte w odpowiedzi na ten bezprecedensowy kryzys, które wymagały zmiany priorytetów wielu działań. Fakt, że dane zalecenie nie zostało w pełni zrealizowane w pierwotnie oczekiwanym terminie, nie oznacza, że do tego czasu nie podjęto żadnych działań ani że zalecenie to nie zostanie ostatecznie w pełni zrealizowane po tym terminie.

WNIOSEK

3.22 Komisja odsyła do swojej odpowiedzi na pkt 3.8, a w szczególności do znacznego wzrostu liczby zaleceń wymagających działań następnych w odniesieniu do sprawozdań specjalnych opublikowanych w 2018 r. w porównaniu z poprzednimi latami, co powoduje, że ich realizowanie i monitorowanie staje się większym wyzwaniem.

ODPOWIEDZI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA ZAŁĄCZNIK 3.1 „SZCZEGÓŁOWY STATUS REALIZACJI ZALECEŃ Z 2018 R. ZAWARTYCH W POSZCZEGÓLNYCH SPRAWOZDANIACH – KOMISJA EUROPEJSKA”

Sprawozdanie specjalne nr 1/2018: Wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich (JASPERS) – czas na lepsze ukierunkowanie działania

Odpowiedź na zalecenie 4 lit. a) pkt 133: Celem strategii pomocy technicznej Komisji jest nakreślenie wszystkich jej działań w zakresie pomocy technicznej, bez szczególnego koncentrowania się na koordynacji budowania zdolności. Aby jednak dokładniej wyjaśnić rolę JASPERS w dziedzinie budowania zdolności technicznych, w ramach JASPERS powstaje strategia transferu wiedzy. Zapewniona zostanie zgodność z kierunkami polityki Komisji w dziedzinie budowania zdolności administracyjnych, a każde zadanie związane z budowaniem zdolności technicznych zostanie uwzględnione w krajowych programach prac w ramach JASPERS. Pozwoli to na powiązanie określonych i uzgodnionych potrzeb w zakresie pomocy technicznej z celami polityki spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i instrumentu „Łącząc Europę” w każdym państwie członkowskim.

Odpowiedź na zalecenie 5 lit. a) pkt 138: JASPERS ma swoje źródło w Centrum Doradztwa InvestEU i trwa dostosowanie do jego wymogów w zakresie monitorowania.

Odpowiedź na zalecenie 5 lit. b) pkt 138: W ramach JASPERS powstaje dokument dotyczący wymogów w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, którego celem jest m.in. ustanowienie ram umożliwiających wystarczająco kompleksową ocenę w przyszłości.

Odpowiedź na zalecenie 5 lit. c) pkt 138: Dane dotyczące szacowanego budżetu każdego zadania w ramach JASPERS będą gromadzone na podstawie kluczowego wskaźnika skuteczności działania „Liczba, wielkość, rodzaj i rozkład otrzymanych i obsługiwanych zadań doradczych”. Monitorowany będzie również rzeczywisty koszt bezpośredni zrealizowanych zadań na podstawie stawek z ramowej umowy finansowo-administracyjnej. Oprócz kosztów monitorowana monitoruje się także intensywność wykorzystania zasobów ludzkich w celu dostarczenia danych na potrzeby oceny efektywności i skuteczności.

Odpowiedź na zalecenie 5 lit. d) pkt 138: Ramowa umowa finansowo-administracyjna (FAFA) pomiędzy EBI a Komisją Europejską stanowi, że „w celu zharmonizowania, usystematyzowania i ułatwienia przyszłej współpracy oraz na podstawie dotychczasowych doświadczeń wydaje się właściwe i zgodne z celem uproszczenia, aby Unia i Bank, zgodnie ze swoimi rolami wynikającymi z Traktatu, uzgodniły w umowie ramowej w odniesieniu do rozporządzenia finansowego zasady, standardowe warunki i procedury, zgodnie z którymi Unia i Bank współpracują przy przygotowywaniu, ustanawianiu i wdrażaniu instrumentów finansowych zarządzanych przez Bank oraz zarządzaniu nimi, do których Unia wnosi wkład finansowy z budżetu Unii lub EFR”. W tym kontekście harmonogram VIII do FAFA zawiera standardowe stawki dla pracowników, które Komisja stosowała tak jak wszystkie pozostałe odpowiednie artykuły FAFA. W harmonogramie VIII do FAFA wskazano również, co następuje: „stawki, o których mowa w pkt 1 i 2, stosuje się w przypadku umów wykonawczych bez dalszych kontroli *ex post* dotyczących leżących u ich podstaw kosztów rzeczywistych lub definicji i metody pomiaru czasu pracy personelu”.

Sprawozdanie specjalne nr 3/2018: Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej

Odpowiedź na zalecenie 1 ppkt (i) pkt 101: Już w maju 2022 r. Komisja dążyła do realizacji tego zalecenia za pomocą pakietu wiosennego. Pakiet ten opublikowano 23 maja 2022 r., a Komisja wprowadziła zmiany, które umożliwiły jej realizację tego zalecenia przez wybór zaleceń dla poszczególnych krajów istotnych z perspektywy procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, które funkcjonują w standardowych ramach czasowych dla szerokiego zestawu zaleceń dla poszczególnych krajów. Chociaż w ramach działań następczych związanych z przeglądem zarządzania gospodarczego realizacja tego zalecenia zostanie uznana za kluczową, Komisja jest zdania, że zalecenie to zostało już w pełni zrealizowane.

Odpowiedź na zalecenie 1 ppkt (ii) pkt 101: Już w maju 2022 r. Komisja dążyła do realizacji tego zalecenia za pomocą pakietu wiosennego. Pakiet ten opublikowano 23 maja 2022 r., a Komisja wprowadziła zmiany, które umożliwiły jej realizację tego zalecenia przez lepsze wyjaśnienie w motywach dokumentu prawnego dotyczącego zaleceń dla poszczególnych krajów przesłanek tych zaleceń związanych z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz przez podkreślenie, że realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności powinna skutkować wzrostem PKB, co samo w sobie przyczyni się do zlikwidowania zakłóceń równowagi. Chociaż w ramach działań następczych związanych z przeglądem zarządzania gospodarczego realizacja tego zalecenia zostanie uznana za kluczową, Komisja jest zdania, że zalecenie to zostało już w pełni zrealizowane.

Odpowiedź na zalecenie 1 ppkt (iii) pkt 101: Już w maju 2022 r. Komisja dążyła do realizacji tego zalecenia za pomocą pakietu wiosennego. Pakiet ten opublikowano 23 maja 2022 r., a Komisja wprowadziła zmiany, które umożliwiły jej realizację tego zalecenia przez zwrócenie

w szczegółowych ocenach sytuacji większej uwagi na analizę reakcji politycznych i pozostałych luk w polityce w celu zlikwidowania zakłóceń równowagi oraz powiązania tego ze zmianami zakłóceń równowagi. Przeprowadzenie pełnych ocen *ex ante* lub *ex post* zaleceń dla poszczególnych krajów jest utrudnione z powodów wymienionych w odpowiedzi Komisji dołączonej do pierwotnego sprawozdania Trybunału. Chociaż w ramach działań następczych związanych z przeglądem zarządzania gospodarczego realizacja tego zalecenia zostanie uznana za kluczową, Komisja jest zdania, że zalecenie to zostało już w pełni zrealizowane.

Odpowiedź na zalecenie 1 ppkt (iv) pkt 101: Już w maju 2022 r. Komisja dążyła do realizacji tego zalecenia za pomocą pakietu wiosennego. Pakiet ten opublikowano 23 maja 2022 r., a Komisja wprowadziła zmiany, które umożliwiły jej realizację tego zalecenia przez wybór zaleceń dla poszczególnych krajów istotnych z perspektywy procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, które funkcjonują w standardowych ramach czasowych dla szerokiego zestawu zaleceń dla poszczególnych krajów. Chociaż w ramach działań następczych związanych z przeglądem zarządzania gospodarczego realizacja tego zalecenia zostanie uznana za kluczową, Komisja jest zdania, że zalecenie to zostało już w pełni zrealizowane.

Odpowiedź na zalecenie 2 ppkt (i) pkt 104: Jak stwierdzono w odpowiedzi Komisji na sprawozdanie z kontroli (pkt 97), w zmianach w realizacji procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej (z wyjątkiem zaleceń 3 ppkt (ii), 4, 5 i 6) należy uwzględnić przegląd tej procedury. Działania następcze podejmowane w związku z przeglądem „sześciopaku” opóźniono w świetle kryzysu związanego z COVID-19 w związku z koniecznością skupienia się na bezpośrednich wyzwaniach wynikających z tego kryzysu, a tym samym konieczne było przedłużenie terminu realizacji różnych zaleceń. Komisja dążyła do realizacji tego zalecenia w maju 2022 r. za pomocą pakietu wiosennego. Pakiet ten opublikowano 23 maja 2022 r., a Komisja wprowadziła zmiany, które umożliwiły jej realizację tego zalecenia przez dopilnowanie, aby w szczegółowej ocenie sytuacji wyraźnie scharakteryzować dotkliwość zakłóceń równowagi.

Odpowiedź na zalecenie 2 (iii) pkt 104: Realizacja procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi jest głównym elementem trwającego przeglądu ram zarządzania gospodarczego, ale termin zakończenia przeglądu jest nadal niepewny. Dlatego też, aby to uwzględnić, należy przedłużyć przewidywany termin zakończenia realizacji zalecenia do lipca 2023 r.

Sprawozdanie specjalne nr 4/2018: Pomoc UE dla Mjanmy/Birmy

Odpowiedź na zalecenie 1 (tiret trzecie) pkt 71: Ustalanie priorytetów, zgodnie z potrzebami różniącymi się w zależności od regionu i państwa oraz w koordynacji z innymi darczyńcami i ich wsparciem na poziomie regionu i państwa, jest regularnie przeprowadzane i weryfikowane przez cały okres realizacji. Biorąc pod uwagę pojawiające się potrzeby i zróżnicowane wsparcie darczyńców, nie zawsze możliwe jest pełne określenie priorytetowych interwencji przed rozpoczęciem realizacji programu, a zamiast tego proces ustalania priorytetów dla regionów/państw i przedłużających się sytuacji kryzysowych włączono do mechanizmu reagowania Nexus Response Mechanism (NRM). Także koordynacja z innymi darczyńcami i partnerami jest procesem ciągłym w trakcie realizacji programu. Podejście to ma na celu zachowanie elastycznego NRM, który pozwala w odpowiednim czasie reagować na sytuacje kryzysowe i pojawiające się potrzeby ludności Mjanmy/Birmy, w tym za pomocą ocen i działań służących ustaleniu zakresu. Jako aktywny członek partnerstwa współpracy Cooperation Partner Group, podmiotu koordynującego pod przewodnictwem ONZ wśród głównych darczyńców i partnerów w obszarze rozwoju, Komisja zapewnia koordynację i ustalenie priorytetów wsparcia UE dla Mjanmy/Birmy i jej mieszkańców.

Sprawozdanie specjalne nr 6/2018: Swobodny przepływ pracowników – zapewniono podstawową swobodę, lecz lepsze ukierunkowanie środków UE ułatwiłoby mobilność pracowników

Odpowiedź na zalecenie 2 pkt 67: Komisja będzie nadal ściśle współpracować z Europejskim Urzędem ds. Pracy, ekspertami i zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym w celu gromadzenia odpowiednich danych dotyczących obszarów, w których może dochodzić do dyskryminacji pracowników mobilnych. Gromadzenie odpowiednich danych zapewniają również sprawozdania SOLVIT, skargi z CHAP „Complaints Handling – Accueil des Plaignants” oraz sprawozdania z różnych państw członkowskich sporządzane przez sieć ekspertów prawnych (MoveS). Komisja ściśle monitoruje te obszary również za pośrednictwem Komitetu Doradczego ds. Swobodnego Przepływu Pracowników oraz organów ds. swobodnego przepływu pracowników.

Sprawozdanie specjalne nr 10/2018: Przeciwdziałanie radykalizacji postaw prowadzącej do terroryzmu – Komisja odpowiedziała na potrzeby państw członkowskich, ale nie uniknęła pewnych niedociągnięć dotyczących koordynacji i oceny

Odpowiedź na zalecenie 3 pkt 85: Komisja uznaje to zalecenie za w pełni i terminowo zrealizowane w odniesieniu do zaakceptowanej przez nią części.

To państwa członkowskie przedstawiają swoją ocenę potrzeb (w tym w odniesieniu do celu szczegółowego WPR, jakim jest godziwy dochód) oraz swoją strategię interwencji w planach strategicznych WPR zgodnie z decyzją współustawodawców. Określają one również cele w zakresie redystrybucji wsparcia na rzecz mniejszych rolników i obszarów w potrzebie. Skuteczność WPR w zwiększaniu wsparcia dla najbardziej potrzebujących rolników zostanie oceniona w ramach oceny polityki, która obejmie między innymi analizę zmiany w dochodach rolników i dystrybucji wsparcia w porównaniu z sytuacją sprzed reformy.

Jeśli chodzi o plany strategiczne WPR państw członkowskich, 18 grudnia 2020 r. Komisja przedstawiła zalecenia dla każdego państwa członkowskiego na podstawie analizy ich sektora rolnego i obszarów wiejskich. Zalecenia te są powiązane z dziewięcioma celami szczegółowymi WPR, które dotyczą wyzwań środowiskowych, społecznych i gospodarczych, oraz z przekrojowym celem w zakresie wiedzy i innowacji.

Ponadto 31 marca 2022 r. Komisja rozpoczęła wysyłanie pism z uwagami na temat projektów planów strategicznych WPR przedłożonych przez państwa UE. Pisma te wysłano do wszystkich państw członkowskich i przeanalizowano w nich, w jaki sposób państwa UE określiły swoje potrzeby, jakie wykorzystały dowody leżące u podstaw, jakie interwencje zamierzają wdrożyć oraz jakie cele wyznaczyły.

Wspomniane pisma dotyczą kluczowych kwestii związanych z całością planu – jego kierunkiem strategicznym i wkładem w realizację ogólnych celów WPR – oraz zawierają szczegółowe uwagi zgodnie z dziesięcioma celami szczegółowymi WPR, instrumentami i innymi elementami proponowanego planu, które wymagają dalszego wyjaśnienia, uzupełnienia lub dostosowania, zanim Komisja będzie mogła je zatwierdzić.

Komisja ocenia obecnie odpowiedzi i prowadzi intensywną dyskusję z państwami członkowskimi. Pierwsze plany strategiczne WPR zatwierdzono w sierpniu 2022 r. Ramy prawne przyjęte przez Radę i Parlament pozostawiają państwom członkowskim elastyczność w zakresie zaspokajania potrzeb związanych z redystrybucją. W zatwierdzonych planach WPR widać ograniczoną, ale rzeczywistą poprawę w porównaniu z obecną sytuacją. Poprawa ta wynika z połączonego efektu różnych

instrumentów i mechanizmów: płatności redystrybucyjnych, mechanizmu redukcji, stosowania pułapów, zbieżności uprawnień do płatności, a czasem także dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją i ekoschematów.

Linki pomocnicze:

Zalecenia dotyczące planów strategicznych WPR

(https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en#recommendations)

Przegląd planów strategicznych WPR – uwagi Komisji

(https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/overview-cap-plans-ol-220331.pdf)

Pisma z uwagami na temat planów strategicznych WPR

(https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans/observation-letters_en).

Sprawozdanie specjalne nr 13/2018: Przeciwdziałanie radykalizacji postaw prowadzącej do terroryzmu – Komisja odpowiedziała na potrzeby państw członkowskich, ale nie uniknęła pewnych niedociągnięć dotyczących koordynacji i oceny

Odpowiedź na zalecenie 3 lit. a) pkt 42: Komisja uznaje to zalecenie za w pełni zrealizowane. Trybunał Obrachunkowy zwrócił się do Komisji o przeprowadzenie niezbędnych konsultacji i badań, aby określić cele i wskaźniki oceny skuteczności i gospodarnego wykorzystania pomocy na rzecz państw członkowskich w przeciwdziałaniu radykalizacji postaw w kontekście osiągnięcia celów polityki Komisji. Komisja rozpoczęła to szczegółowe badanie i określiła cele, wskaźniki oraz narzędzia służące do pomiaru skuteczności i gospodarnego wykorzystania pomocy na rzecz osiągnięcia celów jej polityki, ponieważ to właśnie stanowiło sedno zalecenia. Biorąc pod uwagę ramy czasowe, Komisja rozumiała zalecenie jako proces prowadzący do kompleksowej oceny polityki przeciwdziałania radykalizacji postaw. W związku z tym Komisja uważa, że wypełniła to zalecenie, ponieważ w pełni zrealizowała swoje cele krótko- i średnioterminowe. Jeśli chodzi o perspektywę długoterminową, Komisja jest w trakcie włączania wskaźników do kolejnych rocznych sprawozdań z postępu prac.

Odpowiedź na zalecenie 3 lit. d) pkt 42: Komisja nie zgadza się z oceną Trybunału, że zalecenie zrealizowano jedynie częściowo. Komisja zapewniła skuteczność finansowanych działań unijnych w obszarze radykalizacji postaw i kampanii związanych z narracjami przeciwnymi za pomocą rygorystycznej oceny logiki interwencji w kontekście wniosków (w tym celów ogólnych i szczegółowych, metodyki, wskaźników (scenariusz bazowy, cel oraz źródło i sposób weryfikacji)) w odniesieniu do pożądaných wyników określonych w zaproszeniu. Ponadto w zaproszeniu tym wymagano, aby „we wnioskach przewidziano ilościową i jakościową ocenę zasięgu i wpływu proponowanych działań, wraz z zestawem wyciągniętych wniosków i dobrych praktyk na potrzeby przyszłych podobnych działań”.

Oświadczenie Trybunału odnoszące się do wykorzystania wcześniej określonych wskaźników skuteczności wydaje się wykraczać poza ducha pierwotnego zalecenia. Zgodnie z podstawą prawną funduszy DG HOME celem szczegółowym działań Unii jest to, „aby uzupełnić wdrażanie celu z zakresu polityki Funduszu na poziomie krajowym za pośrednictwem programów państw członkowskich, (...) służyć ogólnym celom strategicznym (...) w odniesieniu do analizy polityki i do innowacji, ponadnarodowego wzajemnego uczenia się i partnerstw oraz testowania nowych inicjatyw i działań w całej Unii”. W tym kontekście innowacji i testowania nowych inicjatyw ustalenie

z góry określonych wskaźników skuteczności przyniosłoby efekt przeciwny do zamierzonego, ponieważ ograniczyłoby oryginalność, pomysłowość i nowoczesne podejście wymagane od potencjalnych wnioskodawców w obszarze interwencji.

Komisja jest zdania, że brak wskaźników skuteczności nie oznacza braku możliwości oceny skuteczności. Wręcz przeciwnie, przez ocenę wniosków, przed podjęciem decyzji w sprawie finansowania, Komisja ocenia całą logikę interwencji oraz sposób, w jaki proponowany opis działań odpowiada celom zaproszeń, zapewniając w ten sposób ich przyszłą skuteczność. Jeśli chodzi o wdrażanie, jedynie ocena, obejmująca wszystkie istotne informacje, może dostarczyć wniosków na temat postępów poczynionych w ramach projektu oraz licznych czynników, nieodzwierciedlonych we wskaźnikach, które miały wpływ na te postępy. Takich sprawozdań oceniających wymaga się od wnioskodawców i obowiązkowo dostarcza się je na koniec projektu, ewidentnie w celu zmierzenia skuteczności wdrożonego działania. Jeśli cel ten nie zostanie osiągnięty, Komisja może przy końcowej płatności zmniejszyć dotację i w ten sposób chronić budżet UE.

Sprawozdanie specjalne nr 16/2018: Przegląd *ex post* ustawodawstwa UE – system dobrze ugruntowany, lecz niekompletny

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. a) pkt 87: Jeśli chodzi o wymagane w zaleceniu vademecum międzyinstytucjonalne, Komisja przyjęła to zalecenie w zakresie, w jakim dotyczy ono samej Komisji. Komisja nie może podejmować działań w sprawach zależnych od prerogatyw innych instytucji. W szczególności w odniesieniu do zalecenia 1 lit. a) Komisja zrealizowała je w takim stopniu, jaki był możliwy w ramach jej uprawnień. Komisja dołożyła wszelkich starań, aby spełnić to zalecenie, przez zmianę instrumentu nr 44 w ramach podejścia horyzontalnego w WRF w odniesieniu do klauzul oceny i dotyczących monitorowania, a w szczególności przez wezwanie współprawodawców w komunikacie z 2021 r. „Połączenie sił na rzecz stanowienia lepszego prawa” do współpracy w celu opracowania wspólnych definicji i określenia najlepszych praktyk w ramach regularnego dialogu w kontekście Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa. Reszta zależy od pozostałych instytucji i jest związana z dialogiem politycznym.

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. b) pkt 87: Zgodnie z art. 295 TFUE porozumienie międzyinstytucjonalne nie musi mieć charakteru wiążącego. W 2016 r. trzy instytucje zadecydowały wspólnie, by Porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie lepszego stanowienia prawa nie było prawnie wiążące. Istnieje szereg problemów natury prawnej i instytucjonalnej, których wszystkie trzy instytucje chciały uniknąć w toku negocjacji Porozumienia – kwestie te nadal pozostają aktualne. Nie jest planowana zmiana obecnego Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa.

Odpowiedź na zalecenie 2 lit. b) pkt 92: Komisja podkreśla, że częściowo przyjęła to zalecenie. Komisja przeanalizowała aspekt rozszerzenia mandatu Rady ds. Kontroli Regulacyjnej na przeglądy *ex post* inne niż ewaluacje w ramach działań następczych po przeprowadzeniu przeglądu lepszego stanowienia prawa w 2019 r. oraz podczas przeglądu mandatu tej Rady w 2020 r. Komisja uznała, że rozszerzenie mandatu na przeglądy *ex post* inne niż ewaluacje nie jest proporcjonalne i skuteczne, w tym biorąc pod uwagę rozszerzenie w 2020 r. mandatu wspomnianej Rady na zasadzie „jedno więcej – jedno mniej” oraz wprowadzenie prognozy strategicznej do lepszego stanowienia prawa i działania informacyjne na szerszą skalę.

Sprawozdanie specjalne nr 17/2018: Działania Komisji i państw członkowskich podjęte w ostatnich latach programów z okresu programowania 2007–2013 przyspieszyły powolną absorpcję środków, lecz były niewystarczająco skoncentrowane na rezultatach

Odpowiedź na zalecenie 4 pkt 90: W sprawozdaniu Trybunał Obrachunkowego nr 17/2018 zalecono Komisji, aby położyła większy nacisk na rezultaty, kiedy zapewnia ukierunkowane wsparcie w celu zwiększenia tempa realizowania środków z okresu programowania 2014–2020 na rzecz państw członkowskich. Komisja podjęła inicjatywy mające na celu realizację tego zalecenia i uważa je za w pełni zrealizowane, np. za pośrednictwem niezliczonej liczby ukierunkowanych narzędzi wsparcia technicznego i usług doradczych mających na celu poprawę zdolności państwa członkowskiego do wdrażania funduszy, jak również przez ścisłe monitorowanie programów zagrożonych opóźnieniami, które wymieniono w poprzednich odpowiedziach. Komisja pozostaje również w codziennym kontakcie z instytucjami zarządzającymi, aby zapewnić sprawne wdrażanie programów na lata 2014–20. Komisja podtrzymuje swoją wyrażoną wcześniej opinię, że sprawozdanie specjalne nr 24/21, o którym mowa w kontekście utrzymujących się uchybień w odniesieniu do tego zalecenia, nie ma ścisłego związku z przedmiotowym zaleceniem.

Sprawozdanie specjalne nr 18/2018: Czy osiągnięto główny cel części zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu?

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. c) pkt 137: Komisja jest zdania, że w pełni zrealizowała te aspekty zalecenia 1 lit. c), które przyjęła. Komisja częściowo przyjęła zalecenie 1 lit. c) w zakresie, w jakim poproszono ją o dokonanie przeglądu skuteczności matrycy, biorąc pod uwagę, że w tym czasie prowadziła szerzej zakrojony przegląd rozwiązań w zakresie elastyczności wymaganych na mocy wspólnie uzgodnionego stanowiska z państwami członkowskimi. Komisja stwierdziła, że nie może przesądzać o wyniku tego procesu. Komisja zbadała parametry matrycy w ramach szerszego przeglądu elastyczności będącego częścią paktu stabilności i wzrostu, który opublikowano w maju 2018 r. Komisja nie oceniła szczegółowo trzech szczegółowych uwarunkowań, na które zwraca uwagę Trybunał Obrachunkowy. Uwarunkowania te mają związek z zaleceniem 1 lit. a) i zaleceniem 1 lit. b), które Komisja odrzuciła. Komisja nie będzie zatem starała się odnieść do tych zaleceń.

Odpowiedź na zalecenie 3 pkt 142: Komisja jest zdania, że w pełni zrealizowała te aspekty zalecenia 3, które przyjęła. Komisja częściowo przyjęła zalecenie 3 i stwierdziła, że jest otwarta na możliwość ponownego przeanalizowania tej kwestii i zbudowania poparcia dla takich propozycji wśród państw członkowskich. Stwierdziła również, że na tym etapie Komisja nie mogłaby zobowiązać się do przedłożenia noty Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu. W późniejszej odpowiedzi dla Trybunału Komisja stwierdziła, że „postanowiła przyjrzeć się bliżej tej kwestii w ramach przeglądu zarządzania gospodarczego”. Podczas dyskusji w Komitecie Ekonomiczno-Finansowym państwa członkowskie zaznaczyły, że chciałyby, aby wszelkie przyszłe zmiany reguł fiskalnych były częścią ogólnego pakietu. W związku z tym ukierunkowane zmiany reguł fiskalnych, takie jak zmiana podkreślona w zaleceniu 3, nie uzyskałyby obecnie ich poparcia. Z tego powodu Komisja nie przedłożyła noty w tej sprawie Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu. Komisja przypomina również, że w żadnym wypadku nie zobowiązała się do przedłożenia takiej noty, gdy częściowo przyjęła zalecenie 3. Komisja nie może przesądzać o wyniku debaty publicznej na temat przeglądu zarządzania gospodarczego. Przedstawi ona wytyczne dotyczące ewentualnych zmian ram zarządzania gospodarczego po przerwie letniej w 2022 r. i odpowiednio wcześniej przed rozpoczęciem 2023 r.

Sprawozdanie specjalne nr 19/2018: Europejska sieć kolei dużych prędkości – nieefektywny i fragmentaryczny system zamiast realnego rozwiązania

Odpowiedź na zalecenie 2 (tiret drugie) pkt 106: Termin realizacji dla tego zalecenia nie minął. Zalecane działanie ma jednak związek z trwającym przeglądem rozporządzenia TEN-T (przyjęcie tekstu spodziewane jest do połowy 2024 r.).

Odpowiedź na zalecenie 4 (tiret czwarte) pkt 106: Przegląd rozporządzenia opóźniono, a Komisja jest w trakcie przygotowywania zmienionego tekstu z myślą o przyjęciu go do lipca 2023 r.

Sprawozdanie specjalne nr 25/2018: Dyrektywa powodziowa – nastąpiły postępy w ocenie ryzyka, jednak wymagana jest poprawa planowania i wdrażania

Odpowiedź na zalecenie 1 pkt 102: Do 1 czerwca 2022 r. 8 państw członkowskich dopełniło obowiązku sprawozdawczego na podstawie art. 15 dyrektywy powodziowej (CZ, DE, IE, LV, NL, AT, FI, SE).

Wspólna odpowiedź Komisji na zalecenie 2 lit. a) i lit. b) pkt 103: Państwa członkowskie są rzeczywiście zobowiązane do opublikowania swoich drugich planów zarządzania ryzykiem powodziowym – PZRP (i trzecich planów gospodarowania wodami w dorzeczu) – do grudnia 2021 r. i przekazania ich Komisji Europejskiej do marca 2022 r. Następnie Komisja oceni takie plany i napisze sprawozdanie zawierające ustalenia i zalecenia, co oczywiście wymaga czasu, biorąc pod uwagę szeroki zakres i techniczną złożoność analizy leżącej u podstaw. Chociaż przewidzianym prawem terminem sporządzenia sprawozdania przez Komisję jest grudzień 2024 r., służby Komisji podejmują działania w celu osiągnięcia wcześniejszego dostarczenia sprawozdania w 2024 r. (także w zależności od terminowości sprawozdań państw członkowskich).

Odpowiedź na zalecenie 3 pkt 106: Komisja podkreśla, że zalecenie to nie zostało przyjęte.

Odpowiedź na zalecenie 6A pkt 112: Komisja rozpoczęła prace nad aktualizacją wytycznych dotyczących wspólnej strategii wdrażania nr 24 „Zarządzanie dorzeczami w obliczu zmiany klimatu. Oczekuje się, że działania te zostaną zakończone pod koniec 2023 r. lub na początku 2024 r.

Odpowiedź na zalecenie 6B lit. a) pkt 112: Jak w pkt 2 lit. a) i 6 lit. a).

Wspólna odpowiedź Komisji na zalecenie 6B lit. b) i lit. c) pkt 112: Komisja uważa to zalecenie za częściowo zrealizowane na podstawie następujących elementów. W lutym 2019 r. Komisja opublikowała swoją ocenę postępów państw członkowskich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym. Odnośne sprawozdanie zawiera sekcje poświęcone uwzględnieniu zmiany klimatu w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz działaniom w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=SWD:2019:31:FIN&qid=1551205988853&from=EN>). Komisja przygotowała dokument otwierający debatę (<https://circabc.europa.eu/ui/group/9ab5926d-bed4-4322-9aa7-9964bbe8312d/library/419cedb7-961b-485e-8c10-608e422258a1/details>) i przeprowadziła badanie wśród państw członkowskich w celu określenia luk w wiedzy państw członkowskich w odniesieniu do skutków zmiany klimatu.

Opublikowano pierwszą wersję sprawozdania z badania (<https://circabc.europa.eu/ui/group/9ab5926d-bed4-4322-9aa7-9964bbe8312d/library/7073b7ab-1178-455d-abc3-7c1c5624a633/details>). Do października 2022 r. zostanie opublikowana zaktualizowana wersja. W październiku 2021 r. odbyły się warsztaty na temat zmiany klimatu i zarządzania ryzykiem powodziowym. W maju 2022 r. odbyły się warsztaty na temat powodzi

opadowych. Prawo o klimacie (2021) i strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (2021) będą dodatkowym impulsem.

Państwa członkowskie muszą przygotować drugie plany zarządzania ryzykiem powodziowym do końca 2021 r. i przesłać je Komisji do końca marca 2022 r. (art. 14 i 15 dyrektywy powodziowej). Komisja zobowiązała się do przedstawienia sprawozdania z przeglądu tych planów do końca 2024 r., w związku z kolejnym sprawozdaniem z wykonania ramowej dyrektywy wodnej i dyrektywy powodziowej, które ma zostać przedstawione w tym samym terminie. W tym kontekście Komisja sprawdzi narzędzia zaproponowane przez państwa członkowskie.

Odpowiedź na zalecenie 7 lit. a) pkt 113: Komisja częściowo przyjęła to zalecenie, ponieważ dyrektywa powodziowa nie nakłada na państwa członkowskie obowiązku uwzględniania w ich planach zarządzania ryzykiem powodziowym ubezpieczenia jako środka i nie wszystkie państwa członkowskie udostępniają informacje dotyczące ubezpieczenia w ramach swoich sprawozdań.

Niemniej jednak Komisja sprawdziła już, czy i w jaki sposób państwa członkowskie podeszły do ubezpieczenia w swoich pierwszych planach zarządzania ryzykiem powodziowym, w przeglądzie z 2019 r. (SWD(2019) 31). Ponadto Komisja popiera pomysł zwiększania świadomości publicznej na temat możliwości ubezpieczenia na wypadek powodzi jako mechanizmu przenoszenia ryzyka. Zwiększenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej w ramach szeroko zakrojonej strategii zarządzania ryzykiem powodziowym mogłoby być dobrym podejściem do przenoszenia ryzyka. Korzyści z ubezpieczenia zależą od kontekstu regulacyjnego w każdym państwie członkowskim oraz specyfiki ryzyka powodziowego w tych państwach członkowskich.

W 2020 r. Komisja nawiązała współpracę z Insurance Europe, która to organizacja przeprowadziła wśród swoich krajowych organizacji członkowskich badanie dotyczące powodzi i ubezpieczeń. Jednocześnie Komisja i państwa członkowskie przeprowadziły badanie wśród podmiotów zarządzających ryzykiem powodziowym. W październiku 2020 r. odbyły się warsztaty dotyczące ubezpieczeń, a projekt sprawozdania opublikowano w kwietniu 2021 r. (<https://circabc.europa.eu/ui/group/9ab5926d-bed4-4322-9aa7-9964bbe8312d/library/a6981d29-3a4e-4f2d-873e-4e717f30540d/details>). W sprawozdaniu uwzględniono również badanie przeprowadzone przez Insurance Europe.

Komisja ocenia obecnie plany zarządzania ryzykiem powodziowym z drugiego cyklu przygotowane przez państwa członkowskie. Oceny te oraz przeglądy UE zostaną opublikowane do końca 2024 r. pod poniższym adresem (https://ec.europa.eu/environment/water/flood_risk/overview.htm).

Odpowiedź na zalecenie 8 lit. a) pkt 115: Komisja podkreśla, że zalecenie to nie zostało przyjęte.

Sprawozdanie specjalne nr 31/2018: Dobrostan zwierząt w UE – zmniejszanie dystansu między ambitnymi celami a praktycznym wdrażaniem

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. b) pkt 100: W połowie marca 2022 r. DG ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności opublikowała sprawozdanie przeglądowe na temat wskaźników dobrostanu zwierząt na poziomie gospodarstw i wyszczególniła poszczególne wyzwania oraz trudności w ustanowieniu realnego systemu wskaźników dobrostanu zwierząt. Trwa szereg projektów mających na celu rozwiązanie tych problemów. Intencją jest rozważenie takich wskaźników w odniesieniu do zmienionych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt; oczekuje się, że wniosek Komisji zostanie przyjęty do końca 2023 r.

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. c) pkt 100: Wyniki oceny strategii UE w zakresie ochrony i dobrostanu zwierząt (lata 2012–2015) wykorzystano do przeglądu dorobku prawnego UE w dziedzinie dobrostanu zwierząt. W maju 2020 r. opublikowano ocenę adekwatności planu działania

w dziedzinie dobrostanu zwierząt, a zatem nie doszło do opóźnienia w jego realizacji. Prace nad samą kontrolą adekwatności trwają, a powiązany dokument roboczy służb Komisji ma zostać opublikowany do III kwartału 2022 r.

W lipcu 2021 r. opublikowano wstępną oceną skutków zmiany przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt i do końca sierpnia 2021 r. można było przedstawiać informacje zwrotne. Od 15 października 2021 r. do 21 stycznia 2022 r. trwały otwarte konsultacje publiczne. Do początku 2023 r. planowane jest zakończenie badań mających związek z oceną skutków i przyjęcie związanych z nimi wniosków ustawodawczych do IV kwartału 2023 r.

Odpowiedź na zalecenie 4 lit. a) pkt 104: Realizacja zalecenia trwa wraz z oceną planów strategicznych WPR. Do wszystkich państw członkowskich wysłano pisma z uwagami na temat planów strategicznych WPR, w których żądano wyjaśnień oraz zwiększenia ambicji w odniesieniu do dobrostanu zwierząt. Komisja ocenia obecnie odpowiedzi i prowadzi intensywną dyskusję z państwami członkowskimi. Przyjęto rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r., Dz.U. L 20, uzupełniające rozporządzenie w sprawie planów strategicznych w odniesieniu do dobrostanu zwierząt.

Linki pomocnicze:

Przegląd planów strategicznych WPR – uwagi Komisji (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/overview-cap-plans-ol-220331.pdf)

Pisma z uwagami na temat planów strategicznych WPR (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans/observation-letters_en)

Sprawozdanie specjalne nr 33/2018: Zwalczanie pustynnienia w UE – rosnące zagrożenie wymagające intensyfikacji działań

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. a) pkt 74: Komisja podjęła istotne działania w celu realizacji tego zalecenia przez przyjęcie Strategii UE na rzecz ochrony gleb 2030 oraz badania przeprowadzone przez JRC. Ustanowienie metodyki oceny zakresu pustynnienia i degradacji gleby w UE musi być skoordynowane z prawem o zdrowiu gleb, w odniesieniu do którego do 2023 r. Komisja Europejska przedstawi specjalny wniosek ustawodawczy. Wspomnianej metodyki nie można zatem ustanowić przed tą datą.

Odpowiedź na zalecenie 1 lit. b) pkt 74: Komisja podjęła istotne działania w celu realizacji tego zalecenia przez przyjęcie Strategii UE na rzecz ochrony gleb 2030. Nowa Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030 zawiera w sekcji 4.2 działanie „przy wsparciu Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) i Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) [Komisja] co pięć lat będzie publikować informacje na temat stanu degradacji gruntów i pustynnienia w UE”.

Odpowiedź na zalecenie 3 lit. a) pkt 78: W nowej Strategii UE na rzecz ochrony gleb 2030 wyznaczono nadrzędne ramy i konkretne działania, które w znacznym stopniu przyczynią się do osiągnięcia ustalonych zobowiązań i celów, co obejmuje neutralność degradacji gruntów do 2030 r. Po ustanowieniu metodyki (zob. zalecenie 1 lit. a)) i prawa o zdrowiu gleb pozwoli to na dalsze uszczegółowienie sposobu osiągnięcia neutralności degradacji gruntów oraz na przedstawianie sprawozdań z postępów. Realizacja tego zalecenia zależy zatem od realizacji zalecenia 1 lit. a) i procesu przyjęcia prawa o zdrowiu gleb.

Sprawozdanie specjalne nr 35/2018: Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe – należy dołożyć dalszych starań

Wspólna odpowiedź Komisji na zalecenie 1 lit. a) i lit. b) pkt 66: Komisja zauważa, że początkowo nie przyjęto tego zalecenia szczegółowego z powodów wyjaśnionych w odpowiedziach Komisji na sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 35/2018, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że ramy regulacyjne nie przewidywały przyjętej definicji organizacji pozarządowych na poziomie międzynarodowym ani europejskim. W chwili sporządzania sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego rozporządzenie finansowe zostało właśnie zmienione. W kwietniu 2022 r. Komisja przyjęła jednak wniosek dotyczący zmiany rozporządzenia finansowego, w którym wprowadzono definicję organizacji pozarządowej i odpowiednie kryteria. Do współustawodawców będzie teraz należało podjęcie decyzji o dalszych działaniach i przyjęcie zmiany rozporządzenia finansowego.

Odpowiedź Europejskiego Banku Centralnego na sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczące wykonania budżetu UE – stan na koniec 2021 „Rozdział 3 – Działania następcze w związku z zaleceniami”

Zalecenie 5b – Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 2/2018

Po kontroli przeprowadzonej przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w 2018 EBC zastosował środki i zaktualizował swój plan działania w sytuacjach kryzysowych, żeby zapewnić zharmonizowane wytyczne w zakresie procesu stosowanego po zakwalifikowaniu banku do określonego etapu tego planu. W przypadku wszystkich etapów wspólne zespoły nadzorcze mogą m.in. zwracać się o przeprowadzenie ukierunkowanej kontroli na miejscu, żeby ocenić np. czynniki prowadzące do pogorszenia się jakości aktywów. To oznacza, że wprowadzono proces zgodny z zaleceniem 5b. Ponadto wspólne zespoły nadzorcze mogą wystąpić o to, żeby kontrole na miejscu były prowadzone w ramach rocznego programu oceny nadzorczej banków istotnych, przy użyciu usystematyzowanych metod ilościowych stosowanych do indywidualnych dokumentacji lub historycznych danych poszczególnych banków (z wykorzystaniem przeglądów dokumentacji kredytowej i modeli weryfikacyjnych), w drodze przeglądów zabezpieczeń wykonywanych przez zewnętrznych inspektorów bądź przez opracowanie złożonych metod ostrożnej oceny ekspozycji związanych z ryzykiem rynkowym. Dzięki tym metodom kontroli na miejscu, które stworzono i stosowano w ostatnich latach, wspólne zespoły nadzorcze mogą weryfikować jakość aktywów w sposób proporcjonalny do danego problemu – ponieważ te metody skutkują usystematyzowanymi wynikami ilościowymi znajdującymi odzwierciedlenie w ilościowych rezerwach lub różnicy w wycenie – oraz w razie konieczności wnosząc o zmianę klasyfikacji aktywów. Przedmiotowe kontrole są zatem proporcjonalnym sposobem sprawdzania na bieżąco jakości aktywów. Jeśli w kontekście planu działania w sytuacjach kryzysowych pojawia się pilna konieczność przeprowadzenia kontroli na miejscu, EBC ma odpowiednie zdolności, żeby – przez zmianę priorytetów programu kontroli na miejscu i przekierowanie odnośnych zasobów – szybko stworzyć specjalny zespół do przeprowadzenia takiej kontroli.

ODPOWIEDZI KOMISJI NA SPRAWOZDANIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO DOTYCZĄCE WYNIKÓW WYKONANIA BUDŻETU UE – STAN NA KONIEC 2021 R.

„Załącznik”

Stan realizacji zaleceń z rozdziału 3 sprawozdania rocznego za 2018 r.

Jeżeli chodzi o zalecenia 3.2 a), 3.2 b), 3.2 c) i 3.4 w sprawozdaniu rocznym za 2018 r. dotyczącym wykonania budżetu, Komisja pragnie zauważyć, że w przypadku kilku programów nie określono jeszcze poziomów wyjściowych, celów pośrednich i poziomów docelowych (wraz z powiązaną dokumentacją) ze względu na opóźnienia w uruchamianiu ustaleń operacyjnych spowodowane późnym przyjęciem odpowiednich rozporządzeń.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2022

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów została określona w [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że co do zasady ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że treści zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane wszelkie dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania treści Trybunału niedozwolone jest zmienianie ich oryginalnego znaczenia albo przesłania. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego wykorzystywania.

Jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną – tak jak w przypadku zdjęć, na których widoczni są pracownicy Trybunału – lub zawiera prace stron trzecich, wymagane jest uzyskanie dodatkowego zezwolenia.

W takim przypadku uzyskane dodatkowe zezwolenie na ponowne wykorzystanie określonej treści unieważnia i zastępuje wspomniane wcześniej zezwolenie ogólne. Powinny być w nim wyraźnie wskazane wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania treści.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE konieczne może być wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Pkt 1.9, rys. 1.3, 1.5, 2.1, 2.2, 2.4, 2.9 – ikony (z wyłączeniem ikony celów zrównoważonego rozwoju): rysunki zostały opracowane z wykorzystaniem zasobów ze strony [Flaticon.com](#).

© Freepik Company S.L. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Pkt 1.9, rys. 1.3 i 2.6 – ikona [celów zrównoważonego rozwoju](#): © Organizacja Narodów Zjednoczonych. Zawartość niniejszej publikacji nie została zatwierdzona przez Organizację Narodów Zjednoczonych ani nie odzwierciedla stanowiska Organizacji Narodów Zjednoczonych i zatrudnionych w niej urzędników.

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy, nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie ma kontroli nad ich zawartością i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich obowiązującymi na tych stronach.

Wykorzystywanie znaku graficznego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.

Europejski Trybunał Obrachunkowy przeanalizował wyniki programów wydatków finansowanych z budżetu UE. W swojej analizie oparł się na rezultatach własnych prac kontrolnych i przeglądów oraz na informacjach na temat wyników przekazanych przez Komisję i pochodzących z innych źródeł. Głównym tematem tegorocznego sprawozdania jest uwzględnienie w budżecie UE pięciu przekrojowych priorytetów politycznych. W sprawozdaniu oceniono, czy zostały one uwzględnione w wybranych unijnych programach wydatków oraz czy Komisja zastosowała odpowiednie ramy wykonania, by zmierzyć wkład budżetu UE w realizację tych priorytetów.

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej